

-WÓJT GMINY RADZIECHOWY-WIEPRZ-

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RADZIECHOWY-WIEPRZ**

tekst studium

RADZIECHOWY-WIEPRZ

2008r.

Zespół Autorski:

mgr inż. arch. Bogdan Chaber – GŁÓWNY PROJEKTANT

inż. Irena Śmiganowska

mgr Marek Fiedor

inż. Mateusz Czerch

inż. arch. Anna Jaromin

Wykonano w Autorskiej Pracowni Urbanistycznej
Bielsko-Biała

spis treści

NR ROZDZIAŁU	TREŚĆ	TABELA	STRONA
I	WSTĘP		6
II	UWARUNKOWANIA – DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO		7
1.	Ogólna charakterystyka gminy		7
1.1	Dane ogólne		7
1.2	Struktura przestrzenna		7
1.3	Rzeźba terenu i geomorfologia		8
1.4	Warunki klimatyczne		8
1.5	Surowce mineralne		8
1.6	Warunki wodne		8
1.7	Zasoby leśne		9
1.8	Wnioski		9
2.	Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego		10
2.1	Warunki glebowe	1	10
2.2	Ekosystemy leśne, ochrona przyrody i krajobrazu		11
2.2.1	Ochrona zasobów leśnych		11
2.2.2	Natura 2000		11
2.2.3	Parki Krajobrazowe		13
2.2.4	Użytki ekologiczne		15
2.3	Stan środowiska i źródła zagrożeń		16
2.3.1	Zagrożenie powodziowe i tereny zalewowe		16
2.3.2	Warunki geologiczne i obszary osuwiskowe		17
3.	Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej		20
3.1	Rolnicze właściwości gleb i ich przydatność		20
3.2	Uwarunkowania produkcji rolniczej	2	20
3.3	Gospodarstwa rolne	3	21
3.4	Wnioski		22
4	Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zainwestowania terenu		23
4.1	Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa		23
4.2	Zainwestowanie terenu w zakresie turystyki i rekreacji		23
4.3	Zabudowa usługowa i produkcyjna		24
4.4	Działalność gospodarcza na terenie gminy		24
5.	Uwarunkowania wynikające ze stanu funkcjonowania komunikacji		25
5.1	Komunikacja drogowa		25
5.2	Komunikacja kolejowa		25
5.3	Trasy rowerowe		25
6.	Infrastruktura techniczna		26
6.1	Zaopatrzenie w wodę		26
6.2	Odprowadzenie i unieszkodliwianie ścieków i odpadów		27
6.3	Zaopatrzenie w gaz		28
6.4	Zaopatrzenie w energię elektryczną		29
6.5	Zaopatrzenie w energię ciepłą		29
6.6	Telekomunikacja		29
7	Uwarunkowania społeczno-demograficzne		30
7.1	Dotychczasowe trendy rozwoju ludności	4	30
7.2	Charakterystyka ludności wg płci i wieku	5	31
7.3	Opis elementów ruchu naturalnego	6	32
7.4	Charakterystyka migracji	7	33
7.5	Opis cech społeczno-zawodowych ludności	8,9	34
7.6	Rozwój liczby ludności	10,11,12,13	35

8	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków		41
8.1	Rozwój osadnictwa		41
8.2	Układy osadniczo-przestrzenne i zabudowy wsi		41
8.3	Obiekty i zespoły zabytkowe		42

III.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO		45
1.	Główne funkcje rozwojowe gminy		45
2.	Cele rozwoju gminy		45
2.1	Cele gospodarcze i przestrzenne		45
2.2	Cele społeczne		45
2.3	Cele ochronne		45
2.3.1	Konsekwentna ochrona wartości środowiska naturalnego (POŚ)		45
2.3.2	Ochrona i przywracanie ładu przestrzennego.		46
2.3.3	Ochrona i eksponowanie walorów krajobrazowych		46
2.3.4	Ochrona przed oddziaływaniem klęsk żywiołowych		46
3.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy		47
3.1	Zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym a środowiskiem przyrodniczym		477
3.2	Zakres zmian w strukturze przestrzennej gminy		47
4.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów		48
4.1	Mieszkalnictwo		48
4.2	Usługi i administracja		49
4.3	Tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów		50
4.4	Tereny usług turystyki, rekreacji i sportu	14	50
5.	Kierunki i wskaźniki dotyczące systemu komunikacji i transportu		58
5.1	Układ dróg publicznych i parkingów		58
5.2	Komunikacja kolejowa		59
6.	Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej		59
6.1	Zaopatrzenie w wodę		59
6.2	Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków		60
6.3	Zaopatrzenie w gaz		60
6.4	Zaopatrzenie w energię elektryczną		60
6.5	Zaopatrzenie w energię ciepłą		61
6.6	Gospodarka odpadami		61
6.7	Telekomunikacja		61
7.	Obszary i zasady ochrony środowiska naturalnego		62
7.1	Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-PL		62
7.2	Zasady ochrony i zagospodarowania terenów prawnie chronionych		62
7.2.1	Lasy ochronne		62
7.2.2	Obszar sieci Natura 2000 - Beskid Śląski		63
7.2.3	Parki Krajobrazowe		64
7.2.4	Proponowane formy ochrony przyrody		65
7.3	Inne ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska naturalnego		65
8.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego		65
8.1	Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej		65
8.2	Strefa ochrony terenów o wysokich wartościach kulturowych		66
8.3	Strefa ochrony nieruchomych zabytków archeologicznych		67
8.4	Ustalenia dodatkowe, wykaz obiektów chronionych		68
9.	Inwestycje celu publicznego		71
9.1	Tereny pod inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym (uwzględnione w Planie Zagospodarowania Przestrzennego)		71

	Województwa Śląskiego)		
9.2	Tereny pod inwestycje o znaczeniu lokalnym		72
10.	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych		72
10.1	Obszary narażone na zalewy powodziowe		72
10.1.1	Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią		72
10.2	Obszary narażone na osuwiska		73
10.2.1	Zasady zagospodarowania		73
10.2.2	Uwarunkowania zagospodarowania terenów		73
11.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej		73
11.1	Uwarunkowania zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych		73
11.2	Ochrona terenów o wysokich wartościach dla rolnictwa		74
11.3	Gospodarka leśna		74
12.	Obszary wymagające sporządzenia planu miejscowego, w tym zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych		74
IV.	SYNTEZA		75
1.	Synteza przyjętych rozwiązań		75
1.1	W zakresie funkcji mieszkaniowej		75
1.2	W zakresie funkcji usługowej		75
1.3	W zakresie funkcji produkcyjnej i inwestycyjnej		76
1.4	W zakresie usług turystyki, rekreacji i sportu		76
1.5	W zakresie usług komunikacji i infrastruktury technicznej		76
1.6	W zakresie ochrony środowiska naturalnego		77
1.7	W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego		77

ROZDZIAŁ I

WSTĘP

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz” opracowane zostało na zlecenie Urzędu Gminy, na podstawie umowy 203/2007 z dnia 3.08.2007 r. Podstawą opracowania jest Uchwała nr V/32/07 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 27 lutego 2007 w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz.

Opracowanie wykonane zostało zgodnie z Ustawą Planowaniu i Zagospodarowaniu Przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Studium zawiera:

- 1./ treści związane ze stanem istniejącym, czyli diagnozą aktualnej sytuacji gminy i **uwarunkowań** jej rozwoju, której bazą były informacje otrzymane od jednostek zawiadomionych o przystąpieniu do opracowania „Studium ...”, a także opracowania wykonane na etapie inwentaryzacji,
- 2./ treści określające **kierunki** rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej, a więc podstawowe reguły działania w Gminie Radziechowy-Wieprz przyjęte przez samorząd, formułowane na spotkaniach z Komisjami, przy uwzględnieniu zapotrzebowania społecznego, wynikającego ze złożonych wniosków przez mieszkańców gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz nie stanowi prawa miejscowego. Stwarza jednak podstawy do ustalania, w sporządzanych w następnej kolejności w planach miejscowych, regulacji dotyczących przeznaczenia i szczegółowych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów.

Integralną częścią Studium... są następujące załączniki graficzne:

Rysunek nr 1 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz – „Kierunki Zagospodarowania przestrzennego” skala 1 : 5 000.

Rysunek nr 2 – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz - „Uwarunkowania”, skala 1 :10 000.

Rysunek nr 3 – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz - „Uwarunkowania - Infrastruktura techniczna, skala 1 :10 000.

Rysunek nr 4 – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz - „Wartości kulturowe”, skala 1 :15 000

Rysunek nr 5 – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz - „Analiza złożonych wniosków”, skala 1 :15 000

Tekst i rysunki Studium, a także „Dokumentacja formalno – prawna”, zawierająca zbiór opinii dotyczących „Studium ...” wraz z uwagami wniesionymi przez instytucje opiniujące wraz z komentarzem stanowią załączniki do uchwały o uchwaleniu studium.

Materiały analityczne wynikające ze stanu istniejącego dokumentujące przebieg prac merytorycznych:

1. Informacje wejściowe od jednostek organów samorządowych
2. Plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w granicach administracyjnych Gminy Radziechowy-Wieprz /obecne obowiązujące prawo lokalne/ wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – 2004r.
3. Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Radziechowy-Wieprz
4. „Program ochrony środowiska dla Gminy Radziechowy-Wieprz” z 2004r.
5. Dane z GUS
6. Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru oraz ewidencji zabytków - 2005r

ROZDZIAŁ II

UWARUNKOWANIA – DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Ogólna charakterystyka gminy Radziechowy-Wieprz

1.1 Dane ogólne

Gmina Radziechowy-Wieprz leży w południowej części województwa śląskiego (do grudnia 1998 woj. bielskie) w dolinie Soły, pomiędzy Żywcem a gminą Węgierska Górka. W części północno-zachodniej gmina graniczy z źródłkowymi terenami Wisły położonymi na stokach Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim. Gmina Radziechowy-Wieprz należy administracyjnie do powiatu żywieckiego.

Powierzchnia Gminy Radziechowy-Wieprz wynosi 65,94 km².

Graniczy z :

- miastem Żywiec – od północy,
- gminą Świna – od pn- wschodu,
- gminą Jeleśnia – od pd-wsch.,
- Gminą Węgierska Górka – od południa,
- gminą Milówka – pd.- zach.,
- miastem Wisła- od zachodu
- gminą Lipowa – od pn-zach.,

Gmina leży w granicach trzech mezoregionów: **Kotliny Żywieckiej** (centralna część gminy), **Beskidu Śląskiego** (zachodnia część gminy) i **Beskidu Żywieckiego** (wschodnia część gminy). W skład gminy wchodzi następujące wsie (sołectwa): **Radziechowy**, **Wieprz**, **Przybędza**, **Juszczyna**, **Brzuśnik** i **Bystra**. Znajdują się tu liczne trasy turystyczne.

Elementy wynikające z położenia mające wpływ na stan obecny oraz rozwój gminy:

1. położenie na głównym szlaku komunikacyjnym Zwardoń (przejście graniczne Myto) – Żywiec w postaci:
 - drogi krajowej, a w przyszłości ekspresowej S-69.
 - połączenia kolejowego Warszawa – Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń - Budapeszt.
2. Gmina Radziechowy-Wieprz zlokalizowana na szlaku komunikacyjnego północ – południe, w sąsiedztwie przejścia granicznego Myto (20 km).

1.2 Struktura przestrzenna

Układ przestrzenny gminy Radziechowy-Wieprz charakteryzuje się rozbiciem na dwie prawie nienależne struktury, podzielone korytem rzeki Soła oraz drogowo-kolejowym ciągiem komunikacyjnym. Planowana droga ekspresowa prawdopodobnie pogłębi ten podział. Powiązanie przestrzenne tych struktur odbywa się w oparciu o jeden most na Sole.

Lewobrzeżna część gminy i największa wieś Radziechowy ukształtowana jest wokół historycznego układu przestrzennego wzdłuż doliny potoku, prostopadle do rzeki Soły. W części centralnej posiada zwartą zabudowę, stopniowo coraz bardziej rozproszona w kierunku zachodnim aż do granicy lasu. Wieś Przybędza była do końca 2001r. przysiółkiem Radziechów (zmianę wprowadzono Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych z dnia 14 grudnia 2001r. w sprawie zmian urzędowych nazw niektórych miejscowości i obiektów fizjograficznych, Dz. U. Nr 153 poz. 1772). Prawobrzeżna część gminy obejmuje cztery wsie: Wieprz, Brzuśnik, Bystrą i Juszczynę. Wieprz usytuowany jest w dolinie Soły, równolegle do rzeki. Posiada zwartą, intensywną zabudowę wzdłuż głównej drogi prowadzącej do Węgierskiej Górki. Pozostałe wsie, ukształtowane wzdłuż tradycyjnych ciągów zabudowy usytuowanych w dolinach potoków, mają typowy charakter wsi górskich.

Środkową część gminy zajmuje rozległe obniżenie Kotliny Żywieckiej. Jest to teren wylesiony i użytkowany głównie rolniczo. Tutaj też koncentruje się osadnictwo. Zachodnia część gminy położona jest u podnóża i na stokach Beskidu Śląskiego, wschodnia i południowo- wschodnia znajduje się w Beskidzie Żywieckim.

1.3 Rzeźba terenu i geomorfologia

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizycznogeograficzne Kondrackiego obszar gminy jest położony w obrębie mezoregionów Beskid Śląski (513.45), Kotlina Żywiecka (513.46), podprowincji Zewnętrznej Karpaty Zachodnie (Jerzy Kondracki, Geografia regionalna Polski, W- wa 2000).

Kotlina Żywiecka jest obniżeniem śródgórskim pomiędzy Beskidem Śląskiem na zachodzie, Beskidem Małym na północy, Beskidem Makowskim na północnym- wschodzie oraz Beskidem Żywieckim na południowym- wschodzie. Pod względem geologicznym jest to okno tektoniczne, w którym osłaniają się mało odporne łupki serii podśląskiej i cieszyńskiej, podścielające gruboławicowe piaskowce płaszczowiny godulskiej, które budują grzbiety górskie od strony północnej i zachodniej. Kotlina jest gęsto zaludnioną krainą rolniczą, pozbawioną od dawna lasów, z Żywcem zlokalizowanym w jej środku.

Do Beskidu Śląskiego należy zachodnia część gminy. Orograficznie jest to wschodnia część południkowo biegnącego pasma Baraniej Góry za szczytem Magurka Wiślana dominującymi w tej części pasma (1132,7m), z odgałęzieniami przebiegającymi szczytami Magurki Radziechowskiej i Moronki (Muronki).

Południowo-wschodnia część gminy stanowi Beskid Żywiecki. Wchodzący w skład tego pasma górski węzeł Lipowski sięga poprzez Magurkę do miejscowości Bystra i przez Górę Przypór ku wsi Juszczyzna. Doliny potoków Bystra i Juszczyzna przecinają masyw Beskidu Żywieckiego na trenie gminy.

1.4 Warunki klimatyczne

Gmina Porąbka znajduje się w strefie klimatów podgórskich i dolinnych, należących do dzielnicy karpackiej, zróżnicowanych w zależności od wysokości położenia terenu nad poziomem morza.

Średnie roczne temperatury powietrza wahają się w granicach od + 3,0⁰ C w partiach najwyższych do 7,0⁰ C w dolinie Soły. Najwyższe wartości średniej miesięcznej temperatury występują w lipcu ok. /+ 17,0⁰ C/, a najniższe w lutym ok. /- 3,0⁰ C/.

Przeciętna suma rocznych opadów atmosferycznych waha się w granicach 750 mm, natomiast na szczytach powyżej 1000 mm. Rozkład opadów jest nierównomierny, największe ich nasilenie występuje w miesiącach letnich – w czerwcu i lipcu. Na obszarze gminy występuje od 40 – do ponad 100 dni mroźnych i około 100 – 150 dni z pokrywą śnieżną. Natomiast maksymalna grubość pokrywy śnieżnej wynosi w dolinach od 60 do 80 cm, na grzbiętach powyżej 100 cm.

Długość okresu wegetacji roślin jest zróżnicowana. Wynosi od około 180 dni na obszarach wyżej położonych o niekorzystnej wystawie do około 200 dni w Dolinie Soły.

Przeważają tu wiatry północno – zachodnie i zachodnie o prędkości od 2,5 do 5,5 m/s, przenoszące masy chłodnego i wilgotnego powietrza, które po oziębieniu na stokach dają obfite opady deszczu. Często są też gwałtowne, południowe wiatry o charakterze fenowym (typu halnego), gdzie prędkość wiatru dochodzi do 30 m/s, powodując spore szkody w lasach.

Częstym zjawiskiem meteorologicznym występującym w dolinie Soły jest inwersja temperatur, która prowadzi do powstania zastoisk chłodniejszego powietrza. Powoduje to tworzenie się mgieł radiacyjnych.

1.5 Surowce mineralne

Gmina Radziechowy-Wieprz nie posiada udokumentowanych złóż surowców mineralnych o wysokiej jakości dla przemysłowej eksploatacji. Występują tu natomiast nie eksploatowane złoża piaskowców i żwirów o średniej jakości, które mogą nadawać się do budowy dróg oraz do produkcji tłuczni. W dolinie rzeki Soły występują żwiry rzeczne i gliny, które są eksploatowane przez mieszkańców w miarę potrzeb.

1.6 Warunki wodne

Teren gminy Radziechowy-Wieprz w całości znajduje się w zlewni rzeki Soły, będącej prawobrzeżnym dopływem rzeki Wisły. Obecnie powierzchnię zlewni modelują głównie procesy wietrzenia fizycznego i chemicznego, procesy osuwiskowe i erozja rzeczna.

Soła ma decydujący wpływ na kształtowanie się stosunków hydrograficznych w gminie.

Ze względu na spadki terenu znaczna część obszaru gminy narażona jest na szybkie, powierzchniowe spływy wód opadowych. Retencja uzależniona jest również od powierzchni lasów, które porastają tylko wyższe partie grzbietów górskich. Tutejsze liczne niewielkie cieki wpływają na atrakcyjność terenu, stwarzają jednak okresowo zagrożenie powodziowe wynikające ze znacznej dynamiki wód powierzchniowych. Dopływy mają charakter górskich potoków i w związku z tym cechują się gwałtownym spływem wód w okresie obfitych opadów atmosferycznych.

Maksymalne odpływy miesięczne notowane są podczas roztopów wiosennych przypadających w kwietniu. Minimalne odpływy następują jesienią, głównie w październiku.

Wody gruntowe na terenie gminy występują na zboczach górskich w postaci źródeł o charakterze szczelinowym i zwietrzelinowym. Wody te w osi doliny Soły występują w osadach rzecznych na kilkumetrowej głębokości. Pochodzą one z infiltracji wód opadowych w powiązaniu z wodami płynącymi w korycie rzecznym. Zasoby te należą do czwartorzędowego zbiornika „Dolina Soły”.

1.7 Zasoby leśne

Występowanie lasów jest tu bezpośrednio związane z istnieniem pięter roślinnych charakterystycznych dla Karpat. I tak oto piętro regla dolnego, sięgające do wysokości 1150 m n.p.m. jest w większości zalesione przez lasy mieszane. Najlepiej zachowane i największe leśne zespoły znajdujące się na terenie gminy, będące częścią lasów Beskidu Śląskiego i Żywieckiego mają ogólnokrajowe znaczenie dla zachowania zasobów roślin i zwierząt dziko żyjących.

Powierzchnia lasów w gminie Radziechowy-Wieprz wynosi 2524,2 ha, z czego 997 ha należy do właścicieli prywatnych. Ogółem lesistość na terenie gminy wynosi 37,6 %.

1.8 Wnioski:

- ze względu na przyrodnicze i krajobrazowe walory samej gminy, a także całych Beskidów istnieje podstawa do oceny obszaru gminy jako rejonu o istotnych walorach dla rozwoju różnych form rekreacji i możliwości wykorzystania walorów przyrodniczych dla różnych form zainwestowania;
- bliskie sąsiedztwo granicy słowackiej w powiązaniu z Bielskiem – Białą, Katowicami i całą konurbacją śląską stwarza predyspozycje utworzenia z obszaru gminy strefy wypoczynku cotygodniowego, a w szerszym układzie (krajowym) – agroturystyki i form wypoczynku wyspecjalizowanego.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

2.1 Warunki glebowe

W gminie Radziechowy-Wieprz występuje znaczne zróżnicowanie topologiczne, gatunkowe i rodzajowe gleb. Przestrzenna zmienność ich występowania uwarunkowana została urzeźbieniem terenu, właściwościami czynników glebotwórczych, warunkami klimatycznymi, stosunkami wodnymi oraz szatą roślinną.

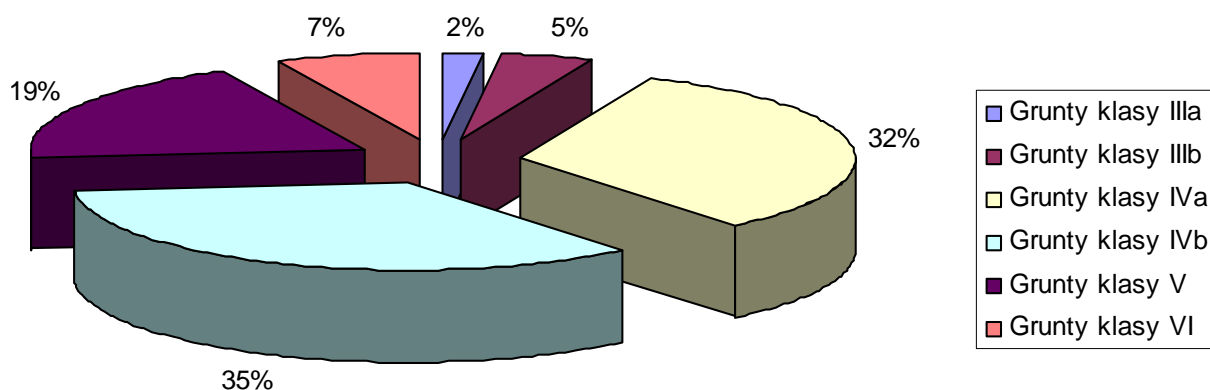
Najżyźniejsze gleby, do których zaliczamy mady występują na terasach rzecznych Soły i potoku Radziechowy. Dominuje tu przede wszystkim III i IV klasa bonitacyjna. Tereny te jednak nie są wykorzystywane rolniczo, ze względu na istniejące zainwestowanie. W skali gminy dominują gleby brunatne w IV klasie bonitacyjnej. Te właśnie są wykorzystywane rolniczo, tym samym stanowią rolniczą przestrzeń produkcyjną gminy. W wyższych partiach Beskidu Śląskiego i Żywieckiego dominują gleby klasy V i VI i nie są wykorzystywane rolniczo.

Według bonitacyjnej klasyfikacji gleb, wśród gruntów ornych gminy dominują grunty klasy IV zajmujące 1736 ha. Stanowią one 67% gruntów ornych. Do III klasy bonitacyjnej zaliczono 165 ha, co stanowi 7%. Resztę stanowią grunty najgorsze z klas V i VI.

Tabela 1

Bonitacja gleb

Klasa bonitacyjna	ha	%
Grunty klasy IIIa	48	2
Grunty klasy IIIb	117	5
Grunty klasy IVa	839	32
Grunty klasy IVb	897	35
Grunty klasy V	503	19
Grunty klasy VI	183	7

2.2 Ekosystemy leśne, ochrona przyrody i krajobrazu

2.2.1 Ochrona zasobów leśnych

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz znajdują się 2 **pomniki przyrody**:

Cis pospolity – obwód 155 cm, wys. 15 m, wiek ok. 600 lat; lokalizacja: miejscowość Brzuśnik, na terenie prywatnej posesji, w ogrodzie pośród zabudowań - naprzeciw budynku mieszkalnego nr 66. Podstawa prawna powołania: Rozporządzenie nr3/93 Wojewody Bielskiego z dn. 08.10.1993 r.

Buk zwyczajny - obwód 410 cm, wys. 25 m; lokalizacja: miejscowość Juszczyzna w okolicy domu nr 85, w sąsiedztwie pastwiska, na brzegu drogi dojazdowej do pól. Podstawa prawna powołania: Rozporządzenie nr2/96 Wojewody Bielskiego z dn. 04.03.1996 r.

2.2.2 Natura 2000

Na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz znajdują się następujące obszary chronione w sieci Natura 2000:

Obszar sieci Natura 2000 – Kościół w Radziechowych (kod obszaru: PLH240007).

Obszar o powierzchni 0,06 ha, położony jest w centralnej części sołectwa Radziechowy, na wysokości 445 m n.p.m. Obszar obejmuje zabudowania kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Marcina, z 1663 r. wraz z parafią radziechowską (obiekt wpisany do Państwowego Rejestru Zabytków). Powodem wyznaczenia obszaru Natura 2000 jest największa na Śląsku rozrodcza populacja podkowca małego *Rhinolopus hipposideros* – nietoperza figurującego w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Zgodnie ze standardowym formularzem danych potencjalnym zagrożeniem przedmiotowego obszaru Natura 2000 mogą być prace remontowe połączone z likwidacją wylotów lub wykorzystaniem toksycznych środków ochrony drewna.

Obszar sieci Natura 2000 - Beskid Żywiecki (kod obszaru: PLH240006).

Obszar o powierzchni 35 276,06 ha, położony jest w Beskidzie Żywieckim, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotliny Żywieckiej. Większość powierzchni zawiera się w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Żywieckiego, część powierzchni wchodzi ponadto w obręb Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”. Obszar rozciąga się w przedziale wysokościowym 349-1534 m n.p.m., przy czym w obrębie Gminy Radziechowy Wieprz przedział ten ograniczony jest do wysokości 450-1132 m n.p.m. Tereny wchodzące w skład obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki w ok. 75% należą do Skarbu Państwa (głównie w zarządzie LP), pozostałą część stanowią tereny prywatne, gminne i wspólnot gruntowych.

Trzon obszaru tworzą trzy pasma górskie: Wielkiej Raczy, Pilska i Lipowskiej-Romanki, zbudowane głównie z fliszowych utworów serii magurskiej. Obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki cechuje się różnorodnością form geomorfologicznych: grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, czy też osuwisk skalnych. Szatę roślinną tworzą naturalne zespoły lasów iglastych i liściastych oraz naturalne, półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska nieleśne. W skład ostoi Natura 2000 wchodzi też interesujący ostaniec denudacyjny - Góra Grojec ze stanowiskiem roślinności kserotermicznej, sąsiadujący z północną granicą gminy Radziechowy-Wieprz.

Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Beskid Żywiecki” posiada duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności. Flora tego obszaru liczy ok. 1000 gatunków, w tym 150 górskich. Zidentyfikowano tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego istotnymi typami siedliskowymi przedmiotowego obszaru Natura 2000, w granicach administracyjnych gminy Radziechowy-Wieprz są: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* - *Festucion pallentis* z istotnymi stanowiskami storczyków (kod: 9110), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230), kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion* (9110), żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion* (9130), grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum* (9170), górskie jaworzyny ziołoroślone *Aceri-Fagetum* (9140), łągi wierzbowe, topolowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Lnenion glutinoso-incanae* (91E0), murawy bliźniczkowe *Nardion* – płaty bogate florystycznie (6230), ziołorośla górskie *Adenostyion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium* (6430).

Zgodnie z opracowanym Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”, najbardziej intensywny negatywny wpływ powodowany działalnością człowieka wynika z zarzucenia pasterstwa, intensywny wpływ o charakterze umiarkowanie neutralnym powodują różnorakie formy turystyki i rekreacji plenerowej. Nieco mniejszą intensywność negatywnego oddziaływania obserwuje się w aspekcie postępującej, rozproszonej zabudowy, ruchu pojazdów zmotoryzowanych, narciarstwa zwłaszcza poza wyznaczonymi trasami, zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powietrza, polowań oraz niewłaściwej regulacji koryt rzecznych. Pozytywny wpływ działalności człowieka w obrębie przedmiotowego obszaru Natura 2000 przejawia się ekstensywnym wypasem i koszeniem łąk, jak również działaniami o charakterze przyrodniczo-edukacyjnym.

Do głównych zagrożeń przedmiotowego obszaru zalicza się zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne z terenów Republiki Czeskiej i Słowackiej) oraz zbyt intensywny rozwój i presja turystyki, jak również zabudowa technicznej potoków górskich.

Obszar sieci Natura 2000 - Beskid Śląski (kod obszaru: PLH240005).

Obszar o powierzchni 26 158,59 ha, położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotliny Żywieckiej. Większość powierzchni zawiera się w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, jak również Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”. Tereny wchodzące w skład obszaru Natura 2000 w ok. 80% należą do Skarbu Państwa (głównie w zarządzie LP), pozostałą część stanowią tereny prywatne, gminne i wspólnot gruntowych.

Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie: Czantorii i Stożka oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Lasy, to głównie wtórne monokultury świerkowe. Naturalny las jodłowo-bukowo-świerkowy w wieku ok. 200 lat zachował się tylko na północno-zachodnich stokach Baraniej Góry. Tereny położone na Pogórzu Śląskim i w Kotlinie Żywieckiej są miejscem występowania bardzo rzadkich w regionie muraw kserotermicznych.

Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Beskid Śląski” posiada duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 16 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego istotnymi typami siedliskowymi przedmiotowego obszaru Natura 2000, w granicach administracyjnych gminy Radziechowy-Wieprz są: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* - *Festucion pallentis* z istotnymi stanowiskami storczyków (kod: 9110), kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion* (9110), żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion* (9130), murawy bliźniczkowe *Nardion* – płaty bogate florystycznie (6230), ziołorośla górskie *Adenostylin alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium* (6430) oraz niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (6510).

Zgodnie z opracowanym Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”, najbardziej intensywny wpływ powodowany działalnością człowieka wywiera narciarstwo oraz turystyka piesza, rowerowa i zmotoryzowana, które w zależności od formy, miejsca i czasu w jakim następują, mogą oddziaływać negatywnie, bądź pozostawać neutralne. Nieco mniejszą intensywność negatywnego oddziaływania obserwuje w aspekcie postępującej, rozproszonej zabudowy, ruchu pojazdów zmotoryzowanych, zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powietrza, polowań oraz niewłaściwej regulacji koryt rzecznych.

Pozytywny wpływ działalności człowieka w obrębie przedmiotowego obszaru Natura 2000 przejawia się ekstensywnym wypasem i koszeniem łąk, jak również działaniami o charakterze przyrodniczo-edukacyjnym.

Do głównych zagrożeń przedmiotowego obszaru zaliczona się zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne z terenów Republiki Czeskiej) oraz zbyt intensywny rozwój turystyki i zabudowy rekreacyjnej.

Formalne uwarunkowania w procesie planowania przestrzennego:

- Projekt obszaru Natura 2000, opracowany przez Ministra Środowiska, wymaga zasięgnięcia opinii miejscowej rady gminy, którą sporządzić należy w terminie 30 dni od daty otrzymania projektu.
- Dla obszaru Natura 2000 Minister Środowiska ustanawia w drodze rozporządzenia plan ochrony na okres 20 lat. Projekt planu ochrony obszaru Natura 2000 sporządza sprawujący nadzór nad obszarem w terminie 5 lat od dnia wyznaczenia tego obszaru, w uzgodnieniu z właściwymi miejscowo radami gmin.

13

- Plan lub projekt przedsięwzięcia o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan obszaru Natura 2000 podlega ocenie oddziaływani na środowisko, pod względem ewentualnych skutków planu lub przedsięwzięcia w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Koszt wykonania takiej oceny ponosi podmiot zamierzający zrealizować projekt przedsięwzięcia.
- Obszar Natura 2000 posiada określoną granicę, którą należy nanieść na mapy będące załącznikami do zmiany studium, a prezentujące istniejące uwarunkowania przyrodnicze.
- Funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania koordynuje wojewoda.
- Ewentualne prace z zakresu ochrony przeciwpowodziowej prowadzone w obrębie obszarów Natura 2000 „Beskid Śląski” i „Beskid Żywiecki” winny być zgodne z zasadami dobrej praktyki regulacji rzek i potoków górskich.
- Ewentualne prace remontowo-budowlane realizowane w obrębie obszaru Natura 2000 „Kościół w Radziechowych” winny być prowadzone poza okresem zimowania kolonii nietoperzy i zapewnić minimalną ingerencję w warunki bytowe kolonii.

2.2.3 Parki Krajobrazowe

Zachodnia część terenu gminy Radziechowy-Wieprz wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny, natomiast południowo-wschodnia część gminy leży na terenie Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego jest obszarem chronionym ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Beskidu Śląskiego. Celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości, a celem utworzenia otuliny jest zachowanie harmonijnego krajobrazu oraz zabezpieczenie parku przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Został on utworzony rozporządzeniem Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.

Żywiecki Park Krajobrazowy został utworzony uchwałą nr XII/79/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 13.03.1986 r. Dla Żywieckiego parku Krajobrazowego został opracowany Plan Ochrony, zatwierdzony rozporządzeniem Wojewody Bielskiego Nr 8/98 z dnia 15.06.1998 r. W dokumentach tych określono cele i zasady ochrony obowiązujące na terenie parków, sposób ich realizacji i kierunki działania w celu zapewnienia warunków ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno – naukowych, turystycznych i rekreacyjnych.

Główne zagrożenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych na terenie parków krajobrazowych:

- Zanikanie rolniczego krajobrazu kulturowego
- Presja systemu osadniczego
- Degradacja walorów krajobrazowych w wyniku lokalizacji zakładów produkcyjnych i przetwórczych
- Presja masowego ruchu turystycznego i infrastruktury turystycznej
- Zanieczyszczenie i degradacja terenu Parku w wyniku powstania „dzikich” wysypisk śmieci
- Nielegalna eksploatacja surowców mineralnych, powodująca degradację krajobrazu poprzez niszczenie form geomorfologicznych
- Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych

Zagrożenia dla przyrody nieożywionej:

- Erozja gleb i gruntów spowodowana rozpadem drzewostanów obecnego pochodzenia (niezgodnych z siedliskiem)
- Nielegalna eksploatacja surowców mineralnych, powodująca degradację krajobrazu poprzez niszczenie form geomorfologicznych
- Degradacja walorów pomników przyrody nieożywionej poprzez sukcesję mało wartościowych krzewów i zarośli, niewłaściwą penetrację jaskin przez ludzi, niewłaściwe wykorzystanie wychodni skalnych do celów wspinaczkowych
- Postępująca erozja terenów źródłiskowych

Zagrożenia gleb:

- Intensyfikacja rolnictwa poprzez stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin powodujących zanieczyszczenie gleb
- Stosowanie środków chemicznych ochrony lasu powodujących zanieczyszczenie gleb

14

- Stosowanie w leśnictwie i rolnictwie wysokowydajnego, wielofunkcyjnego, ciężkiego sprzętu powodującego erozję gleb
- Rozpad leśnych zbiorowisk roślinnych
- Presja osadnicza
- Nieodwracalna degradacja gleb w wyniku oddziaływania legalnych i nielegalnych wysypisk śmieci
- Degradacja siedlisk

Zagrożenia dla wód:

- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodujące zmiany warunków siedliskowych
- Powstawanie zanieczyszczeń przez powodzie i gwałtowny spływy powierzchniowe
- Zmniejszanie się zasobów wodnych

Zagrożenia dla lasów:

- Niszczenie ekosystemów leśnych o naturalnym charakterze na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki leśnej
- Zanieczyszczenia środowiska z w szczególności atmosfery m.in. poprzez „niską emisję” z palenisk indywidualnej zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej
- Niezgodności drzewostanów z siedliskiem i uwarunkowaniami przyrodniczymi zarówno na gruntach porolnych jak i wewnątrz kompleksów leśnych
- Gradacje szkodników owadzych oraz występowanie patogenów grzybowych
- Zubożała struktura drzewostanów dolnoreglowych

Zagrożenia dla świata roślinnego

- Niewłaściwa gospodarka leśna
- Zmiana sposobu użytkowania gruntów rolnych pociągająca za sobą likwidację siedlisk roślinnych chronionych i rzadkich
- Zaniechanie użytkowania lub niewłaściwe użytkowanie gruntów
- Likwidacja istniejących zakrzewień, zadrzewień i miedz śródpolnych
- Degradacja walorów pomnikowych przyrody ożywionej
- Występowanie grzybów pasożytniczych
- Rozpad leśnych zbiorowisk roślinnych
- Przekształcanie zbiorowisk nieleśnych na leśne w wyniku sukcesji roślinności leśnej na polanach, halach, pastwiskach i łąkach

Zagrożenia dla świata zwierzęcego:

- Niszczenie i uszkodzanie siedlisk i miejsc rozrodu
- Niszczenie miejsc regularnego przebywania i rozrodu gatunków chronionych i rzadkich oraz sposobu ich ochrony
- Kłusownictwo
- Zmniejszenie się ilości siedlisk ptaków
- Rozpad leśnych zbiorowisk roślinnych
- Nadmierna eksploatacja zasobów zwierzyny powodująca zaburzenie struktury populacji i ekosystemów
- Penetracja turystyczna obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo oraz związane z tym płoszenie i niepokojenie zwierząt
- Presja osadnicza

Zagrożenia dla zasobów kultury materialnej i niematerialnej

- Niewłaściwa eksploatacja oraz niekorzystny wpływ czynników zewnętrznych na stan obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków
- Utrata wartości zabytkowej i krajobrazowej na skutek rozpadu, przebudowy lub dewastacji obiektów
- Zanik świadomości i tożsamości regionalnej pod wpływem presji wzorców kultury masowej

Cele ochronne parku krajobrazowego

- Zachowanie krajobrazu (zachowanie wysokich walorów estetycznych i widokowych krajobrazu)
- Zachowanie form górskiej rzeźby terenu o wysokich walorach krajobrazowych

15

- Zachowanie gleb (zachowanie pełnego zróżnicowania typologicznego gleb, ich struktury przestrzennej oraz zabezpieczenie przed różnymi czynnikami degradacji)
- Zachowanie wód powierzchniowych i podziemnych co sprawia ich czystość
- Zachowanie lasów (zachowanie siedlisk przyrodniczych, zbiorowisk leśnych, drzewostanów, gatunków roślin i zwierząt, charakterystycznych dla lasów górskich)
- Zachowanie świata roślinnego (roślin i zbiorowisk roślinnych) będącego jednym z elementów krajobrazu górskiego
- Zachowanie świata zwierzęcego (zapewnienie przetwarzania i właściwego stanu dziko występujących zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków cennych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej)
- Zachowanie zasobów kultury materialnej i niematerialnej (zachowanie wszystkich występujących na obszarze Polski zabytkowych obiektów kulturowych, historycznych oraz architektonicznych, a także regionalnych zwyczajów, tradycji, nazewnictwa i sztuki ludowej)

Zasady gospodarowania na terenach kompleksów leśnych

- Prowadzenie planowanej gospodarki leśnej na zasadach zgodnych z przepisami ustawy o lasach, konkretyzowanej w planach urządzania lasów
- Ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze
- Ograniczenie lokalizacji obiektów niezwiązanych z gospodarką leśną, z wyłączeniem zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego

Zasady gospodarowania na terenach rolnych:

- Utrzymanie istniejących terenów upraw polowych
- Utrzymanie kompleksów łąk jako istotnych elementów ekosystemu
- Zapewnienie możliwości dojazdu do pól i łąk
- Promowanie rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego
- Utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych z możliwością powiększenia
- Odtwarzanie obiektów budowlanych związanych z działalnością rolną w ramach istniejących siedlisk
- Odtworzenie obiektów budowlanych związanych z działalnością pozarolniczą, w tym rekreacyjnych
- Tworzenie nowej zabudowy zagrodowej
- Likwidacja-w miarę możliwości- zdekapitalizowanych obiektów budowlanych
- Ograniczenie lokalizacji obiektów (instalacji) telekomunikacyjnych i sieci energetycznych
- Lokalizowanie usług związanych z funkcją mieszkaniową
- Lokalizowanie elementów infrastruktury turystycznej
- Lokalizowanie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej dla obsługi gminy.

Zasady gospodarowania na terenach zabudowy wiejskiej:

- Utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej z możliwością rozbudowy
- Rozwój budownictwa mieszkalnego i letniskowego zgodny z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Wyznaczanie nowych działek budowlanych o powierzchni i kształcie umożliwiającym ich prawidłowe zagospodarowanie
- Intensyfikacja zabudowy przez wypełnianie luk budowlanych przy istniejących drogach nową zabudowaną harmonizującą z otoczeniem
- Dostosowanie form architektonicznych nowych budynków do już istniejących w bezpośrednim sąsiedztwie
- Określanie zasad stosowania i dopuszczalne formy małej architektury
- Sukcesywne przebudowanie, w miarę możliwości, obiektów o niedostosowanej formie i skali kolidujących z otoczeniem
- Lokalizowanie usług komercyjnych w pierwszej kolejności na działkach usytuowanych wśród istniejącej linii zabudowy
- Rozbudowa infrastruktury turystycznej, sportowej rekreacyjnej, w tym bazy noclegowej przeznaczonej do obsługi masowej turystyki

2.2.4 Użytki ekologiczne

Udokumentowane stanowiska najcenniejszych elementów flory są proponowane do ochrony w formie dwóch użytków ekologicznych. Są to „Spodki” na południowych zboczach Grojca i „Matyska” na południowych zboczach góry Matyska.

2.3 Stan środowiska i źródła zagrożeń

Na terenie gminy Porąbka nie ma obiektów należących do grupy najbardziej uciążliwych. Gospodarka jest tu oparta na rolnictwie, rekreacji i turystyce, a działalność przemysłowa posiada marginalne znaczenie. Dlatego zagrożenia dla środowiska naturalnego mają głównie charakter lokalny. Należy jednak pamiętać, że na stan środowiska mają także wpływ zanieczyszczenia z terenów sąsiednich, w tym także z terenów uprzemysłowionego Śląska.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych w omawianym rejonie związane jest głównie z gospodarką komunalną i działalnością turystyczno-wypoczynkową oraz rolnictwem. Ponadto do zbiorników doprowadzany jest znaczący ładunek ze źródeł obszarowych (powierzchniowych) i liniowych. Do pierwszej grupy należy zaliczyć zanieczyszczenia pochodzące z terenów zurbanizowanych nie posiadających systemów kanalizacyjnych, splukiwanie obszarów rolnych i leśnych oraz przedostające się do odbiorników z wodami gruntowymi, do drugiej przede wszystkim zanieczyszczenia komunikacyjne, wytwarzane przez środki transportu drogowego i kolejowego.

Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany przez te źródła jest znacznie zróżnicowany, zależnie od stopnia zurbanizowania, poziomu kultury rolnej, intensywności ruchu komunikacyjnego, itp. Mogą one powodować występowanie podwyższonych stężeń związków biogennych, przede wszystkim azotanów, zanieczyszczeń charakterystycznych dla ścieków komunalnych oraz specyficznych – głównie węglowodorów aromatycznych emitowanych przez samochody.

Głównymi zagrożeniami dla wód powierzchniowych są:

- niezorganizowane i zorganizowane zrzuty ścieków (na terenie gminy brak jest sieci kanalizacyjnej, stąd ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, a często bezpośrednio do licznych cieków powierzchniowych)
- nawożenie pól uprawnych gnojowicą, które z czasem może spowodować znaczną eutrofizację wód.

Na terenie samej gminy nie ma większych źródeł zanieczyszczeń powietrza, jest jednak narażona na zanieczyszczenia pochodzące z zewnątrz. Jakość powietrza pogarsza bliskość konurbacji śląskiej oraz wpływ zanieczyszczeń transgranicznych z Zagłębia Ostrawsko – Karwińskiego. Położenie gminy w dolinie rzeki powoduje niekorzystne warunki klimatyczne, będące przyczyną zatrzymywania się tutaj zanieczyszczeń atmosfery.

Do głównych przyczyn zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy należą:

- ⇒ emisja z pieców opalanych węglem
- ⇒ spalanie etylin i oleju napędowego przy trasach komunikacyjnych
- ⇒ działalność usługowa i produkcyjna

2.3.1. Warunki hydrologiczne i tereny zalewowe

Cały obszar Gminy Radziechowy Wieprz przynależy do zlewni Soły, w jej górnym odcinku. Pomiędzy poszczególnymi dopływami Soły, grzbietami wzniesień, przebiegają wododziały III rzędu, oddzielające zlewnie poszczególnych dopływów. Rzeka Soła i jej dopływy posiadają reżim deszczowo-śnieżno-gruntowy. Nierównomierny rozkład opadów w ciągu roku oraz zdarzające się gwałtowne roztopy są przyczyną wezbrań, co z kolei powoduje zagrożenie powodziowe obszarów położonych w dolinie Soły i jej dopływów. Szczególnie groźne są gwałtowne wezbrania letnie, niż wezbrania wiosenne spowodowane roztopami. W części graficznej projektu studium uwzględniono zasięgi wezbrań o różnym stopniu prawdopodobieństwa wystąpienia, opierając się na zapisach *Studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły*, obejmującego część terenów Gminy Radziechowy-Wieprz. Zasięg wody stuletniej, o prawdopodobieństwie wystąpienia przewyższenia $P=1\%$ w północnym krańcu miejscowości Wieprz rozciąga się lokalnie na szerokości dochodzącej do ok. 400 m. Obliczenia i ustalenia RZGW w Krakowie potwierdzają obserwacje poczynione podczas powodzi stulecia z lipca 1997 r., kiedy Soła w przedmiotowym rejonie wystąpiła z koryta i rozlała się pasem o kilkusetmetrowej szerokości. Obszary zagrożenia powodziowego na rysunku studium oznaczono symbolem **ZZ**.

Praktyczną konsekwencją istnienia obszarów zalewowych o wyznaczonych granicach zasięgowych jest ograniczenie ich zainwestowania i wykorzystanie jako terenów o funkcji przyrodniczej bądź wykorzystanie do celów niekubaturowej rekreacji i sportu.

Dla ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony zasobów wodnych zlewni Soły wskazane jest zwiększanie naturalnej retencji wodnej, poprzez właściwą gospodarkę rolną i leśną, dodatkowe zalesienia, ochronę obszarów podmokłych, źródliskowych i osuwiskowych.

Pod względem hydrogeologicznym teren Radziechowych-Wieprza przynależy do regionu karpackiego, podregionu zewnątrzkarpackiego, o małej zasobności w wody podziemne. Na obszarze Gminy Radziechowy-Wieprz wody podziemne występują w utworach fliszowych: trzeciorzędowych i kredowych oraz w utworach czwartorzędowych. W osadach fliszowych zbiorniki wody mają charakter szczelinowy lub szczelinowo-porowy i występują na zmiennych głębokościach: od kilku do kilkudziesięciu metrów. Miąższość warstwy fliszowej mieści się zwykle w przedziale 10-40 m, a współczynnik filtracji wynosi 0,1-1,0 m/d. Utwory fliszowe najbardziej zawodnione są w strefie przypowierzchniowej, dzięki zwietrzeniu skał i zasilaniu przez opady atmosferyczne – bezpośrednio na wychodniach lub poprzez utwory nadległe. Ukształtowanie terenu w górskim rejonie Gminy Radziechowy-Wieprz, dzięki wcięciom erozyjnym potoków, powoduje silne drenowanie utworów fliszowych, co jest przyczyną występowania licznych źródeł, wysięków i sączeń.

Poziom czwartorzędowy zasilany jest przede wszystkim poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych i pozostaje w ścisłym kontakcie hydraulicznym z ciekami powierzchniowymi. Zwierciadło wody ma na ogół charakter swobodny. Miąższość warstwy wodonośnej czwartorzędowego poziomu wodonośnego doliny Soły wynosi 5-10 m, przewodność 200-300 m/d. Istniejące w tym rejonie studnie wiercone mają wydajność w przedziale 10-30 m³/h.

Z doliną Soły związany jest czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Dolina rzeki Soły” (GZWP nr 446), rozciągający się południkowo w centralnej części Gminy, dla którego wyznaczono Obszar najwyższej ochrony (ONO) oraz Obszar Wysokiej Ochrony (OWO). Zbiornik charakteryzuje się wodami klasy Ic/II (nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatniania). Jest to zbiornik porowy, zbudowany z utworów czwartorzędowych. Zasilany jest przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, spływ wód z okolicznych zboczy oraz dopływ wód z wyżej położonych utworów fliszowych, jest więc bezpośrednio narażony na zanieczyszczenia. Warstwa wodonośna występuje na głębokości od 0,1 do 5,0 m będąc głównym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną. Powierzchnia całkowita zbiornika wynosi 56 km², jego zasoby dynamiczne szacuje się na 0,18 m³/s, a zasoby dyspozycyjne na 0,125 m³/s. W dolinie Soły dominują osady korytowe i tarasy zalewowe położone 1-3 m powyżej koryta rzeki. Strefy te narażone są na zalewy wezbraniowe.

Ponadto niewielkie, skrajnie zachodnie fragmenty Gminy – w paśmie Glinnego i Magurki Radziechowskiej wchodzi w skład kredowego GZWP Godula (Beskid Śląski nr 348), z wodami o czystości w klasach Ia i Ib (bardzo czystych i czystych, do użytku bez uzdatniania). Południowo-wschodnia część gminy zlokalizowana jest na terenie trzeciorzędowego GZWP Magura (Babia Góra nr 445). Tereny obu ww. zbiorników to obszary leśne, w których kontynuowany winien być dotychczasowy sposób użytkowania terenu.

Lokalizacja Gminy w obszarze ochrony wód podziemnych doliny Soły, ogranicza rozwój niektórych form działalności gospodarczej oraz nakłada na Gminę szczegółowe wymagania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, mimo iż brak do tej pory formalnych przesłanek prawnych ustanawiających strefy ochronne poszczególnych zbiorników.

Planowane i istniejące na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych (m.in. ujęcie wody dla wodociągu w Radziechowach na potoku Wieśnik, ujęcie na Potoku Bystra, ujęcie na potoku Przybiedza, studnia kopana w Wieprzu eksploatowana na potrzeby komunalne Spółki Wodociągowo-Ściekowej w Wieprzu, winny posiadać wyznaczone i uporządkowane strefy ochronne, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawodawstwem.

2.3.2 Warunki geologiczne i obszary osuwiskowe

Podłoże geologiczne terenu gminy Radziechowy-Wieprz budują utwory fliszowe, składające się z kompleksów łupków i piaskowców, a także wapieni i margli. Stosunkowo niewielki obszar gminy, charakteryzuje się skomplikowaną i urozmaiconą budową geologiczną – wyróżnić tu można utwory skalne należące do 4 głównych jednostek tektonicznych: płaszczowiny śląskiej (część północno-zachodnia gminy), płaszczowiny podśląskiej (niewielkie fragmenty w części północnej), łuski przedmagurskiej (w części centralnej – w dolinie Soły) oraz płaszczowiny magurskiej (część południowo-wschodnia).

Płaszczowina podśląska stanowi najniższą jednostkę strukturalną Karpat fliszowych na omawianym terenie – ukazują się w północnych krańcach Radziechowych, w tzw. oknie tektonicznym Żywca. Reprezentowane są przez górnokredowe margle pstry z włódkami piaskowców wapienistych z Szydłowca, paleogeńskich piaskowców glaukonitowych z Radziechowych (wschodnie stoki wzgórza Matyska) oraz łupków pstrych i warstw hieroglifowych (obserwowanych w rejonie Twardorzeczki).

Utwory jednostki śląskiej zajmują północno-zachodnią część gminy. W ich obrębie obserwuje się dwie płaszczowiny cząstkowe: cieszyńską i godulską. Utwory jednostki cieszyńskiej stanowią dolnokredowe łupki i wapienie cieszyńskie, wśród których rejestrowane są wychodnie skał magmowych – tzw. cieszyńców (obserwowane w rejonie wzgórza Matyska). Jednostka godulska zbudowana jest z ogień o przewodzie piaskowców i zlepieńców (masyw Góry Glinne i pozostałych pasm Beskidu Śląskiego w zachodniej części Gminy Radziechowy-Wieprz).

W obrębie Gminy Radziechowy-Wieprz jednostkę przedmagurską tworzą utwory serii północnej, ciągnącej się wąskim pasem wzdłuż linii Szare – Cisiec – Cięcina - Żywiec. Zawiera ona elementy serii magurskiej – warstwy biotytowe zbudowane z cienko i średnioławicowych piaskowców i łupków.

Pod względem stratygraficznym w serii magurskiej dominują łupki i piaskowce warstwy podmagurskiej (rejon Brzuśnika, Bystrej, Juszczyzna) oraz piaskowce glaukonitowe i łupki, tworzące masyw Sopotni Małej, którym towarzyszą wąskie pasma paleogeńskich łupków pstrych oraz warstw hieroglifowych.

Młodsze osady czwartorzędowe (rumosze i aluwia) wypełniają w obrębie Gminy Radziechowy-Wieprz dno doliny Soły oraz głównych dopływów (Juszczyzna, Bystra, Potok Glinny). Ponadto przez teren gminy przebiega fragment tzw. uskoku nożycowego, oddzielającego masyw Beskidów od okna tektonicznego Kotliny Żywieckiej, czyli obszaru, gdzie wskutek zniszczenia przez erozję części płaszczowiny (w Kotlinie – gruboławicowych piaskowców płaszczowiny śląsko - godulskiej), ukazuje się spod niej fragment podłoża (m.in. niżej leżące łupki serii podśląskiej i cieszyńskiej).

Wynikiem urozmaiconej budowy geologicznej jest zróżnicowanie geomorfologiczne terenu gminy: zachodnia i południowo-wschodnia jej część posiadają rzeźbę górską, z wysokimi grzbietami porożcinanymi głębokimi dolinami rzeczny, natomiast część centralna posiada rzeźbę znacznie mniej urozmaiconą, charakteryzującą się szerokimi dolinami i szerokimi grzbietami niewielkich równoleżnikowo rozciągających się wzniesień.

Zagrożenia związane z wystąpieniem powierzchniowych ruchów masowych (osuwiska)

Pod pojęciem osuwiska, rozumiemy zsuwanie się mas skalnych po stoku pod wpływem siły ciężkości, wywołane czynnikami naturalnymi (np. podcięcie stoku przez ciek wodny, nasiąknięcie mas ziemnych wodami opadowymi lub roztopowymi); lub czynnikami antropogenicznymi (np. podcięcie stoku wywołane pracami budowlanymi). Terminem tym określa się również nagromadzony w ten sposób materiał skalny.

Obecna w analizowanym terenie struktura geologiczna podłoża, złożonego z naprzemianległych warstw piaskowca i łupka, stwarza w specyficznych warunkach (np. znaczne nachylenie terenu + dostęp wody do warstwy ilastej), dogodne warunki do uaktywnienia się osuwisk. Nasiąknięta warstwa łupków staje się idealną gładzią wodonośną, po której zsuwać się mogą leżące nad nią warstwy bloków piaskowca i/lub utworów związanych z ich erozją (nadkład gruntu erozyjnego w postaci glin z rumoszem piaskowcowym, piaskiem i glebą). Zsunęcia takie tworzą formy osuwiskowe, takie jak języki, cyrki i in.

Czynnikami aktywującymi zjawisko osuwania się gruntu, może być wezbraniowa działalność potoków górskich i podgórskich, obfite i długotrwałe opady atmosferyczne, niewłaściwie prowadzone prace budowlane, prowadzące do podcięcia podstawy stoku. Czynnikiem stabilizującym jest obecność drzewiastej pokrywy roślinnej.

Dla inwestycji budowlanych prowadzonych w obrębie bądź bezpośrednim sąsiedztwie rozpoznanych osuwisk oraz obszarów predysponowanych do geodynamicznych ruchów mas ziemnych obowiązywać winien nakaz wykonywania badań geologiczno — inżynierskich, ustalających szczegółowe warunki posadowienia budowli.

Jeśli przyjąć ukształtowanie powierzchni terenów jako kryterium ich oceny dla potrzeb planowania i budownictwa miejskiego, to określa się je jako morfologicznie:

- ⇒ dobre, gdy nachylenie powierzchni terenu jest mniejsze niż 10%, deniwelacje nie przekraczają 10 m, poziome rozczłonkowanie terenu jest słabe (tzn. odległości między wcięciami erozyjnymi i kotlinami są większe niż 2,5 km),
- ⇒ przydatne, gdy nachylenie powierzchni terenu miejscami jest mniejsze niż 10,5%, miejscami jest – w granicach 10-20%, deniwelacje są większe – wahają się w granicach 10-25 m, poziome rozczłonkowanie powierzchni terenu jest średnie lub znaczne (tzn. odległości między erozyjnymi wcięciami i kotlinami wahają się w granicach 0,5-2,0 km),

19

⇒ mało przydatne, gdy nachylenie powierzchni terenu jest większe niż 20%, a w górach – większe niż 30%, deniwelacje powierzchni terenu przekraczają 25 m, poziome rozczłonkowanie jest bardzo duże (tzn. odległości pomiędzy erozyjnymi wcięciami i kotlinami poniżej 0,5 km).

W oparciu o dostępne materiały i dokumentacje geologiczne w poniższej tabeli zestawiono osuwiska rozpoznane dotąd na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz oznaczone na rysunku studium symbolem (OS):

Numer na mapie	Miejscowość/ przysiółek	Wielkość osuwiska				Budowa geologiczna	Aktywność	Dalszy rozwój	Przyczyny	Ew. szkody gospod.
		h [m]	p [‰]	g [m]	q [m³]					
26	Na Niwie	75	40	10	400000	—	II	—	erozja boczna	—
27	Radziechowy	15	0,3	5	17000	głina ze żwirem	II	—	infiltracja wody	—
28	Juraszki	20	0,3	2	5000	głina zwietrz. z rumoszem	Ic	możliwy	infiltracja wody, nachylenie	zagroza drodze
29	Przybędza (Zawodzie – Podczerwienice)	20	0,4	5	20000	głina zwietrz. na warstwach podmagurskich	I	—	infiltracja wody	zagroza drodze – realizowany projekt jego zabezpieczenia*
30	Zawodzie	15	0,02	3	600	głina ze żwirem	II	—	erozja boczna	zagroza drodze
54	Radziechowy	20	2	—	—	głina zwietrz. na warstwach godulskich i istebniańskich	II	—	—	—
55	Radziechowy	25	2	—	—	głina zwietrz. na warstwach godulskich i istebniańskich	II	—	—	—
59	Radziechowy	40	7	—	—	głina zwietrz., na warstwach godulskich	II	—	—	—
60	Cięcina	30	10	—	—	głina zwietrz., na warstwach godulskich	II	—	infiltracja wód, nachyl. zbocza	—
61	Cięcina	40	10	—	—	głina zwietrzelinowa	II	—	infiltracja wód, nachyl. zbocza	—
62	Cięcina-Bąków	30	6,5	—	—	głina zwietrzelinowa	II	—	infiltracja wód, nachyl. zbocza	—
67	Sopotnia Mała	185	15	—	—	głina zwietrzelinowa na warstwach magurskich	II	—	infiltracja wód, nachyl. zbocza	—
69	Juszczyna	55	7,5	—	—	gliny zwietrzelinowe na warstwach podmagurskich	II	—	infiltracja wody, budowa geologiczna	—
71	Sopotnia Mała	80	10	—	—	gliny zwietrzelinowe na warstwach magurskich	II	—	infiltracja wody	—
89	Radziechowy – Kapłonka	35	3,5	—	—	głina zwietrzelinowa na warstwach godulskich	II	—	infiltracja wód, nachyl. zbocza	—

102	Cięcina– Magura	135	42,5	—	—	głina zwietrzelinowa na warstwach magurskich	II-a	—	infiltracja wód, nachyl. zbocza	—
-----	--------------------	-----	------	---	---	---	------	---	------------------------------------	---

* osuwisko powstało w 1940 r. z przyczyn naturalnych (podcięcie erozyjne nadmiaru nasiąkniętej wodą zwietrzeliny). W latach 1999-2000 zabezpieczono częściowo osuwisko poprzez odwodnienie, wyprofilowanie skarpy oraz jej umocnienie kamieniem łamanym i drobniejszymi frakcjami. Dodatkowo powierzchnię skarpy zabezpieczono geowłókniną. Nie powstrzymało to dalszych procesów osuwiskowych, stąd w 2007 roku, przystąpiono do sporządzenia szczegółowej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej podłoża osuwiska, będącej podstawą do opracowania projektu stabilizacji osuwiska.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

3.1 Rolnicze właściwości gleb i ich przydatność

Zróznicowane warunki środowiska przyrodniczego gminy Radziechowy-Wieprz sprawiają, że przydatność terenów gminy dla gospodarki rolnej jest również zróżnicowana.

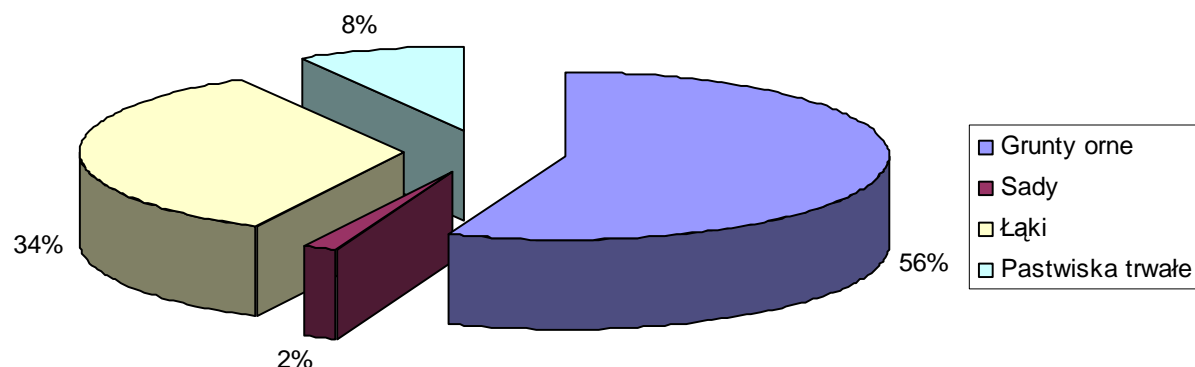
Najkorzystniejsze pod tym względem są tereny położone w centralnej części gminy w dolinie Soły na wyższych terasach rzeki oraz na łagodnych niskich wzniesieniach Kotliny Żywieckiej. Występują tu gleby typu mad i gleby brunatne o najwyższej w skali gminy przydatności rolniczej. Nachylenia powierzchni terenu są niewielkie, a terasy rzeczne są prawie zupełnie płaskie. Tereny te jednak są już od dawna zainwestowane, dlatego rolnicza przestrzeń produkcyjną stanowią mniej korzystnie położone, głównie na stokach wzniesień otaczających Kotlinę Żywiecką, gdzie dominują gleby brunatne IV klasy bonitacyjnej. Część gminy leżąca w masywie Baraniej Góry i w Beskidzie Żywieckim posiada niekorzystne warunki dla rozwoju rolnictwa, dlatego też są one przeważnie zalesione.

3.2 Uwarunkowania produkcji rolniczej

Na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz użytkowanych rolniczo jest 3389 ha ziemi, z czego największy odsetek stanowią grunty orne, a następnie łąki. Szczegółowy podział przedstawia poniższa tabela i wykres.

Tabela 2

Rolnicze użytkowanie ziemi		
Wyszczególnienie	ha	%
Grunty orne	1892	56
Sady	60	2
Łąki	1150	34
Pastwiska trwałe	287	8
Razem	3389	100

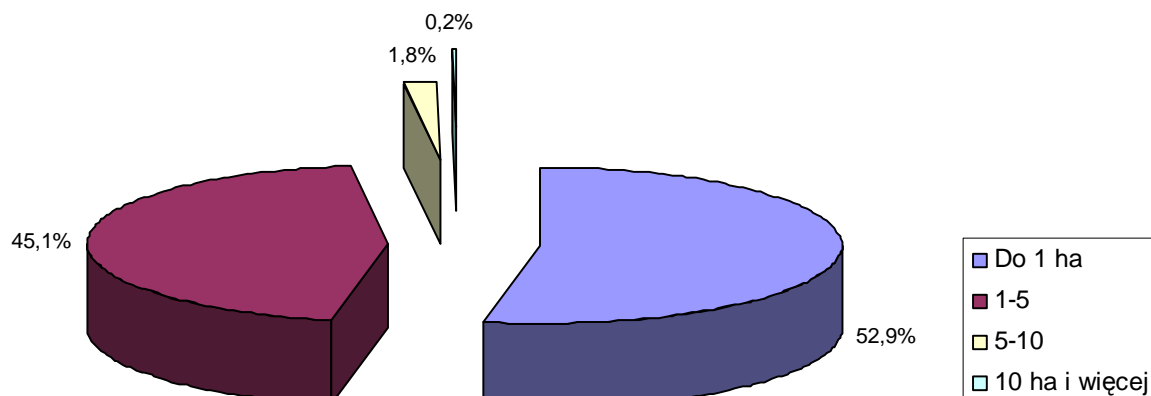
3.3 Gospodarstwa rolne

W gminie Radziechowy-Wieprz produkcja rolnicza prowadzona jest głównie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, dlatego na stopień wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w znacznej mierze wpływa struktura agrarna tych gospodarstw. Według Spisu Rolnego z 2002 r. na terenie gminy znajduje się 2260 indywidualnych gospodarstw rolnych zajmujących 3250,12 ha. Szczegółową strukturę obszarową indywidualnych gospodarstw rolnych przedstawia tabela 3 i wykres. Przetawione tutaj dane odnoszą się do całkowitej powierzchni gospodarstw obejmującej oprócz użytków rolnych również lasy, tereny zurbanizowane, wody i inne grunty.

Tabela 3

Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych

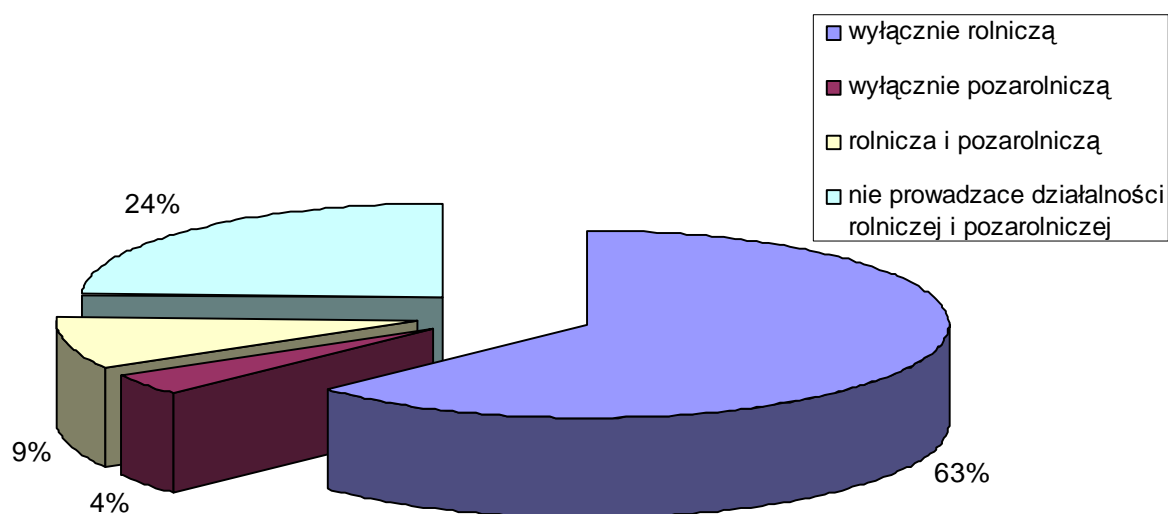
Grupy obszarowe powierzchni gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia w ha
Do 1 ha	1196	637,93
1-5	1020	2238,23
5-10	40	301,43
10 ha i więcej	4	72,53
Razem	2260	3250,12

Z przedstawionego wyżej wykresu jednoznacznie wynika, że struktura agrarna w gminie Radziechowy-Wieprz jest zdecydowanie niekorzystna, ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw. Gospodarstwa poniżej 1 ha stanowią ponad połowę, zaś największych jest mniej niż 1% spośród wszystkich.

Spośród 2260 gospodarstw większość 1417 prowadzi działalność wyłącznie rolniczą, wyłącznie pozarolniczą 90, rolniczą i pozarolniczą 200 gospodarstw. 553 gospodarstw zaś nie prowadzi działalności rolniczej i pozarolniczej.

Udział procentowy tych gospodarstw prezentuje poniższy wykres:

Mała towarowość gospodarstw nie zachęca do lokalizacji dużych przechowalni i przetwórní rolno – spożywczych. Z powodzeniem natomiast mogą działać tu niewielkie zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego przetwarzające miejscowe produkty na zaopatrzenie lokalnego rynku. Na terenie gminy dobrze prosperują istniejące gospodarstwa ogrodnicze, pieczarkarnie i szkółki.

3.4 Wnioski

Warunki rozwoju rolnictwa gminy charakteryzują się:

- dużą mozaikowością i przestrzenną zmiennością gleb,
- zróżnicowanymi warunkami mikroklimatu,
- dużym zagrożeniem erozją gleb,

23

- ograniczonymi możliwościami zastosowania niektórych maszyn spowodowanymi spadkami terenu,
- małą powierzchnią i kształtem pól uprawnych,
- rozdrobnieniem gospodarstw z jednoczesnym przestrzennym rozproszeniem gruntów /wadliwa szachownica/,
- bardzo wysokim udziałem ludności dwuzawodowej,
- podeszłym wiekiem znacznej części użytkowników gospodarstw,
- oddziaływaniem funkcji wypoczynkowych,
- zajmowaniem terenów rolnych przez budownictwo.

4. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zainwestowania terenu

4.1 Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa

Zabudowa mieszkaniowa to głównie budownictwo jednorodzinne realizowane przez indywidualnych inwestorów na własnych działkach, w większości w zabudowie rolniczej.

Zasoby te według Rocznika Statystycznego z 2006 roku wynoszą:

• mieszkania zamieszkałe (sztuk)	3365
• izby (sztuk)	13879
• powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	291577
• przeciętna pow. użytk. mieszkań na 1 osobę	23,31
• liczba osób na mieszkanie	3,72
• liczba osób na izbę	0,90

Z powyższych informacji wynika, że jedno mieszkanie posiada wielkość około 86,65 m² powierzchni użytkowej, a na 1000 mieszkańców przypada około 269 mieszkań. W gminie Radziechowy-Wieprz na 3365 mieszkań 3341 jest własnością osób fizycznych, 4 zakładów pracy, 12 gminy i 8 innych właścicieli.

4.2 Zainwestowanie terenu w zakresie turystyki i rekreacji

Najbardziej atrakcyjne pod względem turystycznym i rekreacyjno-wypoczynkowym są wsie Bystra i Przybiedza. Szlaki turystyczne prowadzą przez Radziechowy, Halę Radziechowską i Magurkę na Baranią Górę oraz z Bystrej przez Halę Słowianka na Romankę.

Gmina Radziechowy-Wieprz położona jest w malowniczej Kotlinie Żywieckiej, otoczona od zachodu stokami Beskidu Śląskiego, a od południowego-wschodu Beskidem Żywieckim. Ze wsi prowadzi szlak turystyczny na Baranią Górę, a z Bystrej i Juszczyzny na Romankę. Takie położenie oraz dobra komunikacja - linia kolejowa Bielsko-Biała przez Żywiec do Zwardonia oraz droga szybkiego ruchu - decyduje o atrakcyjności tych terenów pod względem turystyczno-wypoczynkowym. Gmina posiada dobre warunki do rozwoju agroturystyki, dysponuje terenami rekreacyjnymi i

24

sportowymi pod budowę wyciągów narciarskich, ośrodków wczasowych, bazy gastronomicznej itp. Kompleksy leśne na terenie parków krajobrazowych są atrakcyjne dla grzybiarzy i zbieraczy runa leśnego. Baza noclegowa zaś najlepiej rozwinięta jest we wsi Przybędza.

Atrakcyjne turystycznie są również obiekty zabytkowe, głównie XIV wieczny kościół p.w. św. Marcina w Radziechowach i drewniany z początku XX w. w Juszczyńcu.

4.3 Zabudowa usługowa oraz produkcyjna

Wśród terenów zainwestowanych większość stanowi zabudowa mieszkaniowa, uzupełnieniem jej są:

- obiekty wychowania i edukacji – przedszkola (299 dzieci w 2006 r.),
- szkoły podstawowe (1016 uczniów),
- gimnazja (565 uczniów),
- obiekty kultury – Gminny Ośrodek Kultury i jego filie, Biblioteka Gminna i jej filie i inne,
- obiekty służby zdrowia – ośrodki zdrowia i apteki,
- obiekty sakralne – kościoły, kapliczki, w tym zabytkowe oraz cmentarze,
- obiekty administracji publicznej i działalności finansowej, poczty i telekomunikacji, a w tym siedziba Urzędu Gminy, filie banków, Poczta Polska itp.,
- obiekty techniczne (np. stacje benzynowe) i Ochotniczej Straży Pożarnej pełniące różnorodne funkcje,
- obiekty sportu i rekreacji, turystyki i wypoczynku,
- zakłady rzemieślnicze różnych branż (np. przetwórstwo drewna, czy produkcja mebli),
- sklepy, przedsiębiorstwa handlowe, zakłady gastronomiczne,
- zabudowa przemysłowa i zakłady produkcyjne – usługowe.

4.4 Działalność gospodarcza na terenie gminy

Podmioty zarejestrowane w systemie REGON (2006):

–	ogółem	789
–	sektor publiczny	22
–	sektor prywatny	767

Wśród podmiotów w sektorze prywatnym wyróżnia się:

- osoby fizyczne – 691
- spółki prawa handlowego – 4
- inne (w tym spółdzielnie, fundacje, stowarzyszenia i organ. społeczne) – 72

Ze względu na stały wzrost liczby jednostek rejestrowanych w systemie REGON tj. wykazywanej aktywności gospodarczej mieszkańców gminy, czemu sprzyja jej atrakcyjne położenie i łatwa dostępność komunikacyjna, spodziewać się można potrzeby wyznaczenia w gminie obszarów dla różnych form działalności ekonomicznej, które znacznie wzbogacą formy zabudowy gminy i stworzą nowe jakości w strukturze funkcjonalno – przestrzennej.

5. Uwarunkowania wynikające ze stanu funkcjonowania komunikacji

5.1 Komunikacja drogowa

Dobrze rozbudowana sieć komunikacyjna zapewnia dogodne połączenia z ośrodkami miejskimi - Żywcem, Bielskim-Białą, Katowicami oraz miejscowościami turystycznymi Beskidów.

Przez teren gminy przebiega „dwutorowo” tranzytowa trasa Bielsko-Biała - Żywiec - Zwardoń, o dużym natężeniu ruchu kołowego:

1/ droga ekspresowa S-69 – aktualnie zrealizowana do węzła „Przybędza” – biegnąca do granicy państwa ze Słowacją w Zwardoniu;

2/ droga główna (główna ruchu przyspieszonego) funkcjonująca do węzła „Browar” oraz za węzłem „Przybędza” jako krajowa, natomiast pomiędzy tymi węzłami – w zarządzie powiatowym.

Wewnętrzny układ komunikacyjny zawiera opiera się głównie na następujących drogach powiatowych:

• S 1427 Świnna – Przyłęków - Juszczyzna	6,000 km
• S 1428 Żywiec – Trzebinia - Juszczyzna	5,500 km
• S 1425 Wieprz (ul.Żywiecka) – Trzebinia - Juszczyzna	17,926 km
• S 1430 Bystra - Juszczyzna	3,200 km
• S 1431 Wieprz-Brzuśnik	2,000 km
• S 1432 Cięcina - Wieprz	2,000 km
• S 1435 Cięcina – Węgierska Górka - Milówka	9,883 km
• S 1452 Przybędza – Gajówka (ul. 3 Maja)	3,200 km
• S 1453 Radziechowy (ul. Główna)	2,800 km
• S 1453 Radziechowy (ul. Św. Marcina)	0,850 km
• S 1458 Radziechowy – Twardorzeczka – Lipowa	4,400 km

W sumie na obszarze Gminy Radziechowy-Wieprz znajduje się 28,350 km dróg powiatowych. Uzupełnieniem systemu komunikacyjnego są drogi gminne, które nie drogami wyższego podporządkowania.

5.2 Komunikacja kolejowa

Linia kolejowa nr 139 Katowice - Zwardoń przebiegająca przez teren gminy nabrała znaczenia międzynarodowego z początkiem lat dziewięćdziesiątych dzięki połączeniu odcinkiem Cadca - Skalite w Słowacji. W latach 1998-2000, w związku z usuwaniem skutków powodzi, przebudowano układ torowy na stacjach Żywiec, Węgierska Górka, Milówka i Łodygowice wraz z siecią trakcyjną i infrastrukturą kolejową i automatyką. Obecnie planuje się modernizację linii Katowice – Zwardoń w ramach Europejskich Korytarzy Transportowych. W tym celu na niektórych odcinkach będzie trzeba dobudować drugi tor, a niekiedy zmienić nieznacznie przebieg linii kolejowej.

5.3 Trasy i ścieżki rowerowe oraz turystyczne

Gmina Radziechowy-Wieprz posiada dogodne warunki do uprawiania tradycyjnej turystyki rowerowej po drogach i drózkach. Na rowerach górskich można jeździć wzdłuż oznakowanych szlaków turystycznych. Na terenie gminy znajdują się dwie trasy rowerowe oznaczone na mapie kolorem pomarańczowym oraz czarnym.

Są tu także obecne cztery szlaki turystyczne oznaczone na mapie kolorem zielonym, czerwonym, niebieskim i pomarańczowym.

6. Infrastruktura techniczna

6.1 Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę Gminy Radziechowy Wieprz następuje z :

- a) wodociągów zbiorowych zrealizowanych we wsiach: Radziechowy, Wieprz i Przybędza,
- b) wodociągów zagrodowo-zbiorowych pracujących w oparciu o ujęcia lokalne, głównie wód podziemnych;
- c) indywidualnych wodociągów zagrodowych,
- d) bezpośrednio ze studni kopanych.

Wieś Radziechowy zasilana jest w wodę z dwóch ujęć drenażowych zlokalizowanych powyżej istniejącej zabudowy na potokach Wieśnik oraz Przybędza. Wydajność eksploatacyjna ujęcia na potoku Wieśnik $Q = 3,5$ l/s, a na potoku Przybędza $Q = 6,2$ l/s. Woda uzdatniana jest w stacji uzdatniania wody (SUW) na filtrach pośpiesznych, dezynfekowana oraz magazynowana w terenowych zbiornikach wyrównawczych. W bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika wyrównawczego zlokalizowana jest chlorownia.

Mieszkańcy Przybędzy korzystają z wodociągu opartego na zasilaniu z dwóch naturalnych źródeł o wydajności $Q = 2$ l/s. Również miejscowość Wieprz podłączona jest do nowego ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego w terasie rzeki Soły. Źródłem zaopatrzenia w wodę są dwie studnie o łącznej wydajności $Q = 45,8$ m³/h, co pokrywa w całości bieżące zapotrzebowanie na wodę mieszkańców wsi Wieprz. Obecnie do sieci wodociągowej podłączona jest:

- wieś Przybędza ok. 100 % budynków,
- wieś Radziechowy ok. 100 % budynków,
- wieś Wieprz ok. 95 % budynków,
- wieś Brzuśnik ok. 25 % budynków,

Wieś Bystra i Juszczyzna obecnie nie są podłączone do sieci wodociągowej.

Korzystne układy wysokościowe pozwalają na grawitacyjne zaopatrzenie ludności w wodę, za wyjątkiem znacznego zróżnicowania ukształtowania terenu we wsi Brzuśnik i Juszczyzna, gdzie wymagana będzie budowa pompowni dla tzw. II-giej strefy ciśnień.

Zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia gminy w wodę oprócz wód powierzchniowych i potoków ma poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych, występujący w terasach akumulacyjnych dolin rzecznych oraz w zwietrzelinowych pokryw stokowych. Udokumentowana wydajność eksploatacyjna studni o głębokościach do 10 m dochodzi do 41,2 m³/h. Pod osadami rzeczными w dolinach i pod pokrywami zwietrzelinowymi na stokach zwierciadło wód gruntowych zalega w poziomie szczelinowo – porowym fliszu karpackiego. Udokumentowane wydajności otworów wiertniczych były niewielkie i wahały się w granicach od 0,6 do 1,7 m³/h. Ocenia się, że zasoby wodne gminy są na ogół wystarczające dla zaspokojenia potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę i nie ograniczają rozwoju poszczególnych form aktywności gospodarczej.

Aktualnie realizowany jest wodociąg grupowy „Bystra” dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi Bystra, Bruśnik i Juszczyzna.

Budowa wodociągu obejmuje:

- ujęcie wody z potoku Bystra o wydajności eksploatacyjnej $Q=0,012$ m³/s pokrywające maksymalne zapotrzebowanie wody dla w/w wsi w okresie perspektywnym,
- filtr wstępny – średnioziarnisty (w rejonie ujęcia),
- uzdatnianie wody w SUW na filtrach ciśnieniowych drobnoziarnistych (szt.4) i dezynfekcję wody przy zastosowaniu podchlorynu sodu,
- zbiornik wyrównawczy $V=300$ m³,
- pompownię podziemną dla drugiej strefy ciśnień we wsiach Brzuśnik i Juszczyzna.

Do zrealizowania pozostało obecnie: zbiornik wyrównawczy i pompownię wody.

Identyfikacja problemów

- rozproszona i o znacznej rozciągłości zabudowa mieszkaniowa utrudniająca realizację zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
- z uwagi na znaczne zróżnicowanie ukształtowania terenu istnieją obszary o występujących potencjalnie niedoborach ciśnienia,

- brak wymaganego standardu obsługi w zakresie ilości i jakości dostarczanej wody, a także pewności zasilania.

Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w wodę

- ukończenie pełnego zakresu budowy wodociągu grupowego „Bystra” dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi Brzuśnik, Bystra i Juszczyzna,
- rozbudowa i budowa sieci wodociągowej na wszystkich terenach zainwestowanych,
- budowa obiektów i urządzeń gwarantujących podniesienie ciśnienia w sieci wodociągowej (pompownie podziemne dla drugiej strefy ciśnień we wsiach Brzuśnik i Juszczyzna),
- budowa sieci wodociągowej w systemie pierścieniowym - połączenie istniejących końcówek sieci.

6.2 Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków i odpadów

Na terenie objętym planem nie ma obiektów zaliczanych do inwestycyjnych szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Spośród elementów działających na omawianym terenie, do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska zalicza się min. wysokoprężny gazociąg magistralny, linie elektroenergetyczne 110 kV, drogę krajową oraz planowaną drogę ekspresową S-69.

Kanalizacja sanitarna

Aktualnie system kanalizacji zbiorowej funkcjonuje na terenie wsi Radziechowy i Wieprz. Kanalizacja ma charakter ściśle rozdzielczy (tj. bez wód deszczowych i drenażowych) i odprowadza tylko ścieki sanitarne z budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej, bez ścieków produkcyjnych i gnojowicy.

Obecnie do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest:

- 30% budynków we wsi Radziechowy,
- 90% budynków we wsi Wieprz,
- 40% budynków we wsi Brzuśnik,
- 40% budynków we wsi Bystra.

Kanalizacji zaś nie posiada wieś Juszczyzna oraz Przybędza. Ścieki gromadzone są najczęściej w prymitywnych zbiornikach w znacznym stopniu nieszczelnych, z których spływają do rowów i cieków, bądź infiltrują do ziemi przyczyniając się do degradacji środowiska gruntowo-wodnego.

Stąd szczególnie na tych terenach konieczne jest pilne uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz równoległe wdrażanie szczególnie na terenach o zabudowie rozproszonej sposobów indywidualnego unieszkodliwiania ścieków np. poprzez budowę oczyszczalni przydomowych.

Główne kolektory sanitarne z Wieprza i Radziechowych łączą się ze sobą, a ścieki odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków w Żywcu. Gmina posiada zezwolenie administratora tj. Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Żywcu na wprowadzenie ścieków do kanalizacji miejskiej w ilości 1500-1800 m³/d, co odpowiada 50% średniej dobowej ilości ścieków przewidywanych w okresie perspektywicznym

W najbliższym czasie przewiduje się, zgodnie z wykonanymi projektami technicznymi rozbudowę kanalizacji w Radziechowach oraz pełne skanalizowanie wsi Brzuśnik, a kolejno wsi Bystra z zapewnieniem możliwości włączenia wsi Juszczyzna, a także Przygędy.

Ukształtowanie terenu umożliwia grawitacyjne odprowadzenie ścieków z poszczególnych wsi, za wyjątkiem części wsi Przygędy.

Identyfikacja problemów

- brak zorganizowanego systemu odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków w gminie stanowi zagrożenie sanitarne i degradację środowiska co jest szczególnie istotne ze względu na fakt, że jest to obszar chronionej zlewni rzeki Soły, stanowiącej źródło zaopatrzenia w wodę aglomeracji śląskiej i bielsko-bialskiej,
- brak zapewnienia mieszkańcom odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych,
- charakter zabudowy mieszkaniowej o znacznej rozciągłości w Juszczyźnie oraz rozproszone budownictwo w Przygędy, utrudniający realizację zbiorowych systemów kanalizacyjnych.

Uwarunkowania w zakresie kanalizacji sanitarnej

- sukcesywna rozbudowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej w gminie obejmującej obszary zabudowane nie objęte dotychczas kanalizacją oraz nowe tereny zainwestowane,
- budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków na terenach zabudowy rozproszonej.
- na terenach nieskanalizowanych wymóg szczelnych zbiorników na ścieki i systematycznego wywozu ścieków do punktu zlewnego przy najbliższej oczyszczalni.

Gospodarka odpadami

Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów. Obecnie odpady wywożone są na składowisko odpadów w Żywcu. Odpady komunalne i bytowe gromadzone są w ulicznych pojemnikach, a następnie sortowane i wywożone poza teren gminy. Ze względu na ochronę zlewni rzeki Soły i turystyczny charakter miasta nie jest wskazane lokalizowanie składowiska odpadów na jego terenie.

Uwarunkowania w zakresie gospodarki odpadami

- zorganizowany i kontrolowany system magazynowania i wywozu odpadów stałych na składowisko zlokalizowane poza obszarem miasta z zaleceniem segregacji, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi i „Planem gospodarki odpadami na terenie gminy Radziechowy - Wieprz”.

6.3 Zaopatrzenia w gaz

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Wapienia – Żywiec – odgałęzienie do stacji redukcyjno-pomiarowej Radziechowy DN 300 PN 6,3 Mpa.

Na terenie gminy w miejscowości Wieprz zlokalizowana jest SRP Radziechowy o przepustowości 9 800 m³/h.. Ze stacji zostaną wyprowadzone gazociągi wysokoprężne w kierunku Sporysza – Trzebinii oraz w kierunku Węgierskiej Górki.

Na terenie gminy zlokalizowany jest również kabel ziemny zasilający stację drenażu wzmocnionego. Zaopatrzenie odbiorców w gaz następuje z sieci gazociągów średniego ciśnienia.

Ocenia się, że nie występują ograniczenia w dostawie i ilości gazu dla potrzeb bytowo-komunalnych, a więc nie ma barier rozwojowych dla miasta

Szerokość stref kontrolowanych, w których nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów oraz sadzić drzew powinna być zgodna z przepisami, według których gazociągi zostały wybudowane (dla w/w gazociągów).

Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w gaz

- dalsza rozbudowa systemu dystrybucji gazu poprzez sieć gazociągów średnioprężnych.

6.4 Zaopatrzenia w energię elektryczną

Podstawowym źródłem zaopatrzenia gminy w energię elektryczną jest GPZ (Główny Punkt Zasilania) Węgierska Górka, z którego są wyprowadzone linie napowietrzne średniego napięcia 15 kV relacji:

- linia nr 6: GPZ węgierska Górka – RS Zabłocie,
 - linia nr 14: GPZ Węgierska Górka – Wieprz – RS Browar,
 - linia nr 16: GPZ Węgierska Górka – Radziechowy – RS Browar,
- oraz linia napowietrzna 15 kV relacji:
- linia nr 13: Świnna – Trzebinia – Sopotnia.

Dostawa mocy i energii elektrycznej do odbiorców komunalnych następuje w oparciu o urządzenia i sieci elektroenergetyczne na poziomie średnich napięć 15 kV. Bezpośrednie zasilanie odbiorców realizowane jest na napięciu 0,4 kV, za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Stacje transformatorowe wykonane są w większości jako słupowe i wyposażone są w transformatory o mocy 50 do 250 kVA, z przeważającą ilością 100 i 160 kVA. Na terenach intensywnej zabudowy stosowane są stacje wolnostojące lub wbudowane, o mocach pojedynczych transformatorów do 400 kVA.

Ocenia się, że:

29

- zaspokojenie potrzeb elektroenergetycznych gminy odbywa się na średnim poziomie za wyjątkiem wsi Bruśnik, gdzie sytuacja jest najgorsza i w niektórych rejonach Radziechowach i Juszczyń, gdzie nie zawsze są zachowane wymagane standardy jakościowe dostaw energii (występują nadmierne spadki napięć),
- istniejący GPZ „Węgierska Górka” pozwala na rozwój sieci średniego napięcia, nie stwarzając barier rozwojowych dla miasta,
- istniejące stacje transformatorowe SN/nn i sieci niskiego napięcia są w przeważającej części przeciążone.

Identyfikacja problemów

- duży udział zabudowy rozproszonej wymuszający wydłużanie długości linii sieci rozdzielczej powodujący nadmierne spadki napięć,
- nierównomierny pobór mocy, spowodowany sezonowym ruchem turystycznym i letniskowym oraz coraz większą liczbą domów letniskowych, wyposażonych w odbiorniki energii o dużych mocach, zamieszkiwanych tylko w dni wolne od pracy,
- niedostatecznie rozwinięta i o niewystarczających parametrach elektroenergetycznych sieć rozdzielcza,
- zbyt mała ilość stacji transformatorowych.

Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną

- rozbudowa sieci i urządzeń elektroenergetycznych na poziomie średnich napięć,
- zwiększenie mocy dyspozycyjnej stacji transformatorowych poprzez budowę nowych stacji transformatorowych oraz wymianę transformatorów na transformatory o większej mocy, o ile warunki techniczne na to pozwalają,
- dwustronne zasilanie stacji transformatorowych gwarantujące pewność zasilania odbiorców.

6.5 Zaopatrzenie w energię ciepłą

Z uwagi na brak zorganizowanego systemu ciepłowniczego zdalczynnego, na terenie gminy istnieją lokalne źródła ciepła z zastosowaniem indywidualnych systemów grzewczych, cechujące się znaczną emisją zanieczyszczeń w procesie spalania.

Na terenach intensywnej zabudowy kotłownie indywidualne i grupowe zaopatrują pojedyncze obiekty lub zespoły obiektów

Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą

- likwidacja lokalnych kotłowni powodujących znaczną emisję zanieczyszczeń do środowiska
- modernizacja istniejących kotłowni polegająca na wymianie kotłów z zastosowaniem ekologicznych, nowoczesnych technologii cechujących się niską emisją zanieczyszczeń w procesie spalania,

6.6 Telekomunikacja

Obsługa telekomunikacyjna następuje przez łączność przewodową realizowaną przez Telekomunikację Polską S.A. Zaspokojenie potrzeb jest wysoko niezadowolające z uwagi na bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturę telekomunikacyjną, która wymaga dalszej rozbudowy i modernizacji.

Uwarunkowania w zakresie telekomunikacji

- dalsza rozbudowa przewodowych środków łączności i poprawa jakości świadczonych usług.

7. Uwarunkowania demograficzno-społeczne

Studium demograficzne jest jednym z materiałów studialnych wykorzystywanych w planowaniu związanym z gospodarką przestrzenną.

Ma ono na celu, na podstawie dotychczas zachodzących zjawisk społeczno-demograficznych, dostarczenie informacji dotyczących spodziewanej liczby i struktury ludności w przyszłości oraz zachodzących procesów demograficznych w gminie.

Informacje te pozwolą na określenie polityki rozwoju przestrzennego gminy mającej na celu m. in. zaspokojenie potrzeb i rozwiązanie problemów społeczności lokalnej.

7.1. Dotychczasowe trendy rozwoju ludności

Zostaną tu omówione wskaźniki dotyczące liczby ludności oraz gęstości zaludnienia. Skorzystano tutaj głównie z danych przedstawionych przez GUS.

Liczba ludności gminy w ostatnich 10 latach kształtowała się następująco:

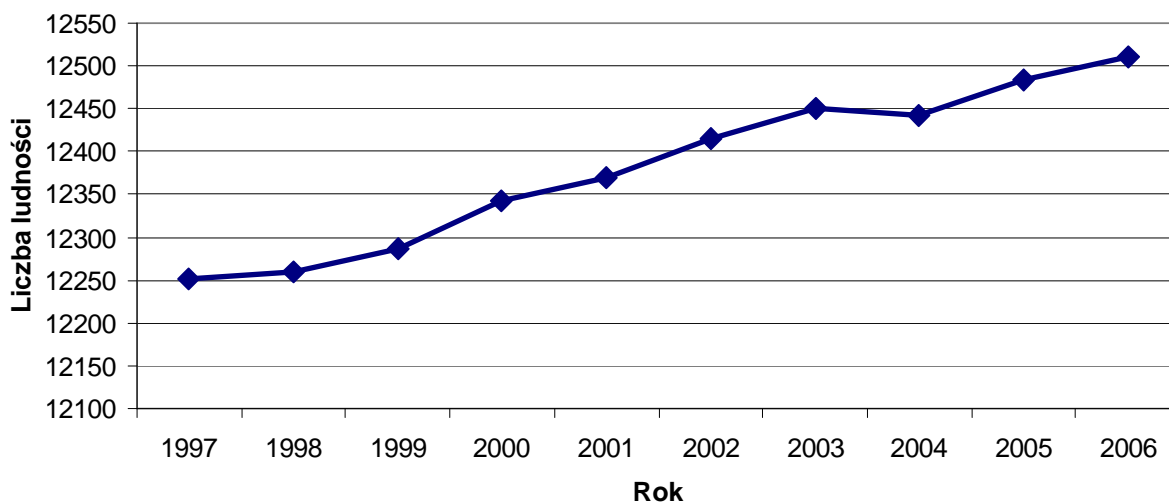
Tabela 4

Liczba ludności gminy Radziechowy-Wieprz

Rok	Liczba ludności
1997	12252
1998	12260
1999	12286
2000	12342
2001	12369
2002	12416
2003	12450
2004	12443
2005	12483
2006	12510

Źródło: Zestawienie własne na podstawie: danych z GUS

Zmiany liczby ludności przedstawia następujący wykres:

Liczba mieszkańców na przestrzeni 10 lat wzrosła o ponad 250 osób, co dało przyrost na poziomie około 2% obecnej liczby ludności.

31

Wielkość zaludnienia uzależniona jest głównie od wskaźnika przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Widoczny na wykresie znaczny wzrost liczby ludności od roku 1999 jest spowodowany głównie wysokim dodatnim saldem migracji na terenie gminy, jak również dodatnim przyrostem naturalnym. Zjawisko to można uznać za bardzo pozytywne.

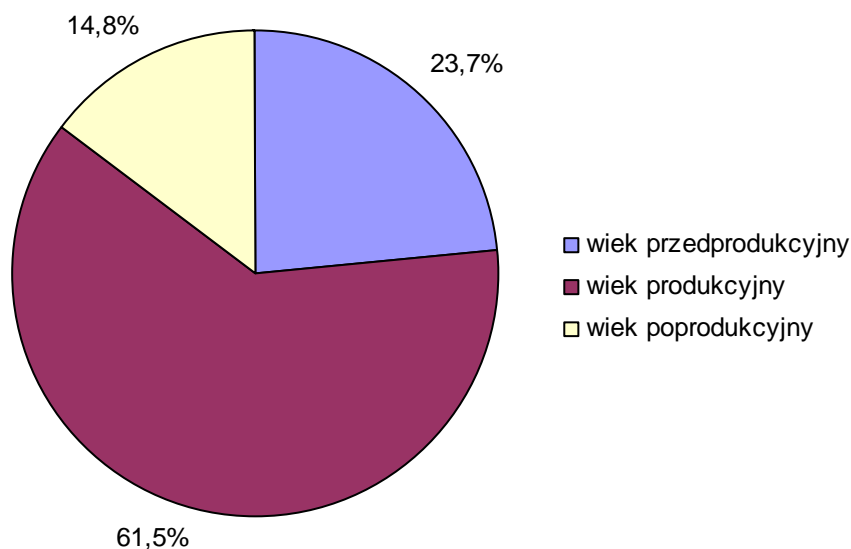
7.2 Charakterystyka ludności wg płci i wieku

Tabela 5

Struktura demograficzna według wieku i płci

Wiek przedprodukcyjny 0-17 lat			Wiek produkcyjny 18-64M, 18-59K			Wiek poprodukcyjny 65i>M, 60i>K		
Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K
27,9%			56,7%			15,4%		
2944	1490	1454	7626	4003	3623	1832	601	1231

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS

Analizując strukturę wieku z uwzględnieniem grup wiekowych: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej należy zauważyć, że szczególnym pozytywnym elementem jest duży odsetek ludzi w wieku przedprodukcyjnym.

7.3 Opis elementów ruchu naturalnego

Tabela 6

Ruch naturalny ludności w gminie Radziechowy-Wieprz

Rok	Urodzenia żywe	Zgony	przyrost naturalny	Współ. przyrostu nat. w ‰
1997	161	113	48	3,87
1998	161	111	50	4,08
1999	132	148	-16	-1,31
2000	151	103	48	3,91
2001	125	108	17	1,38
2002	118	117	1	0,08
2003	130	120	10	0,81
2004	137	116	21	1,69
2005	148	127	21	1,69
2006	152	121	31	2,48

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS

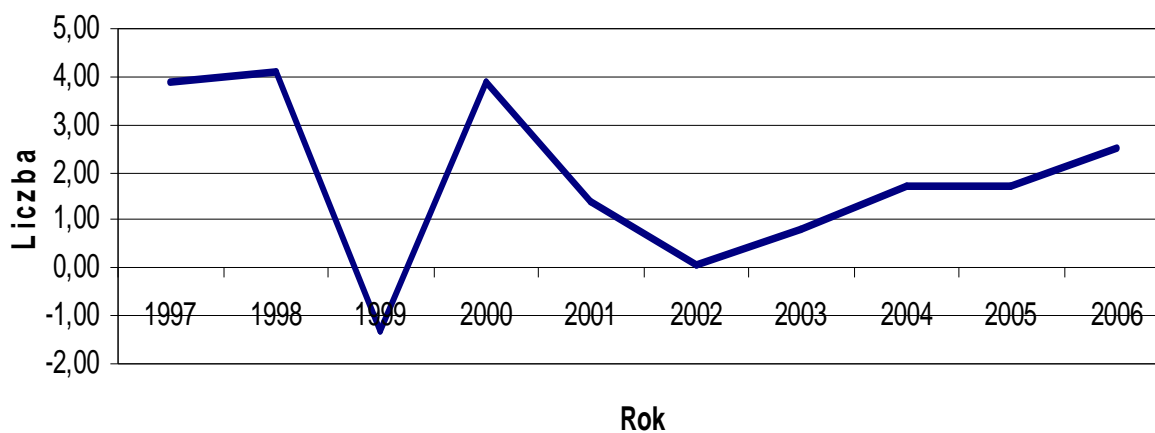
Liczba urodzeń żywych waha się od 118 w 2002 do 161 w 1997 i 1998 roku. Liczba urodzeń raczej nie wykazuje tendencji wzrostowej. Stałe obniża się współczynnik dzietności ogólnej, który dla wsi woj. śląskiego w 2006r. wyniósł ok. 1,6. Oznacza on liczbę dzieci, którą urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego.

Liczba zgonów oscyluje między 103 (2000), a 148 (1999).

Wskaźnik dynamiki demograficznej, będący stosunkiem liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie, wynosił w 2004r. 1,26 i był podobny do wartości średniej dla wsi woj. śląskiego wynoszącej 1,30.

Przyrost naturalny w gminie w analizowanym okresie przyjmował wartości dodatnie i wahał się między 0,08 a 4,08 ‰. Jedynie w roku 1999 przyrost naturalny był ujemny.

Zróźnicowanie wartości przyrostu naturalnego wykazuje poniższy wykres:

7.4. Charakterystyka migracji

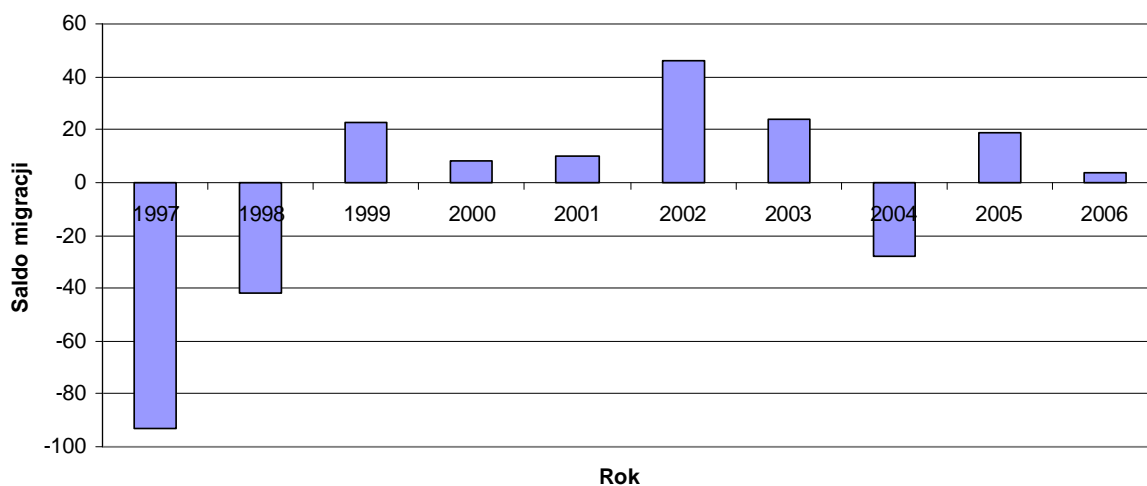
Dane liczbowe dotyczące ruchów migracyjnych dla całej gminy przedstawia poniższa tabela i wykres.

Tabela 7

Ruchy migracyjne w gminie Radziechowy-Wieprz

	Napływ	Odpływ
1997	120	213
1998	100	142
1999	117	94
2000	96	88
2001	80	70
2002	138	92
2003	112	88
2004	89	117
2005	102	83
2006	115	111

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS

Z powyższych danych nie można określić stałej tendencji wzrostu liczby ludności z powodu ruchów migracyjnych. Obecnie saldo migracji osiąga wartości bliskie 0. Bilans ten wypada dużo korzystniej niż jeszcze przed rokiem 2000.

7.5. Opis cech społeczno-zawodowych ludności

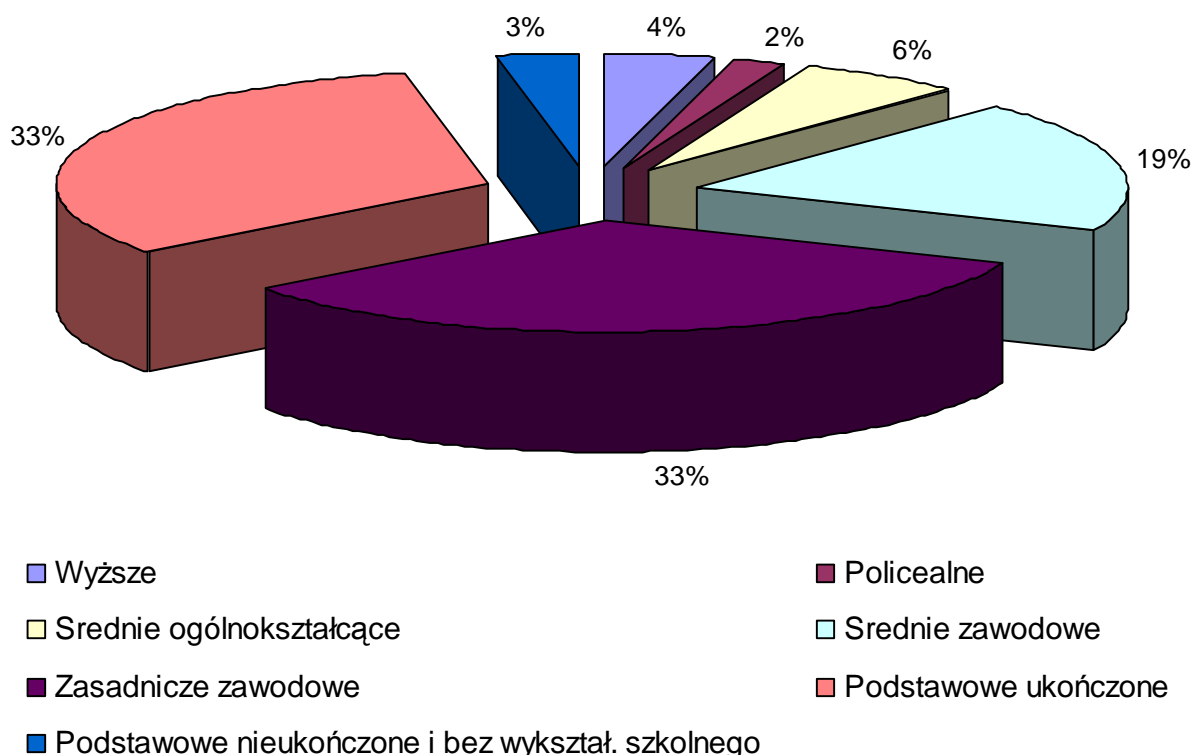
Dane dotyczące bezrobocia prezentuje poniższa tabela i wykres:

Tabela 8

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie		Gmina
Ogółem		10028
Wyższe		416
Policealne		209
Średnie	Ogólnokształcące	595
	Zawodowe	1928
Zasadnicze zawodowe		3311
Podstawowe ukończone		3270
Podstawowe nieukończone i bez wykształ. szkolnego		299

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku

Analizowane wskaźniki generalnie zmieniają się w kierunku zmniejszenia ilości osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym, a zwiększenia grupy z wykształceniem średnim i wyższym. Młodzi ludzie posiadają na ogół wyższe wykształcenie niż starsi (do porównania posłużono się dawniejszymi danymi statystycznymi). Jest to efektem działalności państwa mającej na celu wydłużenie okresu nauki w celu zmniejszenia liczby chętnych do pracy oraz uzyskania kadr o wyższych kwalifikacjach, jak również ambicji mieszkańców.

Warto zauważyć, że największą grupę stanowią mieszkańcy z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym (ponad 60% ogółu).

Wyższe wykształcenie w gminie posiada około 4% osób. Jest to wskaźnik niższy od średniej ogólnopolskiej (powyżej 10%).

Bez pracy w 2006 roku pozostawało 559 mieszkańców gminy. Stanowią oni około 8% mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym. Większość to bezrobotne kobiety, stanowiące ponad 63% ogółu.

Tabela 9

Gospodarstwa domowe

	Ogółem	W tym jednorodzinne	Jednorodzinne o liczbie osób w gospodarstwie		
			2	3	4 i >
Gmina	3418	2495	564	608	1323
	100%	73,0%	22,6%	24,4%	53,0%

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.

Około 73% ogółu gospodarstw domowych stanowią gospodarstwa jednorodzinne. Najliczniejszą grupę wśród nich prezentują gospodarstwa składające się z 4 i więcej osób - jest ich 53 %. Około 1/4 gospodarstw domowych stanowią gospodarstwa dwurodzinne, trzyrodzinne i więcej oraz gospodarstwa domowe nierodzinne.

7.6 Rozwój liczebny ludności

Celem prognozy jest określenie perspektyw rozwoju ludnościowego gminy Radziechowy-Wieprz. Daje ona podstawę do ukazania wielu społeczno-ekonomicznych konsekwencji na najbliższą przyszłość. Określenie zapotrzebowania na miejsca w szkołach, nowe miejsca pracy, oszacowanie przyszłej liczby małżeństw i związanych z tym potrzeb mieszkaniowych, oszacowanie liczby osób wkraczających w wiek emerytalny są przykładami zagadnień pojawiających się w związku z prognozowaną liczbą mieszkańców gminy.

Szacowana liczba ludności pozwala także na przewidywanie na przykład zużycia wody, zapotrzebowanie energii czy ilości odpadów. To wszystko sprawia, że prognoza ludności jest przydatna we wszystkich dziedzinach życia ludności.

Prognozę liczby ludności sporządzono dwiema metodami nazwanymi w teorii demografii rozwojem liczebnym ludności według funkcji wykładniczej – metoda ekstrapolacji oraz tak zwaną analizą kohortową (polegającą na ocenie procesów demograficznych zachodzących w czasie w zbiorowości ludzi - kohorcie).

Prognozę dla potrzeb studium wykonano dla następujących lat: 2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035.

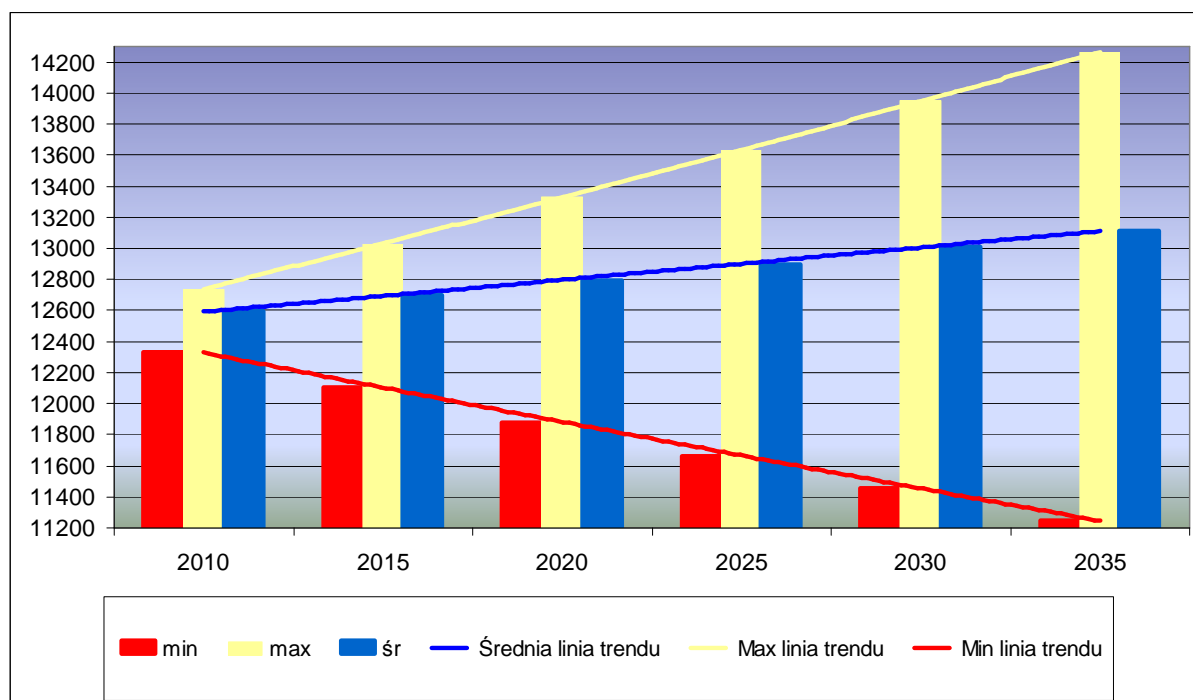
Wyniki obliczeń metodą ekstrapolacji prezentują się następująco:

Tabela 10

Rozwój liczebny ludności w gminie Radziechowy-Wieprz w wariantach

rok	min	max	śr
2010	12327	12739	12591
2015	12103	13031	12694
2020	11882	13329	12797
2025	11666	13634	12901
2030	11453	13947	13006
2035	11245	14266	13111

Rozwój liczebny ludności w gminie Radziechowy-Wieprz w wariantach

Wyniki obliczeń metodą analizy kohortowej prezentują się następująco:

Tabela 11

Prognozowana liczba mężczyzn w gminie Radziechowy-Wieprz							
WIEK	STAN	PROGNOZA					
	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	329	324	339	344	320	283	279
5-9	399	329	324	339	344	320	283
10-14	460	399	329	323	339	344	320
15-19	526	460	399	329	323	339	344
20-24	564	525	459	398	328	323	339
25-29	458	562	524	458	397	327	322
30-34	458	457	562	523	457	397	327
35-39	428	455	454	557	519	454	394
40-44	441	414	439	439	539	502	439
45-49	492	424	397	422	421	517	482
50-54	413	463	399	374	397	397	487
55-59	324	377	423	364	341	362	362
60-64	201	273	318	356	307	288	305
65-69	180	166	226	262	294	253	238
70-74	139	141	130	176	205	230	198
75-79	114	99	100	93	126	146	164
80 i więcej	168	85	74	75	69	94	109

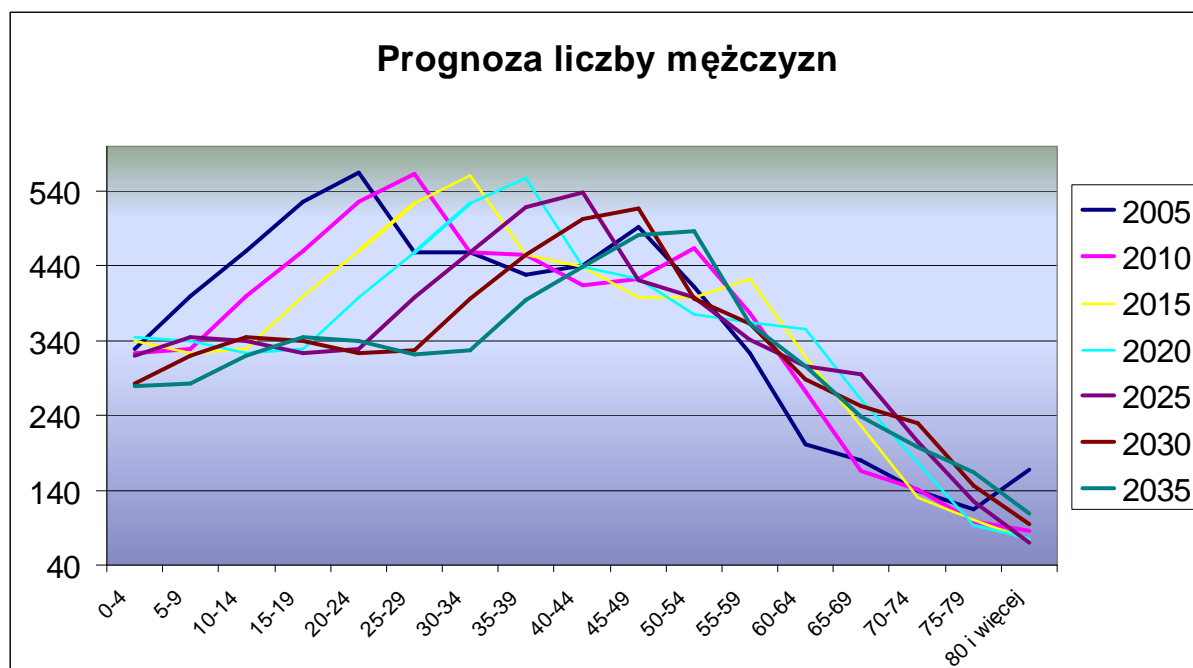

Tabela 12

Prognozowana liczba kobiet w gminie Radziechowy-Wieprz

WIEK	STAN	PROGNOZA					
	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	60	94	103	105	97	84	81
5-9	67	60	94	103	105	97	84
10-14	93	67	60	94	103	105	96
15-19	98	93	67	60	94	103	105
20-24	104	98	93	67	60	94	103
25-29	84	104	98	93	67	60	94
30-34	74	84	104	98	93	67	60
35-39	81	73	83	103	97	92	66
40-44	87	80	72	82	101	96	91
45-49	90	86	79	71	81	100	94
50-54	75	88	84	77	69	79	97
55-59	52	70	82	78	72	65	74
60-64	44	49	66	77	73	67	61
65-69	55	37	41	55	64	61	56
70-74	67	44	30	33	44	52	49
75-79	57	48	31	21	23	31	37
80 i więcej	73	44	37	24	16	18	24

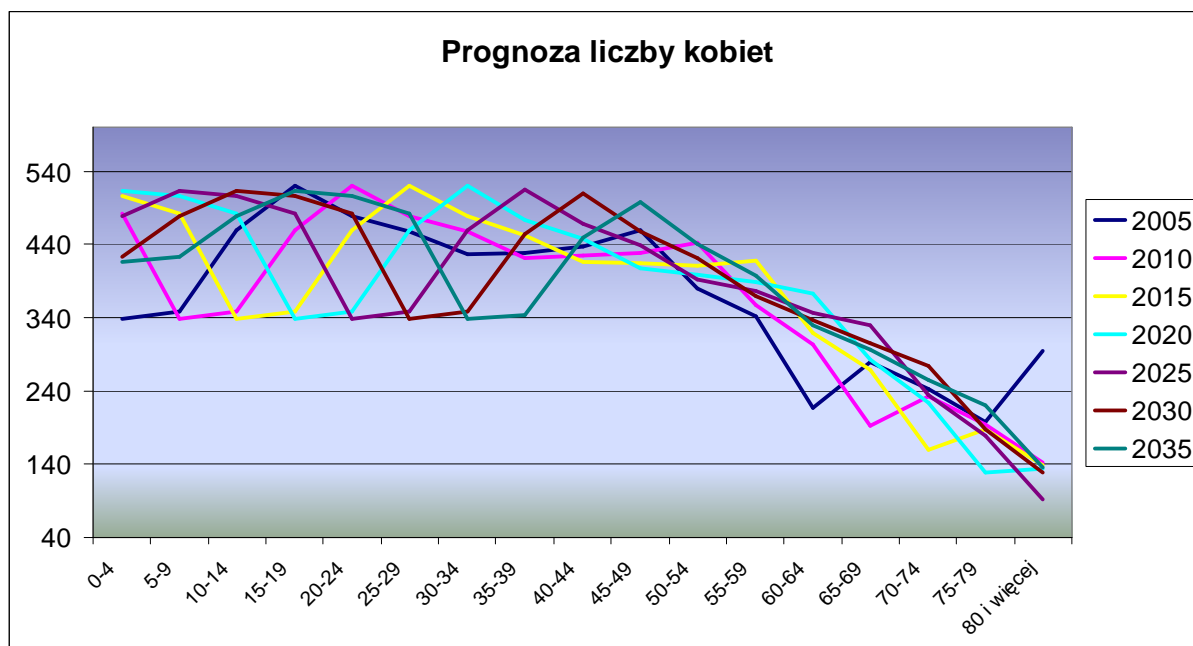
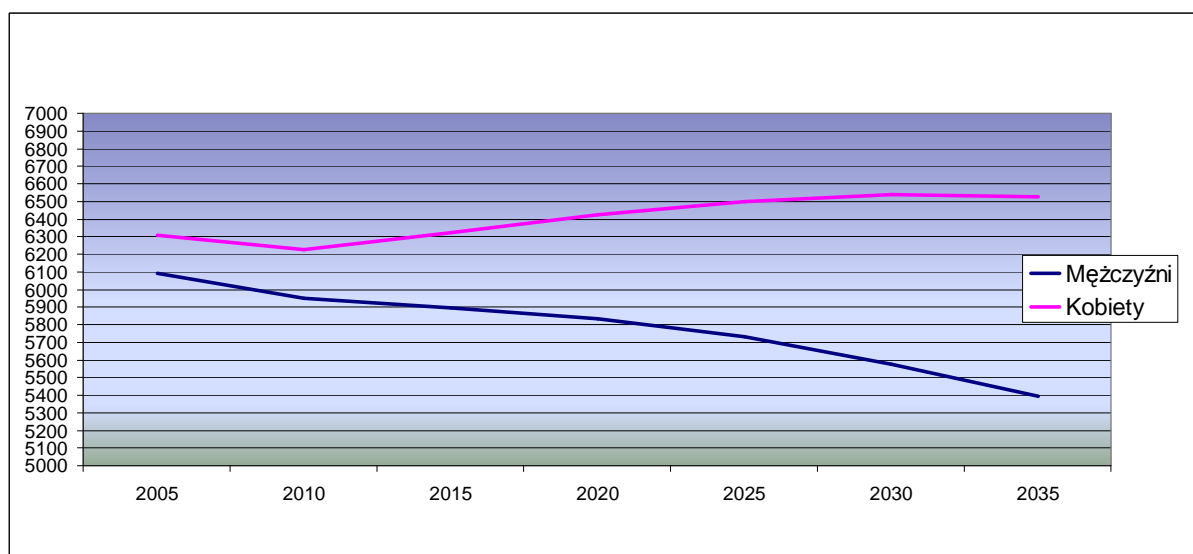

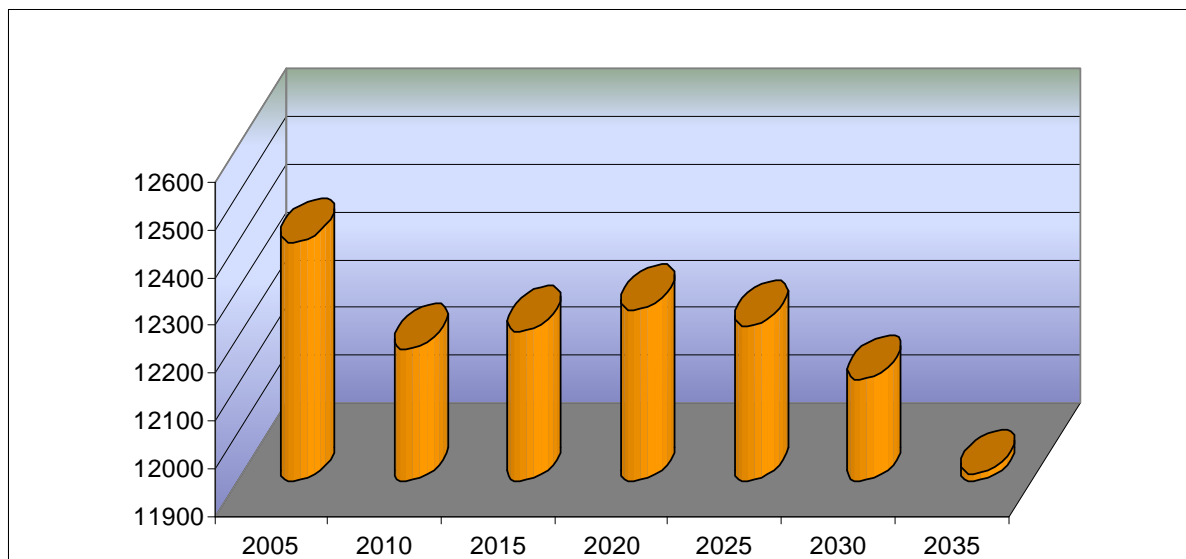
Tabela 13

Prognoza wszystkich urodzeń żywych w Gminie Radziechowy-Wieprz

WIEK	PROGNOZA					
MATKI	2005-2010	2010-2015	2015-2020	2020-2025	2025-2030	2030-2035
razem	164	172	174	162	143	141
15-19	7	6	5	5	7	7
20-24	36	39	35	26	26	36
25-29	64	67	73	64	48	47
30-34	41	44	46	50	44	33
35-39	13	12	13	14	15	13
40-44	3	3	3	3	3	4
45-49	0	0	0	0	0	0

Prognoza liczby ludności Gminy Radziechowy-Wieprz

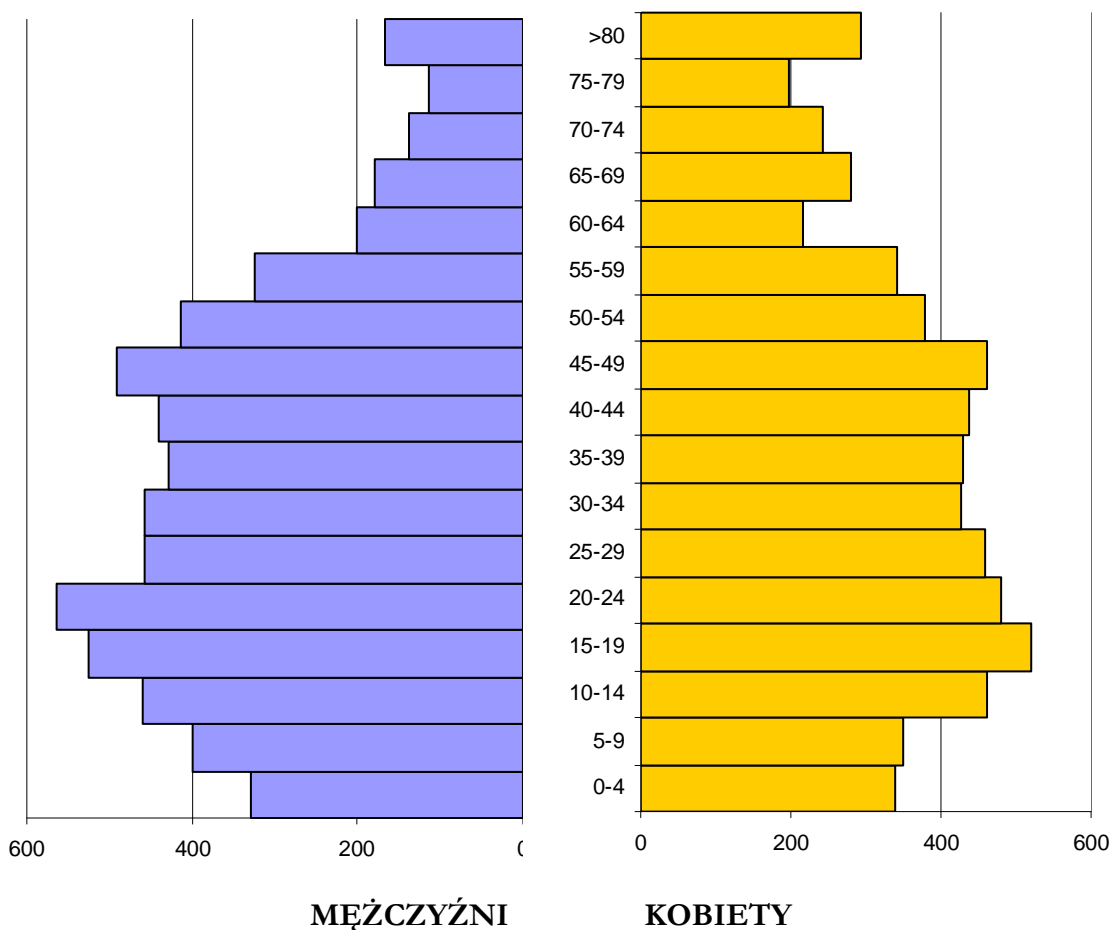

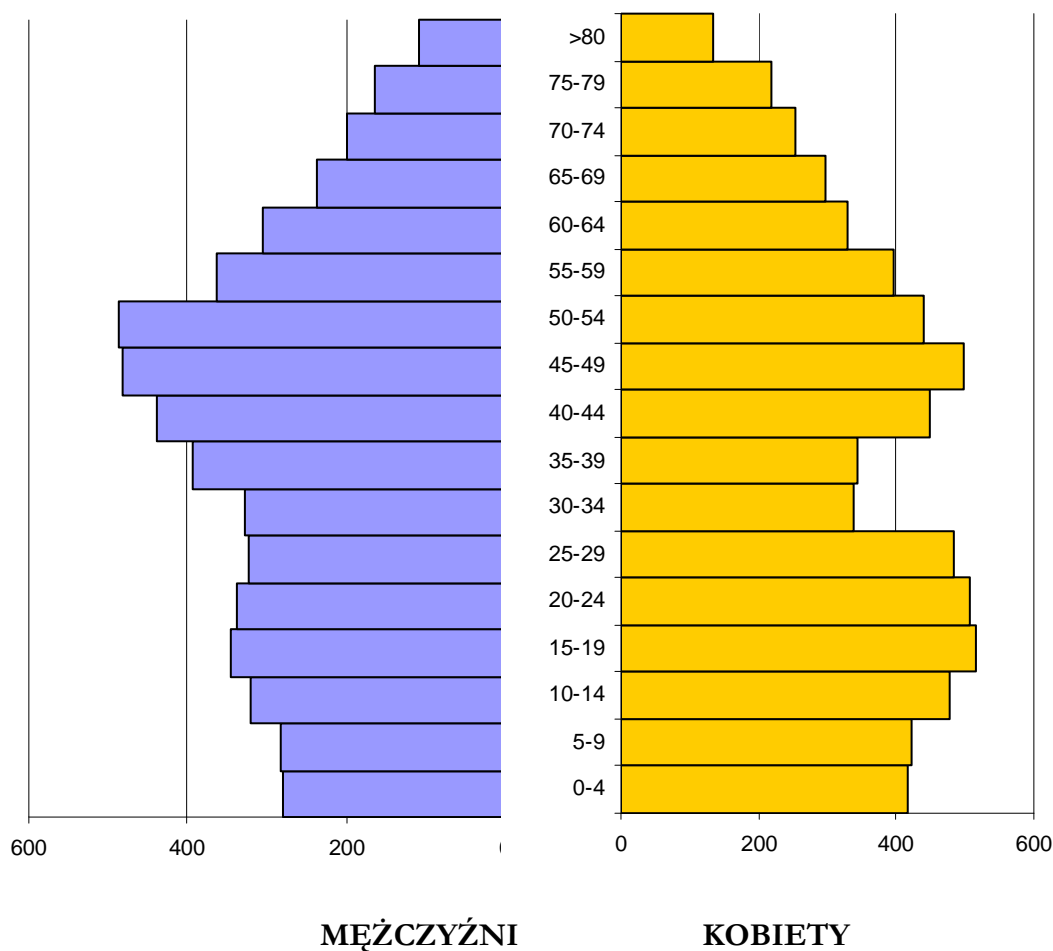
Powyższe dane świadczą o tym, że liczba ludności stale będzie niestabilna. W obu metodach przewiduje się różne warianty przyszłej liczby ludności. Najbardziej prawdopodobny jest wariant średni obliczony metodą ekstrapolacji, który przewiduje nieznaczny wzrost liczby mieszkańców gminy. W wariantcie minimalnym jednak liczba ludności spadnie, chociaż nie tak bardzo jak to przewiduje metoda druga – kohorta. Faktem jest jednak to, że szacuje się zmniejszoną liczbę urodzeń żywych w przyszłości.

Analiza kohortowa pozwoliła jednak określić strukturę ludności według płci i wieku. Struktura taka jest niezwykle przydatna przy określaniu różnego rodzaju wskaźników i zapotrzebowań.

Gmina Radziechowy-Wieprz w 2006 roku

Gmina Radziechowy-Wieprz w 2035 roku

Analizując powyższe piramidy należy podkreślić, że społeczeństwo Gminy Radziechowy-Wieprz jest na razie młode. Proces starzenia się ludności nie następuje tu tak szybko jak w całej Polsce.

Jednak należy mieć na względzie to, że wygląd piramidy powoli zmienia się z zastoju na regresywny. Zatem struktura demograficzna w gminie powoli zaczyna zmieniać się w kierunku negatywnym. Sytuacja ta jest typowa dla Polski.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków

8.1 Rozwój osadnictwa

Najstarsze ślady osadnictwa stwierdzone w Radziechowach, Wieprzu i Brzuśniku, datuje się na epokę kamienia. Było to osadnictwo rozproszone o charakterze sezonowym, związane z poszukiwaniem dogodnych terenów do zasiedlania i możliwości pracy (surowce, dobre gleby), lokalizowane na stokach i cyplach ponad dolinami zalewowymi. Wyjątek stanowi osada neolityczna w Wieprzu położona na stokach wzniesienia opadającym w kierunku doliny Soły, na dogodnym dla osadnictwa łęku w obrębie pól uprawnych.

Wyraźne ślady osadnictwa pochodzą z okresu średniowiecza. Znalezione je w Radziechowach i Wieprzu. Preferowanymi do zasiedlenia terenami były wówczas łagodne zbocza dolin i cyple utworzone przez widły cieków wodnych, w bliskim sąsiedztwie potoków Rybny i Gliniany. Było to osadnictwo rozproszone, samotnicze. Najstarsza wieś Radziechowy wzmiankowana była w 1314 r. do rozwoju jednej z osad średniowiecznych w Radziechowach przyczynił się wiodący doliną Soły szlak ze Słowacji do Żywca i Oświęcimia. Można sądzić, że szlak ten narzucił rozplanowanie i rozwój przestrzenny wsi Wieprz (wzmiankowanej w 1477 r.). Brak jest znaków osadnictwa w rejonie miejscowości Juszczyzna (odnotowanej w 1581 r.) oraz Bystra (datowanej do XVII w. – 1626 r.).

8.2 Układy osadniczo-przestrzenne i zabudowa wsi

Układy przestrzenne wykształcone w XIV w. oraz XVII w. wykazują cechy osadnictwa rolnego (Radziechowy, Wieprz) i zarębowego (Brzuśnik, Bystra, Juszczyzna) i reprezentują kilka typów: dominuje typ skupiony ulicowy w różnych odmianach, ponadto występuje typ przysiółkowy i samotniczy.

Dogodne warunki fizjograficzne i urodzajne gleby miały wpływ na gospodarkę na tym terenie. W okresie lokacji nie występowały już zwarte skupiska leśne, dlatego podziały we wsiach rolnych w centralnej części Kotliny Żywieckiej nie obejmował kompleksów leśnych i pastwiskowych tylko pola orne.

We wsiach Radziechowy i Wieprz działki rolne tworzyły układ regularnych pasów prostopadłych do drogi. W Radziechowach, reprezentujących typ skupiony ulicowy w odmianie widlicy siedliska lokalizowane były wzdłuż dróg biegnących po obu stronach rzeki przepływającej przez środek układu (*rysunek 1*). We wsi Wieprz o układzie ulicówki zabudowa tworzyła zwarte ciągi wzdłuż jednej głównej drogi przebiegającej przez wieś (*rysunek 2,3*).

Wsie Bystra, Brzuśnik i Juszczyzna (*rysunek 4,5,6*) zasiedlone były w okresie późniejszym, wskutek kurczenia się ziemi do nadziałów przybrały formę osadnictwa zrębowego. Zakładane były w dolinach rzek i strumieni w sąsiedztwie gór. Ukształtowanie terenu zdeterminowało układy przestrzenne tych wsi. Brzuśnik reprezentował typ ulicówki rzędówki, Juszczyzna rzędówki wołoskiej, a Bystra pól wsi.

Ponadto na obszarze gminy występował typ rozrzucony przysiółkowy w odmianie rozproszonej kupowej (Przybędza), samotniczej (Bystra - Magóra) i węzłowej (Stary i Nowy Dwór w Radziechowach).

Historyczne układy przestrzenne wsi zachowały się w czytelnej formie kontynuowane i uzupełniane zabudową we wsi Radziechowy i Bystra-Magóra. Układy przekształcone lecz z zachowaniem równowagi pomiędzy formą pierwotną a współczesną reprezentują: Brzuśnik, Wieprz, Juszczyzna, Radziechowy- Stary Dwór i Przybędza.

Tradycyjną zabudowę wsi reprezentują chałupy drewniane pochodzące przeważnie w XIX oraz 2 ćw. XX w. Najstarszym typem zabudowy mieszkalnej była chałupa jednoizbowa, niesymetryczna z dachem dwuspadowym, przyczółkowym nadwieszonym nad ściany o około 100 do 120 cm. Równolegle pojawił się typ chałupy szeroko frontowej, w której pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze znajdowały się pod wspólnym dachem. Były to chałupy na rzucie wydłużonego prostokąta o konstrukcji zrębowej z dachem dwuspadowym przyczółkowym o wydatnym okapie. Z tych dwóch form budownictwa rozwinął się typ chałupy dwuizbowej, symetrycznej na rzucie prostokąta, przykryty dachem dwuspadowym z wykształconym szczytem. Tradycyjne budownictwo mieszkalne i gospodarcze było budownictwem drewnianym. Budynki posiadały prostą bryłę ale o dobrych proporcjach i bogatym zdobnictwie. Początkowo otwór drzwiowy był nieosłonięty gankiem (ganek pojawił się na przełomie XIX/XX w.), ale zwieńczony ozdobnym nadprożem w formie łuku, osadzonym w zastrzałach. Bogato zdobione były również szczyty domów. Na przełomie XIX i XX wieku pojawiły się budynki murowane.

42

Do końca lat 60. zabudowa mieszkalna i gospodarcza kontynuowała tradycyjne formy. Są to budynki murowane, jednokondygnacyjne z dachem dwuspadowym, niekiedy naczółkowym o kącie nachylenia około 45°, często z wykuszami (o daszkach jedno- i dwuspadowych).

Następne lata przyniosły silną modernizację zabudowy. Zaczęły powstawać domy o współczesnej kostkowej formie i znacznym wyróżniającym się otoczeniu gabarycie. Przeważającą formą dachu był dach płaski, bądź czterospadowy o niewielkim nachyleniu, zdarzały się dachy dwuspadowe z przesuniętymi w pionie połaciami, jednospadowe i dwuspadowe niesymetryczne.

Uwagę należy zwrócić na zabudowę letniskową, dysharmonizującą często z otoczeniem, o złych proporcjach i obcych formach, realizowaną często w najbardziej eksponowanych krajobrazowo miejscach.

W ostatnich latach powraca tendencja nawiązywania do tradycyjnych form, zarówno jeśli chodzi o gabaryt, jak i o kształt dachu.

Na zabudowę wsi składają się wszystkie wymienione powyżej formy, przemieszane ze sobą.

W układach przestrzennych widać tendencję do rozpraszania zabudowy powodującą zmianę kształtu istniejącej struktury i obniżenie walorów krajobrazowych.

8.3 Obiekty i zespoły zabytkowe

W ewidencji Służby Ochrony Zabytków w Delegaturze w Bielsku-Białej na terenie gminy Radziechowy-Wieprz znajduje się 250 obiektów zabytkowych:

Bystra - 32,
Brzuśnik - 29,
Juszczyna - 50,
Przybędza - 7,
Radziechowy - 84,
Wieprz - 48.

Są to w większości obiekty tradycyjnej zabudowy zagrodowej.

Obiekty i zespoły zabytkowe wpisane do rejestru zabytków woj. śląskiego (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z późniejszymi zmianami) znajdujące się na terenie gminy:

- Zespół kościoła parafialnego p. w. św. Marcina w Radziechowach. Pierwszy kościół wzniesiony został w XIV w. lub w pierwszej połowie XV. zachowały się z niego prezbiterium oraz wschodnia część nawy głównej (*rysunek 7,8*).
- Cmentarz parafialny w Radziechowy założony w 1813 roku na wzgórzu w pobliżu kościoła. Znajduje się tu krzyż upamiętniający powstanie cmentarza, 3 nagrobki z poł. XIX w., 50 nagrobków wolno stojących i 10 płyt nagrobnych z 1 poł. XX w. (nr rej. A-622/90); (*rysunek 9,10*)
- Cmentarz epidemiczny w Radziechowach, usytuowany na szczycie wzniesienia ponad osadę. Założony w 1893 r. znajduje się na nim upamiętniający akt założenia krzyż i około 300 mogił (nie wyodrębnionych) i pomnik bohaterów poległych w walce 1939-45 (nr rej. A-639/90); (*rysunek 11,12*)
- osada z epoki kamienia (parcele nr 292/2, 302)

Na terenie gminy znajdują się ponadto inne obiekty i zespoły zabytkowe o wysokich wartościach architektonicznych, historycznych ważne dla krajobrazu, które zostały ujęte w ewidencji zabytków (załącznik nr 1), do których należą:

- Założenie folwarczno-ogrodowe w Wieprzu. Ogród o zarysie kwadratu (o powierzchni 1,2 ha) otoczony został z trzech stron zabudowaniami gospodarczymi. Są to budynek biura, gorzelnia z początku XIX w., budynek mieszkalny, stajnie z XIX w., magazyn pasz i dawne czworaki z XIX w. Centralne miejsce w ogrodzie zajmuje dwór z końca XIX w. Przebudowany w 2 poł. XX w. W ogrodzie są dwa drzewa z przełomu XVII i XVIII w., stanowią okazy pomnikowe. Całość zespołu została założona przy trakcie cesarskim (obecnie droga przelotowa Żywiec- Węgierska Górka). Po drugiej stronie traktu znajduje się dawny zjazd tzn. Belwederek z przeł. XVIII/XIX w., który prawdopodobnie pełnił pierwotnie funkcje zarządcówki.

- Kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszej Matki Boskiej w Juszczyńie, drewniany, pochodzi z 1900 r. w latach 20 XX w., została wybudowana przy nim drewniana plebania.
- Na obszarze gminy znajdują się liczne kapliczki przydrożne i krzyże podlegające ochronie konserwatorskiej. Wznoszone były one od 1 poł. XIX w., do początku XX w. w różnych formach i materiałach: murowane, drewniane, żeliwne i kamienne.
- Liczne reprezentowane są zespoły siedliskowe, budynki mieszkalne i gospodarcze. Pochodzą z XIX w. i 2 poł. XX w. są głównie budynki drewniane o konstrukcji zrębowej, szerokofrontowe z dachem dwuspadowym, półszczytowym. Tradycyjne formy budownictwa, rozwijały się też w nowych materiałach zwłaszcza na przełomie XIX i XX w.

Zamieszczony wykaz (załącznik nr 1) zawiera obiekty proponowane **do objęcia ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego**. Ze spisu przekazanego przez WKZ, po przeprowadzeniu inwentaryzacji urbanistycznej, wykreślono obiekty nieistniejące, spalone lub zburzone oraz będące w złym stanie technicznym, grożące zawaleniem lub całkowicie przebudowane. Nie należy traktować poniższego spisu jako ostatecznego. Na etapie sporządzania planu miejscowego, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym opracowanego w dokładniejszej skali – 1:2000 lub 1:1000, konieczne może okazać się dokonanie weryfikacji, dopisanie bądź skreślenie obiektów z wykazu tak, aby ochroną objęte były właściwe obiekty.

Obiekty i tereny prawnie chronione wraz ze strefą pełnej ochrony historycznej struktury przestrzeni wynikające z decyzji wpisu do rejestru zabytków podlegają następującym warunkom: obowiązuje zakaz likwidacji lub zmian historycznej sieci drożnej, kształtu działek oraz lokalizacji nowej zabudowy. W przypadku obiektów zabytkowych obowiązuje utrzymanie, rewitalizacja lub adaptacja zgodnie z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a w przypadku modernizacji lub remontu istniejącej zabudowy współczesnej - poprawa formy tej zabudowy na zasadach określonych przez konserwatora.

Podejmowanie działalności budowlanej podlega warunkom ustalonym przez konserwatora. Obiekty i tereny postulowane do objęcia ochroną, a więc obiekty ujęte w ewidencji a także strefy ochrony krajobrazu kulturowego podlegają następującym zasadom: obowiązuje zachowanie istniejącej zabudowy zabytkowej oraz istniejących terenów zieleni urządzonej, zakaz likwidowania lub zmiany historycznej sieci drożnej oraz przebiegu cieków wodnych, usuwanie zadrzewień przy ciekach, w przypadku adaptacji istniejących obiektów oraz realizacji nowych należy uwzględnić zasady kształtowania formy zabudowy nawiązującej do historycznej kompozycji urbanistycznej i tradycyjnego budownictwa. Obowiązuje zakaz tworzenia nowych dominant i likwidacji istniejących osi widokowych na obiekty zabytkowe. Wznoszenie nowych budynków powinno się odbywać na zasadzie uzupełniania, porządkowania oraz kontynuacji historycznych układów przestrzennych.

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz występują również stanowiska archeologiczne (załącznik nr 2). Spośród rozpoznanych i zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, do rejestru zabytków woj. bielskiego została wpisana osada neolityczna w Wieprzu (nr rej. A-548/87).

Strefa ochrony zabytków archeologicznych obejmuje stanowiska archeologiczne podlegające ochronie konserwatorskiej. W stosunku do stanowisk zapisanych w rejestrze zabytków województwa bielskiego obowiązuje zakaz naruszania terenu, a w pozostałych prace inwestycyjno-budowlane i ziemne wymagają uprzedniego uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Analiza zasobów środowiska kulturowego pozwala na określenie głównych uwarunkowań, które będą miały wpływ na zagospodarowanie przestrzenne gminy:

- Gmina posiada stosunkowo duży zasób obiektów zabytkowych. Koncentrują się one w historycznych częściach wsi, w których zostały utworzone strefy ochrony krajobrazu kulturowego (Radziechowy, Wieprz, Juszczyńa, Brzuśnik, Bystra). Zachowała się przede wszystkim tradycyjna zabudowa drewniana, a także pojedyncze zespoły sakralne (w Radziechowach i Juszczyńie) i dworskie (w Wieprzu) oraz liczne kapliczki i figury przydrożne, a także zabytki archeologiczne.
- Zachowały się czytelne historyczne układy przestrzenne wsi Bystra Magura i Radziechowy, a także przekształcone lecz z zachowaniem równowagi między formą pierwotną a współczesną wsi Brzuśnik, Bystra, Wieprz, Juszczyńa, Radziechowy-Stary Dwór i Przybiedza). Są to główne układy typu skupionego ulicowego w różnych odmianach, lub typu rozrzuconego (Stary Dwór i Przybiedza).

- Z punktu widzenia turystyki brak właściwej eksplozji części obiektów zabytkowych i układów przestrzennych, zagospodarowania otoczenia i zbyt mała jest promocja występujących elementów środowiska kulturowego i przyrodniczego gminy.
- W zabudowie wsi widoczna jest różnorodność for architektonicznych (zabudowa tradycyjna drewniana, zabudowa murowana nawiązująca do tradycyjnych form i współczesna zabudowa nie kontynuująca cech tradycyjnych). Znaczne jest zróżnicowanie gabarytów i układu domu na działce. Często brak dbałości o ogrodzenie i zieleń przydomową.
- Krajobraz kulturowy na który składają się pasma zabudowy w dolinach rzecznych i prostopadłe rozchodzące się łany pól uprawnych, których zamknięcie stanowią grzbiety gór, zachował tu wiele pierwotnych cech. Coraz silniej pojawia się jednak tendencja do zabudowania najbardziej eksponowanych terenów o wybitnych wartościach krajobrazu.
- Niekorzystnym kierunkiem w kształtowaniu układów zabudowy jest rozpraszanie zabudowy daleko poza tradycyjnymi układami osadniczymi, na otwartych stokach i wierzchołkach, poza zasięgiem sieci uzbrojenia technicznego oraz dróg.
- Przestrzeń publiczną, szczególnie centra wsi, w których skupia się życie i których wygląd wpływa na postrzeganie wsi są często mało atrakcyjne (zabudowa, chodniki, oświetlenie, zieleń)
- Na zaznaczonym terenie gminy położony jest Żywiecki Park Krajobrazowy i jego otulina. W terenie tym obowiązują zasady zapisane w Planie Ochrony Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

ROZDZIAŁ III

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Główne funkcje rozwojowe gminy.

Położenie geograficzne, administracyjne i walory naturalne oraz dotychczasowe zagospodarowanie pozwalają stwierdzić, że gmina Radziechowy-Wieprz pełnić będzie ważną rolę w strukturze funkcjonalno – przestrzennej regionu.

Wykorzystane do tego zostaną atuty:

- dogodnego położenia komunikacyjnego - bezpośrednie połączenie z aglomeracją Bielska – Białej i Katowic oraz z granicą ze Słowacją w Zwardoniu poprzez planowaną drogę ekspresową S1 i S69,
- atrakcyjne, uzbrojone tereny dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- wysokie walory środowiska naturalnego dla rozwoju funkcji rekreacyjnej w różnych formach.

Rozwój przestrzenny gminy będzie więc preferować funkcje:

- 1) mieszkaniową,
- 2) turystyczno – rekreacyjną,
- 3) usług publicznych oraz komercyjnych,
- 4) produkcyjno – usługową,
- 5) produkcji rolniczej i leśnej,

przy założeniu zrównoważonego rozwoju, podporządkowanego zasadom ochrony środowiska naturalnego.

2. Cele rozwoju gminy

2. 1 Cele gospodarcze i przestrzenne

- kształtowanie struktury osadniczej gminy zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej,
- stworzenie strefy aktywizacji gospodarczej gminy;
- ochrona walorów środowiska naturalnego i kulturowego gminy

2. 2 Cele społeczne

- rozwój mieszkalnictwa (wskazanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową), wskazanie terenów o większej intensywności zabudowy, korekta terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- poprawa standardów mieszkaniowych poprzez modernizację systemu komunikacji publicznej, rozwój infrastruktury technicznej,
- porządkowanie terenów w zakresie „czystości” funkcji – zabezpieczenie interesów prawnych właścicieli jak również inwestorów,
- ciągły rozwój systemu usług i zwiększanie miejsc pracy, zapobieganie bezrobociu.

2.3 Cele ochronne

2.3.1 Konsekwentna ochrona wartości środowiska

A. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez następujące zadania:

- 1). Ograniczenie emisji,
- 2). Minimalizacja uciążliwości od transportu kołowego,
- 3). Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- 4). Ograniczenie emisji przemysłowych (niska i wysoka).

B. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej w tym:

- 1). Ochrona przeciwpowodziowa,
- 2). Realizacja kompleksowych inwestycji w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej,
- 3). Poprawa jakości wody pitnej,

46

4). Regulacja stosunków wodnych na terenie gminy.

C. Poprawa jakości gleb, ochrona powierzchni i kopalin poprzez następujące zadania:

- 1). Ochrona wierzchniej warstwy gleb,
- 2). Przywrócenie wartości użytkowych gleb,
- 3). Racjonalna gospodarka rolna,
- 4). Racjonalna gospodarka kopalinami.

D. Zmniejszenie uciążliwości hałasu poprzez następujące zadania:

- 1). Ograniczenie emisji hałasu produkcyjnego i pochodzącego od ciągów komunikacyjnych,
- 2). Ograniczenie emisji hałasu z innych źródeł (punktowych).

E. Zachowanie i wzbogacanie walorów przyrodniczych, w tym:

- 1). Ochrona i renaturalizacja ekosystemów,
- 2). Ochrona elementów przyrody ożywionej i nieożywionej,
- 3). Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych.

F. Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami poprzez:

- 1). Likwidację dzikich składowisk odpadów i utrzymanie czystości,
- 2). Rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- 3). Ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych w strumieniu odpadów komunalnych,
- 4). Wdrażanie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

G. Zagospodarowanie terenów antropogenicznych,

- 1). Tworzenie parków, terenów zielonych i miejsc wypoczynkowo-rekreacyjnych,
- 2). Inne możliwości zagospodarowania terenów produkcyjno-przemysłowych.

2.3.2 Ochrona i przywracanie ładu przestrzennego

- utrzymanie przeznaczenia terenów wynikających z historycznego ukształtowania się struktury osadniczej z zachowaniem „czystości” funkcji,
- określenie odpowiednich parametrów w zakresie zagospodarowania terenów budowlanych (m.in.: powierzchnia biologicznie czynna, powierzchnia zabudowy, forma i gabaryty obiektów),
- ochrona terenów naturalnych o niskim stopniu przekształcenia, przed przejmowaniem pod urbanizację.

2.3.3 Ochrona i eksponowanie walorów krajobrazowych

- zagospodarowanie obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie przepisów szczególnych zgodnie z ich planami ochrony lub ustaleniami dotyczącymi ich ochrony w porozumieniu z administratorem obszaru chronionego,
- utrzymanie i kształtowanie zieleni urządzonej,
- dążenie do zachowania równowagi ekologicznej, zwłaszcza w terenach o wzmożonej penetracji rekreacyjnej,
- kształtowanie zabudowy zharmonizowanej z walorami krajobrazowymi.

2.3.4 Ochrona przed oddziaływaniem klęsk żywiołowych

- wyznaczenie terenów gdzie występuje bezpośrednie ryzyko powodzi wywołane wodami zalewowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia Q1% - zgodnie z ustawą Prawo wodne,
- konserwacja wałów przeciwpowodziowych,
- ustalenie zasad lokalizacji obiektów budowlanych dla obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
- ustalenie zasad lokalizacji obiektów budowlanych w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych.

3. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

3.1. Założenia wstępne

Na konieczność zmian w przestrzennej strukturze gminy wpływa szereg czynników ekonomicznych i przyrodniczych, z których przede wszystkim uwzględnić należy:

- dotychczasowy ruch budowlany,
- potrzeby zabezpieczenia terenów budowlanych wynikające z liczby wniosków złożonych przez inwestorów,
- wzrastające znaczenie zagospodarowania turystycznego i usług towarzyszących (gastronomia, miejsca noclegowe, szlaki turystyczne, ścieżki spacerowe i dydaktyczne, trasy turystyki rowerowej, miejsca widokowe itp.).

Dla osiągania równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, powodowanym głównie przez dynamiczny rozwój turystyki, a środowiskiem przyrodniczym, potrzebne są działania, mające na celu:

- wydłużenie sezonu turystycznego i równomierne rozłożenie natężenia ruchu turystycznego w ciągu roku,
- rozszerzenie oferty wypoczynkowo-turystycznej, o obiekty lokalizowane poza miejscami aktualnie najbardziej atrakcyjnymi pod względem turystycznym, przyrodniczym i krajobrazowym,
- rozwój nowych produktów i atrakcji turystycznych,
- ochronę terenów identyfikowanych jako cenne przyrodniczo.

3.2. Zakres zmian w strukturze przestrzennej

Studium proponuje następujące kierunki zmian w strukturze przestrzennej, które powinny stanowić podstawę działań samorządowych poprzez wprowadzanie odpowiednich aktów prawa miejscowego:

- poprawa wizerunku gminy:
 - tworzenie i odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznych,
 - uwzględnianie wymogów ochrony dóbr kultury, promocja i ekspozycja obiektów o unikalnych,
- dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy – wzrost terenów zainwestowanych w równowadze z wartościami środowiska naturalnego,
- utrzymanie i ochrona funkcji mieszkaniowej w ukształtowanych zespołach zabudowy, uzupełnienie brakującej infrastruktury technicznej i dojazdów,
- uzupełnianie zabudowy w terenach ekstensywnie zainwestowanych, jeżeli istnieje w nich możliwość wprowadzenia pełnego uzbrojenia technicznego i komunikacji,
- przeznaczenie pod zabudowę produkcyjną i usługową terenów położonych wzdłuż drogi krajowej, wojewódzkiej i dróg powiatowych, głównie w strefach negatywnego oddziaływania tych dróg na środowisko.
 - sukcesywne przekształcanie istniejących funkcji związanych ze stałym pobytem ludzi (mieszkaniowej, usług socjalnych) oraz produkcji żywności w funkcję produkcyjno – usługową, wymagającą właściwego dostępu komunikacyjnego,
 - wszystkie nowe obszary zabudowy należy wyposażyć w wewnętrzne układy komunikacyjne podłączone do dróg głównych w miarę możliwości istniejącymi włączeniami dróg a w przypadku braku możliwości konieczne jest uzyskanie opinii zarządcy drogi na temat zjazdu.
- urządzenie terenów rekreacji i sportu, urządzeń rekreacyjnych dla dzieci, ścieżek spacerowych, małej architektury itp.
- stworzenie **strefy aktywności gospodarczej / t. inwestycyjne** / zawierającej się między węzłem Browar Interchange drogi ekspresowej S69, a drogą cesarską. Strefa ta będzie skupiać funkcje usługowe, wytwórcze czy też biznesowo – finansowe – tereny oznaczone na rys. *Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy* symbolami: P/U, U/P, U-P/RU,ZP,U a także w cz. północnej w sąsiedztwie węzła „Browar” tereny oznaczone: UZ,UO,UK,ZU przeznaczone gł. na realizację kompleksu szpitalno-rehabilitacyjnego z usługami towarzyszącymi i kompleksami terenów zieleni urządzonej.

4. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

4.1 Mieszkalnictwo

W układzie przestrzennym gminy rozwój zabudowy mieszkaniowej będzie następował poprzez:

- uzupełnianie zabudowy (dogęszczanie) w istniejących zespołach zabudowy, posiadających pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną i komunikację, wymagających ewentualnie rozbudowy sieci wewnętrznej,
- realizację zabudowy w zespołach rozwijających się, wymagających budowy dróg i uzbrojenia technicznego.
- restrukturyzację istniejącej zabudowy zdekapitalizowanej, w złym stanie technicznym lub nie spełniającej wymogów prawa budowlanego.

Równocześnie „studium” określa tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które ze względu na niekorzystne dla zamieszkania stałe położenie (głównie wzdłuż uciążliwych szlaków komunikacyjnych) należy sukcesywnie przekształcać w kierunku funkcji usługowych i produkcyjnych.

Przeznaczenie dopuszczalne w zabudowie mieszkaniowej:

- a) zabudowa zagrodowa,
- b) zabudowa pensjonatowa i letniskowa,
- c) obiekty i urządzenia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- d) urządzenia sportu i rekreacji dla potrzeb społeczności lokalnej,
- e) przestrzenie publiczne - zieleń urządzona, place zabaw itp.,
- f) urządzenia związane z komunikacją, dojściem i dojazdami,
- g) infrastruktura techniczna dla potrzeb lokalnych,
- h) lokalizacja garaży, budynków gospodarczych wolnostojących lub wbudowanych, obiektów małej architektury,
- i) dopuszczenie lokalizacji (głównie w pasach przyulicznych) usług publicznych i usług komercyjnych nieuciążliwych oraz działalności gospodarczej o charakterze produkcyjnym i usługowym, nie powodującej uciążliwości dla otoczenia.

Dla terenów oznaczonych symbolem „MN” studium określa następujące wymogi dotyczące sposobu zabudowy terenu:

- dla wyznaczania nowych terenów budowlanych - parametry działek budowlanych należy dopasować do ustaleń w tym zakresie w zależności od lokalizacji w grupie funkcjonalnej,
- w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się mniejszą powierzchnię działki
- w przypadku rozbudowy, przebudowy lub nadbudowy istniejących budynków oraz w przypadku pojedynczych uzupełnień istniejącej zabudowy dopuszcza się indywidualne określenie wskaźników, nawiązujące do sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej.
- wielkości wskaźników kształtowania zabudowy – patrz tabela nr 14 poniżej.

Preferencje kształtowania formy architektonicznej zabudowy:

- nawiązanie do lokalnych tradycji budownictwa regionalnego,
- zastosowanie tradycyjnych materiałów wykończeniowych /cegła, drewno, kamień/,
- stosowanie tradycyjnych form dachów – kalenicowych, dwu lub wielospadowych,
- liczba kondygnacji nadziemnych nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych (również w zabudowie zagrodowej) oraz budynków o funkcji mieszkaniowo – usługowej – do dwóch, przy czym kondygnacja druga w formie poddasza użytkowego w dachu stromym
- w stosunku do budynków istniejących, których forma architektoniczna nie spełnia określonych wymogów, zaleca się stopniową zmianę ich formy przy okazji remontów, przebudowy lub nadbudowy,

W stosunku do budynków istniejących, których forma architektoniczna nie spełnia określonych wymogów, zaleca się stopniową zmianę ich formy przy okazji remontów, przebudowy lub nadbudowy.

Minimalna odległość gruntów przeznaczonych pod zabudowę od skraju lasu powinna wynosić 20 m.

4.2 Usługi i administracja

Rozwój gminnego centrum administracyjno – usługowe w Radziechowych, ze szczególnym uwzględnieniem łatwej dostępności podstawowych usług dla ludności.

Centrum to powinno stanowić teren inwestycyjny dla nowych struktur centrotwórczych, takich, jak koncentracja obiektów usługowych: handlowo – gastronomicznych, administracyjnych, bankowych, telekomunikacji, zdrowia, kultury, hotelowych itp. Obiekty te winny posiadać wysokie walory użytkowe i estetyczne, przy zachowaniu skali w stosunku do obiektów historycznych.

W procesie przekształceń należy dążyć do poprawy estetyki obiektów oraz do eliminacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

Centra wiejskie pozostałych wsi powinny preferować rozwój usług podstawowych, związanych z zaspokojeniem lokalnych potrzeb mieszkańców.

Nie wyznacza się terenów pod lokalizację dużych obiektów handlowych (pow. powyżej 2000m²) . Ewentualna lokalizacja obiektów handlowych o pow. powyżej 400m² uzależniona jest od woli władz samorządowych.

Ze względu na charakter turystyczny, struktura funkcjonalna powinna zapewniać:

- zwiększenie terenów usług w gastronomii i handlu,
- rozwój centrum administracyjnego gminy w Radziechowach,
- wygodny dostęp do terenów bulwarów wzdłuż rzeki Soły (zagospodarowanie turystyczne po obu stronach rzeki),
- wygodny dostęp do terenów sportów zimowych w sołectwach na terenie gminy,
- coraz lepszy dostęp do komunikacji publicznej,
- odpowiedni system organizacji ruchu dla samochodów osobowych uwzględniający wzmożony ruch pieszy,
- odpowiednią ilość miejsc parkingowych w bezpośrednim sąsiedztwie lub w „atrakcyjnej” odległości od terenów skoncentrowanych usług publicznych;

Rozwój usług podstawowych:

Usługi oświaty

Lokalizacja jednostek oświatowych w zakresie szkolnictwa publicznego powinna uwzględniać w jak największym stopniu brak barier przestrzennych i komunikacyjnych.

Poza szkolnictwem publicznym wszystkie obiekty oświatowe należy traktować jako obiekty o swobodnej lokalizacji, przy zapewnieniu im właściwego dostępu komunikacyjnego oraz nieuciążliwego sąsiedztwa.

Usługi zdrowia

Podobnie jak w zakresie usług oświaty, dla obiektów opieki zdrowotnej zwłaszcza na szczeblu podstawowym należy uwzględnić w jak największym stopniu likwidację barier przestrzennych i komunikacyjnych. Ponadto zakłada się swobodną lokalizację komercyjnych usług zdrowia.

Natomiast obiekty opieki społecznej (domy opieki społecznej dla osób starszych, domy dziecka itp) zakłada się lokalizować na terenach o małej intensywności zabudowy z zapewnieniem dostępności komunikacyjnej oraz dostępem do terenów zielonych. Dla nowoprojektowanego kompleksu szpitalno – rehabilitacyjnego w północnej części gminy, spełniającego funkcje powiatowe szczegółowe zasady zagospodarowania określone zostaną w planie zagospodarowania przestrzennego dla tego obszaru.

Usługi kultury

Działalność kulturalna – kluby, biblioteki itp., winna współdziałać z innymi formami usługowymi (np. oświatą).

Należy promować przeznaczanie na potrzeby kultury obiektów zabytkowych : urządzenie pracowni rzemiosła artystycznego, galerii, wystaw, izb pamięci itp., promowanie sztuki i artystów regionu.

Utrzymuje się obiekty kultu religijnego, w tym także „Matyski”. Przeznacza się także znaczne obszary pod usługi szeroko rozumianej kultury w północnej części gminy przy ulicy Lipowskiej.

Ogólne wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów przeznaczonych pod usługi:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej maksimum 50%,
- powierzchnia biologicznie czynna – minimum 30% działki budowlanej,
- wysokość budynku – do 12,0m.

4.3 Tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów

Na terenie gminy przewiduje się przeznaczenie pod obiekty produkcyjne, składy i magazyny, często lokalizowane łącznie z obiektami handlowo – usługowymi, tereny skoncentrowane głównie wzdłuż większych dróg (krajowa, wojewódzkie), poza strefami ochronnymi ujęć wodociągowych.

Szczególny nacisk powinien być położony na:

- przekształcanie funkcji i formy istniejącego zainwestowania,
- intensyfikację wykorzystania przestrzeni,
- adaptację obiektów mieszkalnych na funkcje usługowe lub produkcyjne,
- likwidację negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze,
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej i ozdobnej,
- ochronę terenów mieszkaniowych i rolniczych przed skutkami oddziaływania lokalizowanych inwestycji.

Należy więc kierunkować rozwój na lokalizację inwestycji nowoczesnych, wysokich technologii.

Lokalizację inwestycji uciążliwych, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, dopuszcza się w strefie oddziaływania drogi krajowej, poniżej stref ochrony ujęć wodociągowych. Lokalizację obiektów uciążliwych w innych terenach uzależnia się od wykonania analiz (raportu) stwierdzających brak negatywnego oddziaływania na czystość środowiska, a w szczególności na obszary wodonośne gminy.

Przeznaczenie terenów (obiekty i urządzenia) :

- produkcyjne,
- składy, magazyny,
- usługowe,
- rzemiosła i wytwórczości,
- obsługi rolnictwa,
- urządzenia komunikacji – drogi, zespoły parkingowe,
- urządzenia infrastruktury technicznej,
- dopuszczenie zabudowy mieszkalnej, głównie związanej z lokalizacją miejsc pracy (np. dla właściciela obiektów produkcyjnych lub usługowych i jego rodziny), jeśli nie narusza to przepisów odrębnych.

Preferencje kształtowania formy architektonicznej zabudowy:

- w stosunku do budynków istniejących, których forma architektoniczna nie spełnia określonych wymogów, zaleca się stopniową zmianę ich formy architektonicznej przy okazji remontów, przebudowy lub nadbudowy,
- zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych,
- w przypadku rozbudowy, przebudowy lub nadbudowy istniejących budynków oraz w przypadku pojedynczych uzupełnień istniejącej zabudowy dopuszcza się indywidualne określenie wskaźników, nawiązujące do sąsiedniej zabudowy,
- szczegółowe zasady i wskaźniki zagospodarowania terenu zostały określone w zależności od lokalizacji w grupie funkcjonalnej.

4.4 Tereny usług turystyki, rekreacji i sportu

Ze względu na uwarunkowania terenu gminy posiadającej wysokie walory, jak również ze względów ekologicznych i ekonomicznych, funkcja turystyczna powinna być preferowana jako jedna z wiodących funkcji gminy Radziechowy-Wieprz.

Należy dążyć do umocnienia pozycji atrakcyjnego ośrodka turystycznego rangi ponadregionalnej, utworzenia silnego centrum obsługi ruchu turystycznego, wykorzystując korzystne połączenia

komunikacyjne i położenie na szlakach turystycznych i krajoznawczych (droga ekspresowa Bielsko – Biała – Żywiec – Zwardoń), przez atrakcyjne tereny wzdłuż rzeki Soły oraz Beskidu Żywieckiego.

Dla poprawy atrakcyjności gminy niezbędne jest stworzenie atrakcyjnego zaplecza usługowego, oraz wprowadzenie nowych ofert i usług sportowo – rekreacyjnych, uwzględniających zmieniający się styl życia oraz modę na elitarne dyscypliny sportu i rekreacji, takie jak pola golfowe, obiekty hippiczne, kryte pływalnie, sztuczne lodowiska, sztucznie naśnieżane stoki narciarskie, skocznie itp.

Zatrzymaniu na terenie gminy części użytkowników ruchu turystycznego służyć również może szeroka oferta atrakcji ogólnodostępnych, takich jak place zabaw dla dzieci, „wesołe miasteczko”, „miasteczko wodne”, baza dla paralotniarzy, baza serwisowa sportów zimowych (przede wszystkim narciarstwa), wypożyczalnia rowerów górskich dla zorganizowanego kolarstwa.

Tereny dla rozwoju sportu i rekreacji zostały zaproponowane głównie wzdłuż rzeki Soły oraz przy istniejących już szlakach turystycznych w pobliżu szczytów górskich, a także w północnej części gminy przy ośrodku sportowo-konnym „Bolix” w Żywcu.

Atrakcyjność gminy powinna zostać również poważnie wzmocniona szeroką ofertą usług gastronomicznych i handlowych w centrach usługowych – gminnym, wiejskich i przy głównych drogach.

Podstawą rozwoju turystyki wielodniowej i świątecznej jest stworzenie bazy noclegowej, która powinna uwzględniać potrzeby turystów o różnym stopniu zamożności oraz fakt nierównomiernego wykorzystania miejsc noclegowych w ciągu roku. W związku z tym hotele o zróżnicowanym standardzie i cenach powinny w okresach mniejszego ruchu turystycznego pełnić funkcję ośrodków szkoleniowych, integracyjnych, „zielonych” szkół i przedszkoli itp.

Przeznaczenie terenów (obiekty i urządzenia związane z turystyką i rekreacją):

- ośrodki wypoczynkowe,
- pensjonaty,
- hotele,
- motele,
- obiekty o funkcji rozrywkowo – gastronomicznej,
- urządzenia i obiekty obsługi turystyki górskiej,
- obiekty szkoleniowo – wypoczynkowe,
- obiekty wypoczynku dzieci i młodzieży (zielone szkoły, przedszkola itp.)
- boiska sportowe,
- korty tenisowe,
- lodowiska,
- baseny kąpielowe,
- hale sportowe
- wyciągi i trasy narciarskie,
- obiekty i urządzenia związane z obsługą terenów narciarskich,
- inne obiekty i urządzenia związane z funkcją sportu - jeździectwo, kolarstwo,
- obiekty zaplecza socjalnego, sanitarnego i technicznego,
- widownie, amfiteatry,
- niewielkie obiekty handlowe i gastronomiczne dla obsługi funkcji,
- zieleni urządzonej i obiekty małej architektury,
- urządzenia obsługi komunikacji – drogi, parkingi itp.,
- ścieżki rowerowe i spacerowe,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej dla potrzeb lokalnych.

Tab. 14 Grupy funkcjonalne terenów

Podział terenów w zależności od funkcji i sposobu użytkowania

SYMBOL	FUNKCJA, RODZAJ ZABUDOWY	ustalenia główne	ustalenia dodatkowe
	ZABUDOWA MIESZKANIOWA		
1MN	tereny mieszkaniowo-usługowe o niskiej intensywności zabudowy istniejącej i wyznaczone w mpzp gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1. zabudowa jednorodzinna, w tym zagrodowa zasadniczy układ zabudowy: wolnostojąca lub bliźniacza, 2. wskaźniki wykorzystania terenu dla nowej zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia działki – min 700 m² – dla zabudowy wolnostojącej (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się mniejszą powierzchnię –zgodnie z przepisami odrębnymi), • powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej maksimum 30%, • udział powierzchni zieleni biologicznie czynnej – minimum 60% działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy – 10,5m (miejscami dopuszczone 12m) 	<ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się prowadzenie działalności rolniczej, ogrodniczej, hodowlanej lub wydzielenie obszarów dla tych funkcji w liniach rozgraniczających w planie miejscowym, • dopuszcza się usługi nieuciążliwe (uciążliwość nie przekracza parametrów dla zabudowy mieszkaniowej - maksymalnie 30% powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego).
2MN	nowoprojektowane tereny mieszkaniowo-usługowe o niskiej intensywności zabudowy	<ol style="list-style-type: none"> 1. zabudowa jednorodzinna, w tym zagrodowa zasadniczy układ zabudowy: wolnostojąca lub bliźniacza, 2. wskaźniki wykorzystania terenu dla nowej zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia działki – min 700 m² – dla zabudowy wolnostojącej (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się mniejszą powierzchnię –zgodnie z przepisami odrębnymi), • powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej maksimum 30%, 	<ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się prowadzenie działalności rolniczej, ogrodniczej, hodowlanej lub wydzielenie obszarów dla tych funkcji w liniach rozgraniczających w planie miejscowym, • dopuszcza się usługi nieuciążliwe (uciążliwość nie przekracza parametrów dla zabudowy mieszkaniowej - maksymalnie 30% powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego).

		<ul style="list-style-type: none"> • udział powierzchni zieleni biologicznie czynnej – minimum 60% działki budowlanej, maksymalna wysokość zabudowy – 10,5m (miejscami dopuszczone 12m) 	mieszkalnego).
MT	zabudowa turystyczna (rekreacyjno-letniskowa i pensjonatowo-hotelowa)	<ol style="list-style-type: none"> 1. układ zabudowy wolnostojąca, 2. wskaźniki wykorzystania terenu dla nowej zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia działki – min 600 m² – dla zabudowy wolnostojącej rekreacyjno-letniskowej oraz 1000 m² dla zabudowy pensjonatowo-hotelowej, • powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej maksimum 30%, • udział powierzchni zieleni biologicznie czynnej – minimum 60% działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy – 12 m 	<ul style="list-style-type: none"> • usługi dopuszcza się w zakresie podstawowym jako usługi towarzyszące zabudowie pensjonatowej (handel itp.). Uciążliwość nie przekracza parametrów - maksymalnie 30% powierzchni użytkowej budynku pensjonatowego

	USŁUGI		
U	tereny usług różnych	<ul style="list-style-type: none"> • zaleca się formę zabudowy dopasowaną do charakteru zabudowy mieszkaniowej, - maksymalna wysokość zabudowy- 12 m, • dopuszcza się zabudowę w postaci wolnostojących obiektów halowych tylko w uzasadnionych wypadkach przy zachowaniu szczególnej dbałości o formę - maksymalna wysokość zabudowy - 12 m 	<ul style="list-style-type: none"> • usługi nieuciążliwe zlokalizowane w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych, • w uzasadnionych przypadkach możliwość przekształcenia lub wprowadzenia funkcji mieszkaniowej
UZ, UK, UO, UA	tereny usług publicznych (zdrowie, kultura, oświata, administracja)	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i rozbudowa istniejących obiektów • w zagospodarowaniu terenu należy uwzględnić w jak największym stopniu likwidację barier przestrzennych i komunikacyjnych • - maksymalna wysokość dla nowej zabudowy - 12 m / nie dotyczy obiektów sakralnych / 	<ul style="list-style-type: none"> • istniejące usługi w zakresie oświaty i administracji; dopuszcza się zmianę rodzaju usług (bez zwiększenia stopnia uciążliwości), • szczegółowe zasady zagospodarowania projektowanego zespołu szpitalno-rehabilitacyjnego

			określi się w planie miejscowym
UT	tereny usług turystyki	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejących ośrodków turystyczno-wypoczynkowych, realizacja zabudowy o funkcji wypoczynkowo-turystycznej w formie zorganizowanych kompleksów, uwzględniających dotychczasową formę zabudowy 	<ul style="list-style-type: none"> zakaz realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej tereny usług wymagających zachowania dużej powierzchni zieleni
US	tereny usług sportu i rekreacji	<ul style="list-style-type: none"> wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 55% powierzchni nieruchomości, wysokość zabudowy – maks. wysokość - 12 m dopuszcza się zabudowę w postaci wolnostojących obiektów halowych przy zachowaniu szczególnej dbałości o formę elewacji. 	<ul style="list-style-type: none"> zaleca się budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych wraz z budynkami zaplecza tereny usług wymagających zachowania dużej powierzchni zieleni

	TERENY PRODUKCYJNO-WYTWÓRCZE I KOMUNALNE		
P	tereny obiektów produkcyjnych – baz i składów	<ul style="list-style-type: none"> możliwość zachowania obecnych wskaźników powierzchniowych i wysokościowych wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 30% powierzchni nieruchomości, wysokość zabudowy – maksymalna wysokość - 12 m dopuszcza się zabudowę w postaci wolnostojących obiektów halowych przy zachowaniu szczególnej dbałości o formę elewacji 	<ul style="list-style-type: none"> tereny przemysłowo-składowe, docelowo zakłada się przekształcenie ich funkcji na funkcję usługową w całości zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych tereny wyłączone z zabudowy mieszkaniowej
RU	tereny hodowli i produkcji rolniczej	<ul style="list-style-type: none"> zachowuje się istniejące, a także dopuszcza małe tereny zainwestowane drobną działalnością wytwórczą, w tym hodowlaną, rolniczą i ogrodniczą, w takim wypadku zasady zagospodarowania są 	<ul style="list-style-type: none"> zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych

		analogiczne do zabudowy jednorodzinnej, w tym zagrodowej	
KO, G, W	tereny urządzeń komunalnych, sieci i urządzeń inf. technicznej	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejących urządzeń w zakresie infrastruktury technicznej oraz komunalnej 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowe zasady zagospodarowania – wytyczne w rozdziale 6
KD ...	tereny komunikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejących urządzeń w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, a także ich dalsza rozbudowa 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowe zasady zagospodarowania – wytyczne w rozdziale 5
KS	tereny obsługi urządzeń komunikacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejących oraz rozbudowa terenów tego typu, zwłaszcza parkingów 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowe zasady zagospodarowania – wytyczne w rozdziale 5

	TERENY NIEZABUDOWANE		
R	tereny rolne z możliwością zabudowy siedliskowej	<ol style="list-style-type: none"> układ zabudowy wolnostojąca <ul style="list-style-type: none"> powierzchnia działki do zabudowy – min 1000 m² powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej maksimum 30% udział powierzchni zieleni biologicznie czynnej – minimum 60% działki budowlanej maksymalna wysokość zabudowy – 3 kondygnacje nadziemne i 10,5 m wysokości tereny w obszarach objętych formami ochrony przyrody lub bezpośrednio graniczące z nimi - zakaz zabudowy 	preferowana zabudowa wzdłuż dróg publicznych; dopuszcza się zabudowę w formie siedliska gdy powierzchnia gospodarstwa rolnego jest wyższa od średniej powierzchni gospodarstwa w gminie;
Ws	tereny wód otwartych	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie przepisów odrębnych 	
ZU	tereny zieleni urządzonej, parkowej itp.	<ul style="list-style-type: none"> nakaz zagospodarowania i utrzymania terenów zielonych ogólnodostępnych w formie skwerów, parków zachowania istniejących zadrzewień 	
ZI	tereny zieleni nieurządzonej, klimatycznej, a także zieleni	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejącej zieleni łąkowej, zadrzewień i zakrzewień; 	dopuszcza się lokalizację terenowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych

	pełniącej funkcje izolacyjne		
ZC	tereny cmentarzy	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejących cmentarzy możliwość ich powiększenia 	<ul style="list-style-type: none"> ochrona na podstawie przepisów odrębnych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> strefa zakazu zabudowy w promieniu 50 m w przypadku występowania wodociągu 150 m - w przypadku jego braku
ZL	tereny kompleksów leśnych	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z odpowiednimi planami ochrony dla form ochrony przyrody oraz przepisami odrębnymi 	<ul style="list-style-type: none"> zagospodarowanie lasów zgodnie z istniejącymi formami ochrony przyrody i gospodarką leśną ochrona małych kompleksów leśnych, zadrzewień śródpolnych
ZN	tereny użytków ekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie istniejących użytków i możliwość wprowadzania nowych 	<ul style="list-style-type: none"> ochrona na podstawie przepisów odrębnych
PKBS, ŻPK	tereny Parków Krajobrazowych i ich otulin	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie przepisów odrębnych (w tym planów ochrony) 	<ul style="list-style-type: none"> zasady zagospodarowania – wytyczne w rozdziale 6
ZZ	tereny zagrożone zalaniem	<ul style="list-style-type: none"> obowiązują zakazy, nakazy zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenia lub wykluczenie zabudowy

5. Kierunki i wskaźniki dotyczące systemu komunikacji i transportu.

5.1 Układ dróg publicznych.

1. Utrzymanie a także realizacja dalszego przebiegu drogi krajowej DK69 (S-69) – od węzła „Przybędza” w kierunku Milówki i docelowe uzyskanie pełnych parametrów drogi ekspresowej
 - obsługa terenów przyległych poprzez układ dróg lokalnych, bez możliwości bezpośredniego włączania się tych dróg;
 - lokalizacja obiektów budowlanych – zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - lokalizacja urządzeń reklamowych w odległości minim. 50,0 m od zewnętrznej krawędzi jezdni i minim. 150,0 m od skrzyżowania lub węzła ;
2. Utrzymanie i rozwój podstawowego układu komunikacji drogowej, obejmującego:
 - Drogi powiatowe:
 - klasy technicznej: „GP” (G) - droga Cesarska: pomiędzy węzłami „Browar” i „Przybędza”
 - klasy technicznej: „Z” (zbiorcza)
 - klasy technicznej: „L” : (lokalna)
 - drogi gminne klasy technicznej „L” i „D”.

Przewiduje się realizację dróg lokalnych:

- w Radziechowach : przedłużenie ul. Przecznej w kierunku Nowego Dworu (przewidywana realizacja zespołu usługowego);
- w Wieprzu : przedłużenie ul. Bobrów w kier pn-wsch do projektowanego zespołu hotelowo-rekreacyjnego przy granicy z Żywcem.

Istniejąca sieć drogowa i uliczna będzie wymagała przekształceń związanych z koniecznością usprawnienia przemieszczania się osób i towarów.

Ze względu na istniejące uwarunkowania pełne zaspokojenie potrzeb i uzyskanie właściwych parametrów nie będzie możliwe do spełnienia. Niemniej celowe będzie zaplanowanie korekt w parametrach dróg zbiorczych, lokalnych i dojazdowych dla poprawy ich parametrów technicznych (np. poszerzenie jezdni, korekty łuków, budowa chodników, zatok autobusowych, parkingów ogólnodostępnych itp.). Przy budowie i rozbudowie sieci drogowej należy uwzględnić również potrzeby komunikacji zbiorowej.

Przy realizacji potrzeb z zakresu komunikacji i transportu powinno stosować się następujące zasady:

- a) w obszarach przeznaczonych pod zabudowę ścieżki rowerowe należy realizować w liniach rozgraniczających dróg oraz w obrębie terenów przeznaczonych do zainwestowania, zgodnie z warunkami określonymi dla tych terenów,
- b) w obszarach otwartych (rolnych i leśnych) ścieżki rowerowe powinny być wyznaczone w oparciu o istniejący układ dróg, przy zachowaniu bezkonfliktowego użytkowania dróg przez wszystkich ich użytkowników.
- c) nowe i modernizowane elementy układu komunikacyjnego służące pieszym oraz dojścia do obiektów usługowych należy dostosować do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- d) trasy turystyczne i sportowe związane z zagospodarowaniem wykraczającym poza szerokość istniejącego pasa szlaku turystycznego wymagają odpowiednich pozwoleń na etapie planu miejscowego, zgodnie z przepisami odrębnymi,

Kierunki rozwoju systemu transportowego:

- budowa nowej drogi dojazdowej wraz z parkingami, w tym dla autokarów, prowadząca na Matyskę,
- budowa nowej drogi prowadząca do nowoprojektowanego kompleksu szpitalno-rehabilitacyjnego w rejonie węzła Browar Interchange drogi ekspresowej S69,
- budowa drogi dojazdowej /lokalnej/ wraz z całą infrastrukturą turystyczną do ośrodka sportowo-konnego „Bolix” w Żywcu,
- budowa dróg gminnych (lokalnych) na kierunku : Radziechowy-Twardorzeczka;
- budowa promenady pieszej wzdłuż rzeki Soły w Wieprzu,
- możliwość rozbudowy i modernizacji pozostałych dróg publicznych – lokalnych i dojazdowych;
- budowa ścieżek rowerowych oznaczonych na rysunku studium,

- budowa infrastruktury komunikacyjnej w pobliżu nowych inwestycji: oczyszczalni ścieków w Wieprzu, ośrodków sportów zimowych w Przybędzy, Radziechowych, Juszczyńie i Brzuśniku, w pobliżu miasteczka wodnego (nad Sołą) oraz placu targowego w Wieprzu,
- modernizacja istniejącej infrastruktury transportowej poprzez korekty w parametrach technicznych (korekty łuków, budowa chodników, poszerzenie jezdni) sprecyzowana w planach zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymuje się zasadę rozmieszczenia parkingów w formie niewielkich zespołów miejsc postojowych. Większe powierzchnie parkingowe przewiduje się w rejonie :
 - drogi na „Matyskę”
 - nowo projektowanych terenów przeznaczonych pod usługi rekreacyjno-turystyczne „planowane tereny „narciarskie”;
 - w centrum usługowo-administracyjnym gminy, przy „drodze cesarskiej”;

5.2 Komunikacja kolejowa

Istniejąca na terenie Radziechowych linia kolejowa obsługuje ruch regionalny, krajowy, a nawet międzynarodowy. W związku z tym, że szlak ten jest korytarzem paneuropejskim przewiduje się jego modernizację i dostosowanie do większych prędkości. Nie przewiduje się natomiast rozbudowy sieci kolejowej na tutejszym terenie.

6. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

6.1 Zaopatrzenie w wodę

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Utrzymanie i rozbudowę istniejącego zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę, działającego w oparciu o gminne ujęcia wody:
 - ujęcie wody podziemnej ($Q = 45,8 \text{ m}^3/\text{h}$) zaopatrujące odbiorców w Wieprzu i Brzuśniku,
 - ujęcia wód powierzchniowych na potokach Wieśnik ($Q = 3,5 \text{ l/s}$) oraz Przybędza ($Q = 6,2 \text{ l/s}$) zaopatrujące odbiorców w Radziechowych,
 - ujęcie z dwóch naturalnych źródeł ($Q = 2 \text{ l/s}$) zaopatrujące sołectwo Przybędza,
 - ujęcie wód powierzchniowych na potoku Bystrzanka ($Q=0,012 \text{ m}^3/\text{s}$).
2. Rozbudowę i budowę sieci wodociągowej na wszystkich terenach zainwestowanych.
3. Budowę obiektów i urządzeń gwarantujących podniesienie ciśnienia w sieci wodociągowej (pompownie podziemne dla drugiej strefy ciśnień we wsiach Brzuśnik i Juszczyzna),
4. Budowę zbiornika wodociągowego w północnej części gminy.
5. Budowę sieci wodociągowej w systemie pierścieniowym - połączenie istniejących końcówek sieci.
6. Utrzymanie istniejących i ustanowienie brakujących stref ochronnych ujęć wody służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Jako priorytetowe uznaje się następujące przedsięwzięcia:

1. Ukończenie pełnego zakresu budowy wodociągu grupowego „Bystra” dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi Brzuśnik, Bystra i Juszczyzna, na który składa się:
 - ujęcie wody z potoku Bystra o wydajności eksploatacyjnej $Q=0,012 \text{ m}^3/\text{s}$ pokrywające maksymalne zapotrzebowanie wody dla w/w wsi w okresie perspektywicznym,
 - filtr wstępny – średnioziarnisty (w rejonie ujęcia),
 - uzdatnianie wody w SUW na filtrach ciśnieniowych drobnoziarnistych (szt.4) i dezynfekcję wody przy zastosowaniu podchlorynu sodu,
 - zbiornik wyrównawczy $V=300 \text{ m}^3$,
 - pompownie podziemne dla drugiej strefy ciśnień we wsiach Brzuśnik i Juszczyzna.
2. Budowa wodociągów zagrodowo-zbiorowych i indywidualnych wodociągów zagrodowych na terenach zabudowy rozproszonej.

6.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Uporządkowanie gospodarki ściekowej w oparciu o opracowaną koncepcję kanalizacji sanitarnej w systemie rozdzielczym.
2. Skanalizowanie całego obszaru gminy w systemie grawitacyjnym i grawitacyjno-ciśnieniowym z części wsi Przybędza i Juszczyzna, z odprowadzeniem ścieków do:
 - oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Żywcu,
 - planowanej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w północnej części sołectwa Radziechowy.
3. Sukcesywną rozbudowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej w gminie obejmującej obszary zabudowane nie objęte dotychczas kanalizacją oraz nowe tereny zainwestowane,
4. Budowę indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków na terenach zabudowy rozproszonej (przydomowe oczyszczalnie ścieków).
5. Na terenach nieskanalizowanych wymóg szczelnych zbiorników na ścieki i systematyczny wywóz ścieków do punktu zlewnego przy najbliższej oczyszczalni.

Jako priorytetowe uznaje się następujące przedsięwzięcia:

1. Rozbudowa kanalizacji w Radziechowach.
2. Pełne skanalizowanie wsi Brzuśnik, a kolejno wsi Bystra z zapewnieniem możliwości włączenia wsi Juszczyzna, a także Przybędzy.

6.3 Zaopatrzenie w gaz

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Utrzymanie istniejących na terenie gminy systemowych elementów zaopatrzenia w gaz tj.:
 - stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia Radziechowy o przepustowości 9800 m³/h,
 - gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Wapienica – Żywiec - odgałęzienie do w/w stacji redukcyjno – pomiarowej Radziechowy DN 300 PN 6,3 MPa, wraz ze strefą kontrolowaną,
 - gazociągu wysokiego ciśnienia relacji stacja redukcyjno-pomiarowa - Sporysz – Trzebinia, wraz ze strefą kontrolowaną.
2. Budowa gazociągu wysokoprężnego wyprowadzonego z w/w stacji w kierunku Węgierskiej Górki.
3. Gazyfikacja gminy poprzez budowę gazociągów średnio- i niskoprężnych.
4. Wykorzystanie gazu na cele socjalno – bytowe i grzewcze.
5. Budowę małych indywidualnych kotłowni

6.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Utrzymuje się przebieg istniejących linii elektroenergetycznych wysokich napięć tj.:dwie jednotorowe linie 110 kV relacji Żywiec – Rajcza oraz Sporysz – Węgierska Górka, które na terenie sołectwa Przybędza wykonane są jako dwutorowe.
2. Utrzymuje się lokalny system elektroenergetyczny na poziomie średnich napięć 15 kV, w tym stacje transformatorowe 15/0,4 kV i linie napowietrzne wyprowadzone z GPZ (Główny Punkt Zasilania) Węgierska Górka:
 - linia nr 6: GPZ węgierska Górka – RS Zabłocie,
 - linia nr 14: GPZ Węgierska Górka – Wieprz – RS Browar,
 - linia nr 16: GPZ Węgierska Górka – Radziechowy – RS Browar,
 oraz linia napowietrzna 15 kV relacji:
 - linia nr 13: Świnna – Trzebinia – Sopotnia.
3. Rozbudowę sieci i urządzeń elektroenergetycznych na poziomie średnich napięć.

4. Budowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV w rejonach planowanego zainwestowania, a w szczególności w rejonach przewidywanego znacznego zapotrzebowania na moc i energię elektryczną tj.:
 - planowanych wyciągów narciarskich wraz z zapleczem,
 - usług publicznych (kultura, rekreacja, turystyka),
 - kompleksu szpitalnego,
 - oczyszczalni ścieków,
 - terenów związanych z wytwórczością.
5. Zwiększenie mocy dyspozycyjnej stacji transformatorowych poprzez budowę nowych stacji transformatorowych oraz wymianę transformatorów na transformatory o większej mocy, o ile warunki techniczne na to pozwalają,
6. Dwustronne zasilanie stacji transformatorowych gwarantujące pewność zasilania odbiorców.
7. Dopuszcza się realizację elektrowni wiatrowych.

Jako priorytetowe uznaje się następujące przedsięwzięcie:

Zaspokojenie potrzeb elektroenergetycznych wsi Bruśnik, gdzie sytuacja jest najgorsza i w niektórych rejonach Radziechowych i Juszczyzny, gdzie nie zawsze są zachowane wymagane standardy jakościowe dostaw energii (występują nadmierne spadki napięć).

6.5 Energetyka ciepła

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Z uwagi na brak zorganizowanego systemu ciepłowniczego zdalaczynnego, na terenie gminy ustala się stosowanie lokalnych źródeł ciepła z zastosowaniem indywidualnych systemów grzewczych, z wykorzystaniem czystych nośników energii takich jak; energia elektryczna, gaz, itp. cechujących się znaczną emisją zanieczyszczeń w procesie spalania.
2. Likwidację lokalnych kotłowni powodujących znaczną emisję zanieczyszczeń do środowiska.
3. Modernizację istniejących kotłowni polegającą na wymianie kotłów z zastosowaniem ekologicznych, nowoczesnych technologii cechujących się niską emisją zanieczyszczeń w procesie spalania.

6.6 Gospodarka odpadami

Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów. Obecnie odpady wywożone są na składowisko odpadów w Żywcu. Odpady komunalne i bytowe gromadzone są w ulicznych pojemnikach, a następnie sortowane i wywożone poza teren gminy.

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Unieszkodliwianie odpadów nastąpi poza terenem gminy, gdyż ze względu na ochronę zlewni rzeki Soły oraz ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, jak również turystyczny charakter gminy nie jest wskazane lokalizowanie składowiska odpadów na jego terenie.
2. Zorganizowany i kontrolowany system magazynowania i wywozu odpadów stałych na składowisko zlokalizowane poza obszarem miasta z zaleceniem segregacji, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi i „Planem gospodarki odpadami na terenie gminy Radziechowy - Wieprz”.

6.7 Telekomunikacja

Obsługa telekomunikacyjna następuje przez łączność przewodową realizowaną przez Telekomunikację Polską S.A. Zaspokojenie potrzeb jest wysoko niezadowolające z uwagi na bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturę telekomunikacyjną, która wymaga dalszej rozbudowy i modernizacji.

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:

1. Dalszą rozbudowę przewodowych środków łączności i poprawę jakości świadczonych usług.
2. Poprawę łączności bezprzewodowej, poprzez możliwość lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowej poprawiających jakość i zasięg użytkowania, z uwzględnieniem zasad

ochrony środowiska obowiązujących w szczególności dla parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, a także uzdrowisk.

7. Obszary i zasady ochrony środowiska naturalnego

7.1 Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-PL

Zgodnie z definicją podaną przez Autorów koncepcji *"Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych, najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu"*.

Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

Dla przedmiotowego terenu nie zostały dotychczas opracowane mapy przebiegu korytarzy i granic obszarów węzłowych – w stopniu umożliwiającym ich wykorzystanie w procesie planowania przestrzennego. Opracowane i dostępne materiały (np. mapa koncepcyjna sieci ECONET-PL w skali 1:500 000) upoważniają jedynie do stwierdzenia, iż gmina Radziechowy-Wieprz wchodzi w skład węzła sieci ECONET o znaczeniu krajowym („Beskid Śląski” oraz „Beskid Żywiecki”).

Pewnego rodzaju nawiązaniem do koncepcji ECONETu jest opracowywany aktualnie przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska schemat korytarzy ekologicznych województwa śląskiego, nad którym prace zakończą się w II połowie 2007 r.

1. Zwarte wielkopowierzchniowe kompleksy leśne, towarzyszące masywom górskim oraz ciekom wodnym, stanowią wielogatunkowe ostoje dla dużych ssaków i ptaków, pełniąc jednocześnie funkcję korytarzy migracyjnych. Należy przeciwdziałać procesom prowadzącym do rozczłonkowania lub zmniejszania powierzchni zwartych kompleksów leśnych.

7.2 Zasady ochrony i zagospodarowania terenów prawnie chronionych

7.2.1 Lasy ochronne

Na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz praktycznie wszystkie zwarte kompleksy leśne Beskidu Śląskiego i Żywieckiego, znajdujące się w administracji Lasów Państwowych są lasami ochronnymi. Zalesione enklawy części gminy położonej w Kotlinie Żywieckiej to lasy gospodarcze, znajdujące się w gestii prywatnych właścicieli.

Zasady gospodarki leśnej w lasach ochronnych określają odpowiednie metody zagospodarowania, mające na celu zachowanie trwałości lasów, szczególnie :

- dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów,
- preferowanie naturalnego odnowienia,
- ograniczenie regulacji stosunków wodnych,
- ograniczenie trwałego odwadniania bagien śródleśnych,
- kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnie z warunkami siedliskowymi, w kierunku powiększania różnorodności biologicznej i zwiększania odporności lasu na czynniki destrukcyjne,
- stosowanie indywidualnych sposobów zagospodarowania i ochrony drzewostanów.

Z uwagi na ochronę wartościowych gatunków flory występujących wzdłuż obrzeża lasu należy wykluczyć te miejsca dla zainwestowania. Minimalna odległość gruntów przeznaczonych pod zabudowę od skraju lasu powinna wynosić zatem 20 m.

Ogólne zasady zagospodarowania:

- Dla kubaturowych inwestycji budowlanych zlokalizowanych w sąsiedztwie lasu, wprowadza się pas ochronny wolny od zainwestowania, o szerokości 20 m od ściany lasu. Lokalizowanie budownictwa nie bliżej niż 20 m od granicy lasu (dotyczy także wyznaczania ogrodzeń), ma na celu dążenie do zachowania spokoju w strefie lasu, będącej siedliskiem bytowania fauny (np. gniazda ptaków, ścieżki zwierziny). Budowa w bezpośrednim sąsiedztwie, zakłóca równowagę biologiczną ściany lasu, ogranicza życie biologiczne i funkcje strefy przejściowej (ekotonu) i doprowadza w konsekwencji do powstania sztucznych barier. Ponadto budynki usytuowane w nadmiernej bliskości ściany lasu narażone są na zacienianie ze strony skrajnie rosnących drzew, jak również na uszkodzenia mechaniczne w przypadku ich powalenia.
- Należy wyłączyć z zabudowy lub rozbudowy enklawy i półenklawy leśne. Zabudowa enklaw, będących atrakcyjną lokalizacją dla budownictwa letniskowego, wywiera szczególnie niekorzystne skutki dla kondycji przyległych lasów, z uwagi na wzrost natężenia ruchu pojazdów w obrębie dojazdowych dróg leśnych, powodujący hałas, zanieczyszczenia i uruchamiający procesy erozyjne.
- Należy ograniczać przeznaczanie gruntów leśnych na cele nieleśne, nie związane z prowadzeniem gospodarki leśnej. Niezbędne wyłączenia realizować z zachowaniem przepisów Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.04.121.1266), po uzyskaniu stosownych decyzji i uzgodnień instytucji odpowiedzialnych za ochronę przyrody w danym terenie. Wyłącza się z przeznaczenia na cele nieleśne gruntów leśnych, o charakterze glebochronnym i wodochronnym zlokalizowanych na stokach o dużym nachyleniu, w celu zapobiegania przyspieszonemu spływowi wód i erozji gleb.
- Zaleca się przywracanie lasów na obszarach wylesionych wyłączonych z gospodarczego użytkowania, zwłaszcza w obrębie stoków o znacznym nachyleniu, na obrzeżach jarów i wąwozów, na gruntach porolnych o słabej jakości gleb i niskiej opłacalności produkcji rolnej,
- Zasady gospodarki leśnej w obrębie terenów leśnych stanowiących własność prywatną, nie powinny odbiegać od zasad ustalonych dla gospodarki w lasach Skarbu Państwa, z dochowaniem przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.04.121.1266).
- Projektowane drogi oraz liniową i kubaturową infrastrukturę techniczną (kolektory, wodociągi, gazociągi, kable energetyczne i teletechniczne wraz z odpowiednimi studzienkami i słupami podporowymi itp.) należy lokalizować poza terenami leśnymi.
- Kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej lasu powinno przebiegać zgodnie z warunkami siedliskowymi, mając na celu zwiększenie różnorodności biologicznej oraz odporności lasu na czynniki destrukcyjne.
- Należy zapewnić dojazd do lasu oraz obiektów związanych z funkcją gospodarczą lasu. Drogi powinny umożliwić dojazd samochodów do transportu drewna oraz innego sprzętu. Należy zapewnić także miejsca do składowania drewna.
- W celu zachowania trwałości lasów i pełnienia przez nich funkcji ochronnych zaleca się:
 - preferowanie naturalnych odnowień,
 - ograniczenie odwadniania i melioracji leśnych,
 - ochronę środowiska glebowego i zasobów wodnych w lasach ,
 - korzystanie z rodzimego materiału nasiennego i sadzonkowego,
 - utrzymywanie produkcyjnej zasobności w lasach wykorzystywanych gospodarczo,
 - dbałość o stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów, w tym aktywną ochronę przed szkodnikami owadzi.

7.2.2 Obszar sieci Natura 2000 - Beskid Śląski i Beskid Żywiecki.

Sieć NATURA 2000 ma na celu harmonijną koegzystencję człowieka i przyrody, dążąc do kompromisu pomiędzy doraźnymi korzyściami ekonomicznymi, a ochroną środowiska przyrodniczego. Dlatego też, na obszarze NATURA 2000 ograniczenia dotyczą w niewielkim stopniu dotychczasowych sposobów gospodarowania, w większym natomiast intensyfikacji tego gospodarowania i nowych inwestycji. **Jeśli bowiem obszar zachował duże walory przyrodnicze w warunkach użytkowania**

to znaczy, że nie stanowi ono poważniejszego zagrożenia dla tych walorów. Inaczej jest z jego intensyfikacją i nowymi inwestycjami – działaniem ochronnym w tym zakresie w stosunku do obszaru Natura 2000, jest **wymóg poddawanie procedurze oceny oddziaływania na środowisko (OOS)** każdego projektu przedsięwzięcia mogącego stanowić zagrożenie dla istnienia siedlisk i gatunków będących motywem wyznaczenia ostoi. Dopuszczone do realizacji będą tylko takie przedsięwzięcia, które nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków na wyznaczonym dla nich obszarze Natura 2000. Przeprowadzanie OOS dotyczy nie tylko inwestycji planowanych w obrębie samego obszaru, ale także planowanych w jego sąsiedztwie, o ile mogłyby mieć potencjalnie negatywny wpływ na walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru. W uzasadnionych przypadkach, kiedy wymagać tego będzie interes społeczny lub bezpieczeństwo publiczne, możliwe są odstępstwa od ogólnych zakazów.

Celem ochrony w obszarze NATURA 2000 jest utrzymanie typów siedlisk przyrodniczych w tzw. właściwym stanie ochrony, dla których zachowania został on wyznaczony. Zgodnie z art. 1e Dyrektywy Siedliskowej "właściwy stan ochrony" oznacza, że:

- naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się;
- zachowuje ono specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości;
- stan ochrony typowych dla niego gatunków również jest właściwy.

Na obszarze SOO, nie będących parkami narodowymi i rezerwatami, dopuszczalne jest użytkowanie gospodarcze, chociaż z uwagi na typy siedlisk, będących podstawą wyznaczenia obszaru, obowiązują pewne ograniczenia. Mogą one mieć postać zakazów wykonywania pewnych działań na całym obszarze lub w jego części, albo zaleceń dotyczących pożądaných sposobów i czasu wykonywania zabiegów gospodarczych. Obowiązuje zasada, że użytkowanie nie może spowodować zaniku określonego typu siedliska, zmniejszenia jego powierzchni czy zaburzenia jego struktury i funkcji. W wielu przypadkach może się okazać, że kontynuacja dotychczasowego sposobu użytkowania terenu jest niezbędnym warunkiem utrzymania danego typu siedliska (np. siedliska łąkowe, utrzymywane w wyniku działalności człowieka).

Występujące na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz obszary Natura 2000 są obszarami wyznaczonym na podstawie dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory), co oznacza że jest to tzw. specjalny obszar ochrony (SOO). *W procedurze jego powołania Ministerstwo Środowiska przesyła do Komisji Europejskiej projekt takiego obszaru, który następnie podlega zatwierdzeniu i zostaje mu nadany status tzw. „obszaru o znaczeniu dla wspólnoty”. Na tej podstawie Minister Środowiska wydaje rozporządzenie powołujące dany obszar Natury 2000. Z uwagi na fakt, iż cała procedura trwa kilka lat, kierując się zasadą przezorności, w ustawie o ochronie przyrody (Dz.U.04.92.880), znalazł się zapis, mówiący iż przepisy dotyczące zakazów podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób negatywnie wpłynąć na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony dany obszar Natura 2000, stosuje się odpowiednio do projektowanych obszarów znajdujących się na liście przekazywanej przez Ministra Środowiska do Komisji Europejskiej, do czasu zatwierdzenia tejże listy lub też odmowy jej zatwierdzenia (art. 33. ustawy o ochronie przyrody).*

Specjalne obszary ochrony Natura 2000 „Beskid Śląski” – PLH240005, „Beskid Żywiecki” – PLH240006 oraz „Kościół w Radziechowach” – PLH240007, znalazły się na liście obszarów przesłanych do zatwierdzenia przez Komisję Europejską, tak więc w ich przypadku obowiązują procedury i przepisy takie jak dla już zatwierdzonych i powołanych rozporządzeniem Ministra obszarów.

7.2.3 Parki Krajobrazowe.

W granicach administracyjnych gminy Radziechowy-Wieprz znajdują się :

- 1/ Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego;
- 2/ Żywiecki Park Krajobrazowy.

Ogólne zasady zagospodarowania:

- Sposób zagospodarowania przestrzennego winien uwzględniać zapisy wynikające z planu ochrony parku krajobrazowego. W przypadku braku planu ochrony Parku i jego Otuliny, do czasu jego uzgodnienia obowiązują przepisy odrębne. W sprawach zamierzeń inwestycyjnych z wyłączeniem inwestycji mieszkalnych i inwentarskich na obszarach przeznaczonych pod budownictwo, obowiązkowo zasięgać opinii Dyrektora Parku/Zespołu Parków.
- Na terenie Parku, poza zwartymi kompleksami leśnymi i miejscami cennymi przyrodniczo objętymi ochroną bądź planami objęcia ochroną, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zagospodarowanie na cele turystyczne, sportowe i edukacyjne, przy zachowaniu warunków określonych w planie Parku oraz z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z przepisów o ochronie środowiska.
- Dla projektów przedsięwzięć lokalizowanych w obrębie Parku Krajobrazowego, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe wprowadza się wymóg poddawania ich procedurze oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ).

7.2.4 Proponowane formy ochrony przyrody.

Udokumentowane stanowiska najcenniejszych elementów flory są proponowane do ochrony w formie dwóch użytków ekologicznych. Są to „Spodki” na południowych zboczach Grojca i „Matyska” na południowych zboczach góry Matyska.

Na terenie obu użytków ekologicznych ustala się następujące zakazy: pozyskiwania, niszczenia i uszkodzenia drzew i innych roślin, wysypywania, wykopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, dokonywania zmian stosunków wodnych, palenia ognisk, niszczenia gleby oraz zmiany sposobu jej użytkowania, niszczenia roślin dziko rosnących.

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz proponuje się następujące formy ochrony przyrody:

1. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Barania Góra” – południowe stoki grzbietu Magurka Wiślańska – Magurka Radziechowska – Glinne, stanowiące miejsce występowania ponad 40 rzadkich gatunków chrząszczy, w tym 9 objętych ochroną prawną.
2. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Grojec” – południowe stoki góry Grojec – ostańca denudacyjnego, porośniętego mozaiką płatów roślinności leśnej, zaroślowej i łąkowej z licznymi stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych.

W pozostałych aspektach zachowuje się istniejące formy i zasady ochrony przyrody.

7.3. Inne ustalenia dot. zasad ochrony środowiska przyrodniczego.

Dopuszcza się realizację inwestycji wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, na wyznaczonych terenach funkcjonalnych, poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, takimi jak: obszar natura 2000, parki krajobrazowe, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo- krajobrazowe.

8. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Strefy ochrony, ich granice i ustalenia dla nich mają charakter ramowy i każdorazowo podlegają uściśleniu w planie zagospodarowania przestrzennego.

8.1 Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej OKZ „A”

Strefa obejmuje wszystkie obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków, wymienione w punkcie 8.3 części Uwarunkowań niniejszego studium. Zasięg stref zaznaczony został na mapie studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego symbolami 1OKZ „B”, 2OKZ „B”, 3OKZ „B”, 4OKZ „B”.

Ochrona ścisła oznacza:

- konieczność zachowania wszystkich elementów zespołu, które kształtują go w specyficzny sposób i nadają mu określony charakter. Są to elementy takie jak: sposób zagospodarowania,

rozplanowanie, układ komunikacyjny w tym przebieg i szerokość ciągów komunikacyjnych pieszych i jezdnych, zieleni i jej układ, obiekty kubaturowe i ich usytuowanie, skala, gabaryt, ukształtowanie brył a także rozplanowanie wnętrza, detal wystroju i wyposażenia. Ochrona dotyczy również rodzaju materiału, z którego wykonano poszczególne elementy zespołu.

Działania w tej strefie odbywać się będą wyłącznie na warunkach określonych przez organa ochrony Zabytków i dotyczą:

- zachowania wszelkich walorów historycznych i estetycznych, bądź ich przywrócenia, w przypadku wcześniejszych zniszczeń, lub niewłaściwie wykonanych prac lub innych działań. W strefie ścisłej ochrony przeważać będą prace o charakterze rewaloryzacji w zespołach, budynkach, zieleni i innych elementach zespołu. Zakres prac winien być określony przez miejscowe plany zagospodarowania, uzupełnione o programy rewaloryzacji, opracowane z pełnym uwzględnieniem warunków ochrony dla poszczególnych zabytków bądź ich grup. Plany miejscowe zagospodarowania, z programem rewaloryzacji, należy opracować w pierwszej kolejności dla zespołów objętych ochroną prawną /wpisanych do rejestru zabytków/ zwłaszcza jeśli jest dla nich przewidywana działalność inwestycyjna. W opracowywaniu planów powinni brać udział specjaliści z zakresu ochrony zabytków. Zaś w obszarach nie objętych rewaloryzacją winny przeważać działania o charakterze konserwatorskim, zmierzające do zachowania bądź przywrócenia walorów zabytkowych. Wszelkie, plany i projekty muszą być przyjęte odpowiednią decyzją konserwatorską a ich realizacja musi przebiegać pod nadzorem konserwatorskim.

Ustala się następujące warunki działalności w strefach ścisłej ochrony konserwatorskiej na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz (wytyczne dla planów miejscowych):

- Nie dopuszcza się przekształceń funkcji terenu, w tym jakichkolwiek wyburzeń,
- projekty dotyczące prac w zespole i zagospodarowaniu terenu wymagają uzgodnień, w formie decyzji, właściwego organu ds. ochrony zabytków,
- nie dopuszcza się wycinania drzew znajdujących się na terenie stref, jej poszerzania ani korygowania przebiegu,
- obiekty znajdujące się na terenie stref powinny poddane być rewaloryzacji wraz z eliminacją możliwości zagęszczenia zabudowy w ich pobliżu,
- w przypadku otaczającej bezstylowej zabudowy dąży się do poprawy wyglądu estetycznego tych obiektów, w nawiązaniu do architektury stylowej,
- w przypadku cmentarza parafialnego i epidemicznego w Radziechowach zaleca się przeprowadzanie okresowej pielęgnacji zieleni,
- w przypadku cmentarza epidemicznego zaleca się dodatkowo kompleksowe uporządkowanie i wyodrębnienie oraz ukształtowanie ziemnych mogił ofiar,
- ponadto zakazuje się lokalizacji nowych obiektów budowlanych w granicach obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków.

8.2 Strefa ochrony terenów o wysokich wartościach kulturowych OKZ „B” – strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej

Obejmują zespoły o zachowanym rozplanowaniu i układzie przestrzennym, w znacznym stopniu nasycone różnego rodzaju obiektami zabytkowymi lub obszary, na których obiekty zabytkowe występują, lecz nie przeważają. Chronione są w tych zespołach elementy kulturowe o walorach historycznych lub estetycznych, w sposób w jaki zostały zachowane, z utrzymaniem lub niekiedy przywróceniem walorów decydujących o ich wartości. Zespoły te są wpisane do ewidencji zabytków przedstawione w poniższym zestawieniu (załącznik nr 1).

Istniejące na terenie gminy zespoły wpisane do rejestru zabytków (strefa ochrony A) posiadają tereny ochronne należące do strefy B. Granice między nimi wyznaczają:

1. **Granica istniejącego ogrodzenia** w przypadku Kościoła parafialnego w Radziechowych nr rej. A-183/77.
2. **Wzdłuż granic działek nr 1634, 1635, 2018, 1636, 1637/2, 1637/3 oraz 1637/5** wzdłuż cmentarza rzymsko-katolickiego w Radziechowych nr rej A-622/90
3. **W granicy działki nr 1816** w przypadku Cmentarza epidemicznego w Radziechowych.
4. **Wzdłuż granic działek 292/2 oraz 302 w przypadku** osady neolitycznej w Wieprzu.

W ramach strefy ochrony pośredniej ustala się:

- zachowanie obiektów kubaturowych i zespołów krajobrazu kulturowego, poprzez ochronę elementów decydujących o charakterze krajobrazu, elementów zabytkowych tegoż krajobrazu, bez konieczności przywracania jakichkolwiek elementów zniszczonych czy też w inny sposób utraconych.

Działania dotyczą:

- tworzenia zwartych zespołów krajobrazu kulturowego - dotyczy to zwłaszcza remontów lub prac konserwatorskich obiektów o walorach zabytkowych, zapewnienia im właściwej ekspozycji, oraz stworzenie im odpowiedniej oprawy poprzez aranżację współczesną otoczenia. Wprowadzenie uzupełnień odbywa się na zasadzie utrzymania nowych obiektów w skali i gabarycie zabudowy istniejącej i z nią zharmonizowanych, lecz rozwiązywanych wg aktualnych tendencji architektury, a więc zharmonizowania obiektów nowych z istniejącymi w taki sposób by tworzyły zwarty zespół. Działania odbywają się na warunkach określonych przez służby konserwatorskie, lub z akceptacją działań dokonaną poprzez uzgodnienie planów zagospodarowania lub projektów. Uzgodnienie następuje z urzędu zgodnie z obowiązującą procedurą.

Ustala się następujące działalności w strefach pośredniej ochrony konserwatorskiej na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz (wytyczne dla planów miejscowych):

- Zaleca się zachowanie stylowej architektury zabytkowej oraz konserwację istniejącej zabudowy,
- w przypadku projektowania nowych obiektów kubaturowych należy dostosować ją do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, były, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów oraz nawiązaniem form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej i cech stylowych budownictwa miejscowego,
- sukcesywnie należy rewaloryzować istniejące zespoły i budynki, pielęgnować, utrzymywać oraz wypełniać zazielenienia,
- w przypadku dokonania koniecznych rozbiórek zniszczonych obiektów wymagane jest sporządzenie dokumentacji inwentaryzacyjnej pomiarowo-fotograficznej lub karty ewidencyjnej zabytku, a także w razie stwierdzenia takiej potrzeby, również orzeczenia rzeczoznawcy o stanie technicznym budynku. Zmiany w drzewostanie związanym kompozycyjnie lub krajobrazowo z obiektami zabytkowymi wymagają również uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- w miejscu wyburzonych budynków zabytkowych nowe inwestycje zaleca się realizować na zasadzie wymiany substancji,
- zakaz likwidacji i wprowadzenia zmian w obrębie historycznej sieci dróg, kształtu działek osadniczych, kierunku przebiegu rozłogu pól i cieków wodnych,
- dopuszcza się wymianę funkcji pod warunkiem dostosowania jej do charakteru obiektu (funkcja nie może powodować konieczności niewłaściwych przekształceń obiektu lub generować nadmiernego ruchu kołowego w jego otoczeniu itp.)
- zaleca się usunięcie współczesnych obiektów dysharmonizujących (np. reklamy wolnostojące).

8.3 Strefa ochrony nieruchomych zabytków archeologicznych OKZ „OW”

Przedmiotem ochrony są znajdujące się na terenie gminy stanowiska archeologiczne oznaczone na rysunku studium zamieszczone w załączniku nr 2.

Celem ochrony jest ochrona wartości naukowych i poznawczych stanowisk archeologicznych.

Ustala się następujące warunki działalności w strefach archeologicznej ochrony konserwatorskiej na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz (wytyczne dla planów miejscowych):

- ustala się dla każdego stanowiska archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej **OW** obejmującą teren o promieniu 40 m od centrum stanowiska.
- ustala się ochronę mogących się znajdować stanowisk, określanych jako odkrycia, w przypadkach odnalezienia ich w terenie,
- obowiązek uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków, ustalającym warunki nadzoru archeologicznego (wraz z badaniami archeologicznymi), wszelkich inwestycji

budowlanych, a także prac ziemnych, w tym melioracyjnych, gazyfikacyjnych, wodno-kanalizacyjnych, energetycznych oraz teletechnicznych,

- w ramach obszarów objętych strefą wprowadza się zakaz prowadzenia działań niszczących, takich jak głęboka orka, prace wybierzykowe i niwelacyjne.

8.4 Ustalenia dodatkowe

- Ochronie podlegają także obiekty o wartościach zabytkowych zlokalizowane poza strefami ochronnymi, zwłaszcza kapliczki, figury i krzyże przydrożne, nie wymienione w żadnym spisie,
- zaleca się podjęcie działań, zmierzających do objęcia obiektów formami ochrony zabytków, stosownie do przepisów szczególnych o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a w szczególności do wpisania najcenniejszych obiektów do rejestru zabytków,
- chroni się historyczne przebiegi cieków i dróg, a jeśli to możliwe zachowanie historycznej parcelacji gruntów,
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uściślić granice poszczególnych stref i uszczegółwić uwarunkowania. Uściśleniu podlegają wszystkie granice stref.

Na krajobraz kulturowy, który w mniejszym lub większym stopniu zachował ślady swej historycznej ewolucji składa się historia osadnictwa nałożona na krajobraz naturalny i dalsze przekształcenia tego kompleksu. Wartość kulturowa krajobrazu określa stosunek form nowych do ukształtowanych historycznie form dawnych (zabytkowych). Formy zabudowy, dla zachowania zgodności z pierwotnymi formami krajobrazu naturalnego i kulturowego powinny nawiązywać do wcześniej wykształconego tła. W innym wypadku powodują one na ogół niekorzystne zjawisko dysharmonii i kontrastowości w krajobrazie.

Opisana sytuacja wymaga stosowania projektów indywidualnych, wkomponowanych wnikliwie w konkretne wnętrza krajobrazowe. Stosowanie projektów typowych sprawdzających się w jednym terenie może spowodować niekorzystne zmiany w krajobrazie. Dotyczy to zarówno tła utworzonego przez krajobraz naturalny, jak i istniejącego tła kulturowego – architektonicznego.

Krajobraz kulturowy, z jakim mamy do czynienia w gminie Radziechowy-Wieprz posiada zarówno cechy pozytywne krajobrazu harmonijnego, gdzie sposób użytkowania jest dostosowany do charakteru środowiska przyrodniczego i kulturowego i zgodny z prawami nim rządzącymi, jak też cechy negatywne, powodujące degenerację krajobrazu, gdzie naruszona została przez człowieka naturalna równowaga tła krajobrazowego, wywołując trwałe, niekorzystne zmiany oszpecające krajobraz.

Układy osadniczo-przestrzenne i zabudowa wsi opisana w części uwarunkowań niniejszego studium winna być zatem poddana szczególnej ochronie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W miejscowych planach należy umieścić wytyczne, które nie dysharmonizują historycznej zabudowy i parcelacji gruntów poszczególnych wsi. W Radziechowach i Wieprzu dąży się do zachowania regularnych pasów prostopadłych do dróg. W Bruśniku należy zachować typ ulicówki rzędówki, w Juszczyźnie rzędówki wołoskiej, a Bystrej typu pół wsi (wyszczególnionych na rysunkach 1-6).

Wykaz obiektów wpisanych do ewidencji zabytków chronionych na mocy planu dla których obowiązują ustalenia takie jak w strefie SKB ochrony konserwatorskiej (załącznik nr 1):

Radziechowy :

1. plebania	44. dom nr 278,
2. krzyż koło szkoły kam.	45. stodoła przy zagrodzie nr 278,
3. kapliczka przy szosie do Cięciny,	46. stodoła przy zagrodzie 282,
4. kapliczka murowana,	47. dom nr 343,
5. krzyż drewniany koło posesji nr 1113,	48. dom przy zagrodzie 343,
6. kapliczka koło posesji nr 666,	49. dom nr 350,
7. kapliczka koło posesji nr 12,	50. stodoła przy zagrodzie 357,
8. dwór (dawny zajazd) nr 10,	51. dom nr 369,
9. stodoła drewniana	52. dom nr 371,

10. dom nr 69	53. dom nr 376,
11. spichlerz przy zagrodzie nr 69,	54. dom nr 401,
12. dom nr 165,	55. dom nr 433,
13. dom nr 270,	56. dom nr 452,
14. dawny zajazd koło domu nr 674,	57. dom koło zagrody 452,
15. spichlerz przy zagrodzie nr 761,	58. dom nr 495,
16. sklep murowany,	59. dom nr 499,
17. dom nr 6,	60. spichlerz przy zagrodzie nr 452,
18. dom nr 12,	61. dwa spichlerze koło zagrody nr 520,
19. dom koło zagrody nr 12,	62. dom nr 523,
20. stodoła koło zagrody nr 12,	63. dom nr 548,
21. dom nr 19,	64. dom nr 568,
22. stodoła koło zagrody nr 19,	65. dom nr 579,
23. dom nr 20,	66. dom nr 602,
24. dom nr 38,	67. dom nr 615,
25. dom nr 42,	68. spichlerz przy zagrodzie nr 615,
26. dom nr 45,	69. dom nr 618,
27. spichlerz przy zagrodzie nr 48,	70. stajnia przy zagrodzie nr 620,
28. dom nr 56,	71. dom nr 670,
29. dom nr 62,	72. stodoła przy zagrodzie nr 670,
30. dom nr 64,	73. stodoła przy zagrodzie 692
31. dom nr 66,	74. dom nr 700,
32. stodoła przy zagrodzie nr 66,	75. dom nr 723,
33. dom nr 90,	76. dom nr 761,
34. dom nr 107,	77. dom nr 702,
35. dom nr 109,	78. dom nr 706,
36. dom nr 112,	79. dom nr 762,
37. dom nr 149,	80. dom nr 776,
38. dom nr 173,	81. dom nr 792,
39. dom nr 222,	82. dom nr 828,
40. dom nr 235,	83. dom nr 884,
41. dom koło zagrody nr 235,	84. dom nr 1046
42. dom nr 243,	
43. dom nr 262,	

Przybędza :

1. krzyż koło domu nr 152,	5. dom nr 590,
2. wapiennik kamienny,	6. dom nr 677
3. dom nr 152,	
4. dom nr 139,	

Wieprz :

1. kapliczka murowana,	24. dom nr 197,
2. szkoła murowana,	25. dom nr 206,
3. sklep murowany,	26. spichlerz przy domu nr 206,
4. dom nr 20,	27. dom nr 209,
5. dom nr 224,	28. dom nr 213,
6. dom nr 1,	29. dom nr 226,
7. dom nr 12,	30. dom nr 229,
8. dom nr 24,	31. dom nr 230,
9. stodoła przy domu nr 24,	32. dom nr 236,
10. dom nr 43,	33. dom nr 240,
11. dom nr 78,	34. dom nr 246,

12. spichlerz przy domu nr 78,	35. dom nr 257,
13. chałupa nr 85,	36. dom nr 259,
14. dom nr 102,	37. stodoła przy zagrodzie nr 271,
15. dom nr 103,	38. dom nr 273,
16. dom nr 105,	39. dom nr 275,
17. dom nr 109,	40. dom nr 293,
18. dom nr 121,	41. dom nr 301,
19. dom nr 130,	42. dom nr 303,
20. obora – obiekt garażu –przy domu nr 130,	43. dom nr 324,
21. dom nr 156,	44. dom nr 351,
22. dom nr 181,	45. dom nr 359,
23. dom nr 188,	46. dom nr 361

Juszczyna :

1. przydrożna kapliczka,	25. dom nr 71,
2. kościół p.w. Najświętszej Matki Boskiej wraz z budynkiem plebani oraz starodrzewem w otoczeniu, w granicach istniejącego otoczenia	26. dom nr 76,
3. plebania,	27. dom nr 91,
4. kapliczka koło zagrody nr 219,	28. dom nr 92,
5. krzyż koło zagrody nr 239,	29. dom nr 94,
6. krzyż koło zagrody nr 1,	30. dom nr 95,
7. dom nr 74,	31. dom nr 111,
8. dom nr 147,	32. dom nr 119,
9. dom nr 157,	33. dom nr 124,
10. dom nr 12,	34. obora przy zagrodzie nr 134,
11. obora koło zagrody nr 19,	35. obora przy zagrodzie nr 147,
12. dom nr 20,	36. dom nr 148,
13. obora przy zagrodzie nr 28,	37. obora przy domu nr 148,
14. stodoła przy zagrodzie nr 42,	38. dom nr 149,
15. dom nr 52,	39. dom nr 163,
16. obora przy domu nr 52,	40. dom z oborą nr 164,
17. dom nr 56,	41. dom nr 165,
18. dom nr 58,	42. stodoła przy zagrodzie nr 166,
19. dom nr 62,	43. dom nr 167,
20. dom nr 65,	44. dom nr 189,
21. dom nr 66,	45. dom nr 191,
22. dom nr 215,	46. dom nr 196,
23. dom nr 219,	47. dom nr 200,
24. dom nr 220,	48. stodoła przy domu nr 200,
	49. dom nr 230,
	50. stodoła przy zagrodzie nr 297

Bystra :

1. Figura Matki Boskiej przy domu nr 82,	18. chałupa drewniana nr 44,
2. kapliczka murowana	19. dom nr 43,
3. kurnik przy zagrodzie nr 49,	20. dom nr 46,
4. piwniczka przy zagrodzie nr 94,	21. obora przy zagrodzie nr 47,
5. dom nr 19,	22. dom nr 50,
6. dom nr 11,	23. dom nr 56,
7. dom nr 21,	24. dom nr 57,
8. dom nr 22,	25. dom nr 62,
9. dom nr 32,	26. dom nr 66,
10. dom nr 34,	27. chałupa nr 66,
11. dom nr 37,	28. dom nr 73,
12. dom nr 38,	29. dom nr 82,

13. dom nr 39,
14. stodoła przy domu nr 39,
15. dom nr 40,
16. dom nr 42,
17. chałupa drewniana nr 43,

30. dom nr 84,
31. dom nr 94,
32. dom nr 108

Brzuśnik :

1. kapliczka koło domu nr 79,
2. kapliczka koło domu nr 25,
3. kapliczka koło domu nr 98,
4. kapliczka koło domu nr 9,
5. dom nr 97,
6. dom nr 9,
7. piwniczka przy domu nr 9,
8. dom nr 25,
9. dom nr 35,
10. dom nr 40,
11. dom nr 42,
12. dom nr 43,
13. dom nr 44,
14. stodoła przy zagrodzie nr 44,
15. dom nr 46 z oborą,

16. stodoła przy zagrodzie nr 46,
17. dom nr 48,
18. dom nr 50,
19. dom nr 52,
20. stodoła przy zagrodzie nr 54,
21. dom nr 58,
22. stodoła przy zagrodzie nr 58,
23. dom nr 81,
24. dom nr 88,
25. dom nr 98,
26. dom nr 101,
27. spichlerz przy zagrodzie nr 101,
28. dom nr 109,
29. dom nr 110

Wykaz stanowisk archeologicznych (załącznik nr 2):

miejsowość

1. Radziechowy
2. Radziechowy
3. Wieprz
4. Wieprz
5. Wieprz
6. Radziechowy
7. Radziechowy
8. Radziechowy
9. Radziechowy
10. Radziechowy
11. Radziechowy
12. Radziechowy
13. Radziechowy
14. Brzuśnik
15. Wieprz

chronologia

- epoka kamienia, okr. Nowoż
 epoka kamienia
 epoka kamienia
 wcz-paź.arw. okr. Nowoż
 epoka kamienia
 wcz-paź.arw, okr.nowoż
 epok kamienia, wcz-paź.arw
 okr. Nowoż
 wcz-paź.arw
 okr.nowoż
 wcz-paź.arw
 wcz-paź.arw, okr. Nowoż.
 Wcz-paź.arw
 epoka kamienia
 okr.nowoż

9. Inwestycje celu publicznego

9.1 Tereny pod inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym (uwzględnione w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego):

- kontynuacja budowy drogi ekspresowej – S69 – realizacja odcinka od węzła „Przybedza” do Węgierskiej Górki (CPP 1 na rys. studium),
- utrzymanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody (rezerwat przyrody, park krajobrazowy) oraz ochrona lasów – Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego (CPP 2),
- utrzymanie i modernizacja ponadlokalnych urządzeń elektroenergetycznych – linie wysokich napięć 110kV relacji Żywiec – Rajcza oraz Sporysz – Węgierska Górka (CPP 3),

- realizacja usług zdrowia i opieki społecznej w północnej części gminy (budowa zespołu szpitalno – rehabilitacyjnego z terenami zieleni urządzonej i rekreacji) (CPL 4).

9.2 Tereny pod inwestycje o znaczeniu lokalnym:

- budowa komunalnej oczyszczalni ścieków (CPL 1 na na rys. studium),
- budowa zbiorników wodnych na cele komunalne (CPL 2),
- budowa drogi gminnej KDL – przedłużenie ul. Jasnej w Radziechowach w kierunku północnym (do Twardorzeczki) (CPL 3),
- budowa drogi gminnej KDL – przedłużenie ul. Przecznej w Radziechowach w kierunku węzła Browar Interchange (CPL 4),
- budowa drogi gminnej KDL – przedłużenie ul. Bobrów w Wieprzu (CPL 5),
- budowa sieci i urządzeń infrastruktury technicznej:
 1. Ukończenie pełnego zakresu budowy wodociągu grupowego „Bystra” dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi Brzuśnik, Bystra i Juszczyzna
 - ujęcie wody podziemnej ($Q = 45,8 \text{ m}^3/\text{h}$) zaopatrujące odbiorców w Wieprzu i Brzuśniku,
 - ujęcia wód powierzchniowych na potokach Wieśnik ($Q = 3,5 \text{ l/s}$) oraz Przybęda ($Q = 6,2 \text{ l/s}$) zaopatrujące odbiorców w Radziechowach,
 - ujęcie z dwóch naturalnych źródeł ($Q = 2 \text{ l/s}$) zaopatrujące sołectwo Przybęda,
 - ujęcie wód powierzchniowych na potoku Bystrzanka ($Q=0,012 \text{ m}^3/\text{s}$).
 2. Rozbudowa kanalizacji w Radziechowach.
 3. Pełne skanalizowanie wsi Brzuśnik, a kolejno wsi Bystra z zapewnieniem możliwości włączenia wsi Juszczyzna, a także Przybędy.
- Realizacja zespołów parkingowych:
 - parkingi obsługujące centrum administracyjno- - usługowe gminy,
 - parking dla autobusów oraz samochodów osobowych przy drodze na Matyskę,
 - parkingi obsługujące wyznaczone tereny sportowo – rekreacyjne (wyciągi i trasy narciarskie, baza paralotniarska),
 - parkingi w ramach infrastruktury i projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej,
- tereny rozbudowy istniejących cmentarzy w Radziechowach i w Wieprzu (CPL 6),
- realizacja mostków i kładek pieszych na potoku Wieśnik.

10. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

10.1. Obszary narażone na zalewy powodziowe

10.1.1. Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią

Wyznaczono zgodnie ze „Studium określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią na terenach nieobwałowanych w zlewni Soły” opracowanym przez Dyrektora RZGW w Krakowie.

Granica obszaru bezpośredniego zagrożenia powodzią została wyznaczona dla wód o prawdopodobieństwie przewyższenia $Q_{1\%}$ („woda stuletnia”):oznaczone na rys. studium symbolem **ZZ**.

Dotyczy to koryta rz. Soły oraz dolnego biegu potoku Juszczyzna oraz potoków Brzuśnik i Przybęda.

Uszczegółowienie przebiegu tej granicy nastąpi na etapie sporządzania miejscowego planu zagosp. przestrzennego.

Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy szczególne / zgodnie z ustawą „Prawo wodne” zabrania się np. wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- a) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- b) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- c) zmiany ukształtowania terenu nie związanej z utrzymaniem wód /.

10.2 Obszary narażone na osuwiska – oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym OS.

10.2.1 Zasady zagospodarowania:

- Na terenach osuwisk czynnych:
 - zakazuje się lokalizacji jakiejkolwiek zabudowy.
- Na terenach potencjalnie narażonych na ruchy mas ziemnych:
 - zakazuje się prowadzenia robót ziemnych zwłaszcza u podstawy stoku, co stanowi potencjalne zagrożenie uruchomienia procesów osuwiskowych, a co za tym idzie bezpośrednie zagrożenie życia i mienia,
- Dopuszcza się lokalizowanie obiektów budowlanych na określonych warunkach (rozpoznanie geologiczne posadowienia obiektu).

10.2.2 Uwarunkowania zagospodarowania tych terenów:

- nie należy lokalizować nowej zabudowy kubaturowej oraz wykonywać głębokich wykopów (np. związanych z budową dróg i sieci infrastruktury technicznej)
- w wypadku lokalizowania zabudowy na terenach wyznaczonych pod zainwestowanie w poprzednio obowiązujących planach, przy lokalizacji obiektów budowlanych oprócz konieczności sporządzenia wymaganej przepisami dokumentacji geotechnicznej należy na etapie projektu budowlanego wykonać dokumentację geologiczno – inżynierską (opracowaną na podstawie przepisów odrębnych), decydującej ostatecznie o możliwości i warunkach zabudowy terenu.

11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

11.1 Uwarunkowania zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych

Rolnicza przestrzeń produkcyjna kształtowana będzie zgodnie z jej potencjalnymi walorami i predyspozycjami: zasadami ochrony terenów o wysokich wartościach dla rolnictwa, zagrożeniami wynikającymi z przyczyn naturalnych oraz położeniem w stosunku do terenów zainwestowanych.

Gleby użytków rolnych średniej jakości (klasy bonitacyjne IV i V) mogą być przeznaczane do zagospodarowania nierolniczego, po uprzednim sporządzeniu analizy ekonomicznej uzasadniającej potrzebę wyłączenia ich z produkcji rolniczej.

Studium określa tereny, w których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele związane z realizacją dalszego zagospodarowania przestrzennego gminy.

Grunty najsłabsze, zwłaszcza położone na stokach, gdzie zachodzi proces intensywnej erozji gleb, należy w miarę wzrostu kultury rolnej przeznaczać pod trwałe użytki zielone lub pod zalesienie.

Na gruntach podlegających erozji wodnej (wylesione tereny podstokowe) użytkowanych rolniczo należy stosować zabiegi przeciwoerozyjne (orka poprzecznostokowa, wprowadzanie płodozmianu z roślinami wieloletnimi, tarasowanie pól np.).

Użytki zielone, a zwłaszcza łąki naturalne pełniące funkcję korytarzy ekologicznych w dnach dolin rzecznych należy zachować w stanie naturalnym, nie należy ich przeznaczać pod zalesienie i pod zabudowę, w celu zachowania drożności naturalnych powiązań pomiędzy ekosystemami.

Przeznaczanie gruntów rolnych, a zwłaszcza użytków zielonych pod zalesienie powinno być poprzedzone analizą występowania cennych siedlisk przyrodniczych, które należy chronić przed zmianą użytkowania zachowując tzw. nieużytki naturogeniczne stanowiące ostoję cennych gatunków flory i fauny. Nieużytki takie (np. tereny podmokłe, oczka wodne, bagna, torfowiska, zarośla i zadrzewienia śródpolne) należy zachować ze względu na wartości biocenotyczne i krajobrazowe.

Lokalizacja infrastruktury technicznej i komunikacji na gruntach rolnych jest możliwa poza

terenami przeznaczonymi pod zabudowę, jeśli nie wymaga to zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne.

Ogólne kierunki zagospodarowania:

- Ochrona pozaprodukcyjnych funkcji lasów oraz zadrzewień śródpolnych,
- należy zwiększać naturalną retencję krajobrazową i glebową poprzez: ochronę i odtwarzanie naturalnych terenów retencyjnych – torfowisk, lasów i łąk nadrzecznych, rozlewisk stworzonych przez bobry,
- należy renaturyzować koryta rzeczne oraz odtwarzać tereny zalewowe,
- należy zalesiać gleby marginalne o niskiej wartości przyrodniczej,
- tworzenie i ochrona śródpolnych oczek wodnych, zachowanie lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych zbiorowisk w dolinach cieków.

11.2 Ochrona terenów o wysokich wartościach dla rolnictwa

Studium wyznacza tereny o wysokich klasach bonitacyjnych (przewadze klas III), położone w zwartych kompleksach, przydatne pod uprawę wachlarza roślin o wysokich wymaganiach – pszenicy, buraków cukrowych np. Niestety grunty te zostały w gminie mocno uszczuplone przez sukcesywnie wzrastającą urbanizację. Aby zahamować ten proces, studium określa (na rysunku) tereny, które należy chronić przed jakąkolwiek zabudową. Grunty te powinny stanowić naturalną podstawę produkcji rolniczej gminy.

11.3 Gospodarka leśna

Lasy gminy Radziechowy-Wieprz należy użytkować zgodnie z ich funkcją wiodącą. Całość lasów pełni w gminie funkcje ochronne – wodochronne i glebochronne. Należy je chronić przed przeznaczeniem na cele nieleśne, nie dopuszczać do zainwestowania nie związanego z ochroną i powiększaniem zasobów leśnych oraz spełnianiem funkcji społecznych lasu.

Zasady zagospodarowania lasów:

- zachowanie trwałości istniejących zasobów leśnych,
- wprowadzanie zalesień na terenach o niskiej przydatności dla rolnictwa, sąsiadujących z kompleksami leśnymi oraz na terenach narażonych na zjawiska erozji wodnej gleb i na procesy osuwiskowe oraz na terenach ochronnych ujęć wód,
- utrzymanie w stanie naturalnym terenów przyrodniczo cennych, w tym terenu rezerwatu przyrody oraz śródleśnych polan i nieużytków,
- ochrona przed nadmierną i niekontrolowaną penetracją turystyczną, kanalizacja ruchu turystycznego poprzez wyznaczanie tras turystyki pieszej rowerowej, miejsc biwakowania i innych urządzeń,
- zakaz dokonywania zmian w postaci wycinki drzew i poszycia leśnego, prowadzenia prac melioracyjnych, i innych czynności mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych.

12. Obszary wymagające sporządzania planu miejscowego, w tym zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych

Rodzaje i zakres dalszych prac planistycznych:

Obligatoryjnie, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, opracowanie planów miejscowych wymagane jest dla terenów:

- wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- innych terenów wymagających opracowania planów miejscowych z uwagi na przepisy odrębne.

W „studium...” wskazuje się tereny do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

I. Obszary wskazane przez Gminę do sporządzenia m.p.z.p.:

Ozn na planszy	Lokalizacja
1 PLW	tereny usług komercyjnych w południowej części gminy
2 PLW	tereny zabudowy turystycznej - zaplecze hotelowe ośrodka sportowo – konnego „Bolix” w Żywcu
-	pozostały obszar w granicach administracyjnych gminy

Ze względu na uprzednie podjęcie przez RG uchwały dot. sporządzenia mpzp Gminy Radziechowy-Wieprz w jej granicach administracyjnych – nie wyznacza się innych (mniejszych) obszarów obowiązkowego sporządzenia mpzp z uwagi na uwarunkowania wynikające z przepisów odrębnych. Natomiast na rysunku studium zaznaczone zostały tereny wymagające opracowania wniosków przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych odpowiednio na grunty nierolne lub nieleśne. Łączna powierzchnia tych terenów wynosi ok.395 ha.

Zgodnie z przepisami odrębnymi (ustawa o ochronie przyrody) obszary chronione położone w granicach gminy wymagają opracowania przez odpowiednie organy planów ochrony:

- Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego,
- Parku Krajobrazowego Beskidu Żywieckiego,
- obszarów „Natura 2000”, wyznaczone na terenie gminy.

ROZDZIAŁ IV

1. Synteza przyjętych rozwiązań

1.1 W zakresie funkcji mieszkaniowej

W studium zostały poszerzone tereny dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, głównie na terenie Radziechowych, Wieprza i w Brzuśniku.

Rozwój zabudowy następuję od terenów mieszkaniowych zlokalizowanych wzdłuż ciągu zabudowy głównego ciągu komunikacyjnego w Radziechowych w kierunku północnym i południowym. Taka sama zasada obowiązuje w Wieprzu. Większą liczbę nowych terenów mieszkaniowych przewiduje się także w północnej części gminy, przy granicy z gminą Lipowa.

W zakresie wskaźników kształtowania stosuje się ustalenia zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1.2 W zakresie funkcji usługowej

1). usługi centrotwórcze (administracja, bankowość, usługi telekomunikacji, usługi zdrowia, handel w zakresie codziennych artykułów itp.), pokrywają się z „fizycznym” centrum terenów o wysokiej intensywności zabudowy. Przewiduje się dalsze uzupełnianie tych form usług.

2). Usługi podstawowe - oświata i usługi zdrowia:

Poza szkolnictwem publicznym wszystkie obiekty oświatowe i usług zdrowia należy traktować jako obiekty o swobodnej lokalizacji, przy zapewnieniu im właściwego dostępu komunikacyjnego oraz nieuciążliwego sąsiedztwa. Ponadto powinna uwzględniać w jak największym stopniu brak barier przestrzennych i komunikacyjnych.

Planuje się umiejscowienie w północnej części gminy kompleksu szpitalno-rehabilitacyjnego, dla którego należy sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie wskaźników kształtowania zabudowy stosuje się ustalenia zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1.3 W zakresie funkcji produkcyjnej .

Ze względu na potencjalnie turystyczny charakter gminy założono sukcesywne częściowe przekształcanie terenów produkcyjnych i magazynowych na obszary usługowe lub tereny rekreacyjno-sportowe.

Dla terenów utrzymujących funkcję produkcyjną możliwe jest utrzymanie istniejących wskaźników wykorzystania terenu. W przypadku rozbudowy obiektów należy uwzględnić wskaźniki zawarte w niniejszym studium, a także sprecyzowane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przewiduje się ukształtowanie strefy aktywizacji gospodarczej w centralnej części gminy wzdłuż drogi ekspresowej S69 .

Szczegółowe zasady zagospodarowania tego terenu wyznaczy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

1.4 W zakresie usług turystyki, rekreacji i sportu

Dla zachowania potencjalnych możliwości pod względem turystycznym, gmina zachowuje większość wolnych od zabudowy terenów rolnych oraz kompleksy leśne. Rozwój usług w zakresie turystyki powinien polegać na zwiększaniu poziomu świadczonych usług i szerokim wachlarzu w zakresie cen i różnorodności przy zachowaniu wysokiego poziomu obsługi zarówno od strony lokalowej, technicznej a także społecznej.

W celu poprawy jakości bazy turystycznej planuje się znaczną ilość nowych przedsięwzięć, które powinny wpłynąć na liczbę potencjalnych turystów. Wyznaczono (w każdym sołectwie) nowe tereny pod usługi sportu i rekreacji , głównie wyciągi i trasy narciarskie a także tereny ekstensywnej rekreacji po obu stronach rzeki Soły .

W zakresie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania tych terenów stosuje się ustalenia zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1.5 W zakresie usług komunikacji i infrastruktury technicznej:

Kierunki rozwoju systemu transportowego:

- budowa nowej drogi wraz z parkingami, w tym dla autokarów prowadząca na Matyskę,
- budowa nowej drogi prowadząca do nowoprojektowanego kompleksu szpitalno-rehabilitacyjnego w rejonie węzła Browar Interchange drogi ekspresowej S69,
- budowa drogi dojazdowej /lokalnej/ wraz z całą infrastrukturą turystyczną do ośrodka sportowo-konnego „Bolix” w Żywcu,
- budowa promenady pieszej wzdłuż rzeki Soły w Wieprzu,
- możliwość rozbudowy i modernizacji pozostałych dróg publicznych – lokalnych i dojazdowych;
- budowa ścieżek rowerowych oznaczonych na rysunku studium,
- budowa infrastruktury komunikacyjnej w pobliżu nowych inwestycji: oczyszczalni ścieków w Wieprzu, ośrodków sportów zimowych w Przybędzy, Radziechowych, Juszczyńcu i Brzuśniku, w pobliżu miasteczka wodnego oraz placu targowego w Wieprzu,
- modernizacja istniejącej infrastruktury transportowej poprzez korekty w parametrach technicznych (korekty łuków, budowa chodników, poszerzenie jezdni) sprecyzowana w planach zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymuje się zasadę rozmieszczenia parkingów w formie niewielkich zespołów miejsc postojowych . Większe powierzchnie parkingowe przewiduje się w rejonie :
 - drogi na „Matyskę”
 - nowo projektowanych terenów przeznaczonych pod usługi rekreacyjno-turystyczne „planowane tereny „narciarskie”;

- w centrum usługowo-administracyjnym gminy, przy drodze Cesarskiej;

Utrzymanie dotychczasowego układu komunikacji kolejowej z uwzględnieniem jego przyszłej modernizacji.

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

W zakresie infrastruktury technicznej Gmina Radziechowy-Wieprz wymaga wielu uzupełnień. W szczególności dotyczy to zaopatrzenia w wodę – budowa wodociągów oraz w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków – budowa kanalizacji. Niewielkiemu uzupełnieniu podlega też w zaopatrzenie w gaz i energię elektryczną. Na terenie gminy należy również poprawić zaopatrzenie w zakresie telekomunikacji.

1.6 W zakresie ochrony środowiska naturalnego

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz jest wiele obszarów podlegających ochronie i objętych różnymi formami prawnymi w zależności od charakteru chronionych wartości. W większości są to obszary nakładające się na siebie i nie wykluczające turystycznego wykorzystania zgodnie z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z wyciągiem z planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego obszar gminy Radziechowy-Wieprz jest w całości zasięgu projektowanej Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL.

Proponowane formy ochrony przyrody:

1. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Barania Góra” – południowe stoki grzbietu Magurka Wiślańska – Magurka Radziechowska – Glinne, stanowiące miejsce występowania ponad 40 rzadkich gatunków chrząszczy, w tym 9 objętych ochroną prawną.
2. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Grojec” – południowe stoki góry Grojec – ostańca denudacyjnego, porośniętego mozaiką płatów roślinności leśnej, zaroślowej i łąkowej z licznymi stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych.

Zachowanie istniejących form ochrony i włączenie proponowanych nowych elementów jest zgodne z polityką przestrzenną województwa śląskiego.

1.7 W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego zachowuje się wszystkie dotychczasowe ustalenia zgodnie z przepisami szczególnymi.

Na obszarze Gminy Radziechowy-Wieprz są obiekty:

- 1). wpisane do rejestru zabytków.
- 2). wpisane do ewidencji zabytków.

Ochrona obiektu jest właściwa jeśli jest również chronione jego bezpośrednie otoczenie. Dlatego dla obiektów z rejestru zabytków zachowują się również strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej. Dodatkowo w studium wprowadza się nakaz ochrony dawnych układów i założeń ruralistycznych.

